

แนวทางการปรับปรุงที่จอดรถบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

A CONCEPT OF SHOPHOUSE DEVELOPMENT
AT SIAM SQUARE SHOPPING CENTER

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสำเนาของงานวิจัยที่ส่งมอบให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ สาขาการออกแบบสถาปัตยกรรม

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. ๒๕๕๒

KMITL 2009-ED-M-221-055

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

A CONCEPT OF SHOPHOUSE DEVELOPMENT
AT SIAM SQUARE SHOPPING CENTER

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 105187
วันเดือนปี..... 16 พ.ย. 2552

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตรบัณฑิต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2552

KMITL-2009-ED-M-221-086

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**A CONCEPT OF SHOPHOUSE DEVELOPMENT
AT SIAM SQUARE SHOPPING CENTER**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2009

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

A CONCEPT OF SHOPHOUSE DEVELOPMENT

AT SIAM SQUARE SHOPPING CENTER

ชื่อนักศึกษา

นางสาวตรีธารทิพย์ อภิรักษ์ตั้งสกุล

รหัสประจำตัว

47065205

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.สมพล คำรงค์เสถียร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณศูนย์การค้าสยาม-สแควร์ และศึกษาพฤติกรรม กิจกรรมการใช้พื้นที่ภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งศูนย์การค้าสยามสแควร์เป็นศูนย์การค้าแนวราบเพียงแห่งเดียวที่มีอายุเกือบ 40 ปี ในย่านการค้าที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เป็นศูนย์การค้าที่ประกอบด้วย ตึกแถวและอาคารพิเศษ โดยสภาพของตึกแถวส่วนใหญ่เคยมีการปรับปรุงซึ่งสังเกตจากรูปแบบภายนอกของตึกแถวที่แตกต่างจากเดิม ทั้งยังมีการตกแต่งบริเวณด้านหน้าและภายในชั้นล่างให้สวยงามมากกว่าการปรับปรุงทั้งอาคาร ผู้เช่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการทาสี และติดตั้งป้ายโฆษณาขนาดใหญ่เพื่อปกปิดภายนอกชั้นบนของตึกแถวที่ทรุดโทรม ส่วนอาคารพิเศษที่มีอยู่เดิมมีการปรับปรุงบางส่วนให้ดูดีขึ้น รวมถึงอาคารพิเศษที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่ซึ่งกำลังก่อสร้างซึ่งมีรูปแบบที่ทันสมัย ทำให้เกิดความแตกต่างไม่สอดคล้องทางสถาปัตยกรรมของรูปแบบอาคารและภาพรวมของเมือง

2. พฤติกรรมและกิจกรรมการใช้พื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์

1) ผู้เช่าตึกแถว ช่วงเวลา 06.00-09.00น.ส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมสินค้าและประกอบการค้าในช่วงเวลา 10.00 -21.00 น. ส่วนใหญ่พอใจในความเป็นส่วนตัวในการใช้ตึกแถวทำการพาณิชย์ ซึ่งให้ความสำคัญกับการปรับปรุงอาคารระดับปานกลาง แต่ต้องการให้รูปแบบของตึกแถวมีความเด่น เพราะต้องการดึงดูดลูกค้า

2) ผู้มาใช้บริการ ส่วนใหญ่มาในช่วงเวลา 12.00-15.00 น. เป็นนักเรียน นักศึกษาที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี ซึ่งมาศูนย์การค้าสยามสแควร์เพื่อเดินเล่น และช้อปปิ้ง โดยคิดว่า เอกลักษณ์ของศูนย์การค้าสยามสแควร์คือ การใช้ตึกแถวเป็นศูนย์การค้า

จากผลการศึกษาสามารถเสนอแนวทางการปรับปรุงรูปแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ดังนี้

1. ความสูงของตึกแถว ควรปรับให้ชั้นล่างสูง 4.20 ม. เท่ากับความสูงชั้นล่างของอาคาร Digital Gateway และอาคาร Showcase Style by TOYOTA เพื่อให้มีความสอดคล้องกันของจังหวะในแนวนอน และสามารถทำทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พื้นที่ในแนวตั้ง ชั้น 2-3 สูง 3.20 เมตร ชั้น 4 สูง 3.00 เมตร
2. ความกว้างของอาคารใช้กว้าง 4.00 ม. เท่าเดิมเนื่องจากคงจำนวนตึกแถวและแกนทางเดินที่เชื่อมกันระหว่างบล็อกของกลุ่มตึกแถว
3. หลังคา เปลี่ยนรูปแบบให้โค้งรับกับรูปแบบหลังคาของ Digital Gateway และหลังคาทางขึ้น-ลง สถานีรถไฟฟ้า BTS
4. หน้าต่าง ประตูและผนังตึกแถว ชั้นล่าง-ชั้น 2 เป็นผนัง ประตู และหน้าต่างกระจกช่องเปิดกว้างเต็มพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับอาคารที่เกิดขึ้นใหม่และสามารถรับแสงสว่างได้อย่างเต็มที่
5. ส่วนยื่นของอาคาร เสนอให้ทำพื้นชั้น 2 ยื่นเพื่อบังผู้ใช้ที่อยู่ในอาคารไม่ให้เห็นสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ที่พาดผ่านบริเวณด้านหน้า และติดตั้งบังตาสูงประมาณ 1.00 ม. เพื่อบังสายตาผู้ใช้บริการภายนอกอาคาร รวมถึงการตั้งวางเครื่องคอนเดนซิ่งยูนิตอีกด้วย
6. สีและวัสดุก่อสร้าง แนวทางการปรับปรุงกำหนดให้โครงสร้างส่วนใหญ่ของอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ส่วนที่เป็นรูปแบบปิดบังสายตาเป็นอลูมิเนียม แลดูทันสมัยทั้งยังทนต่อน้ำและแสงแดด การใช้สีที่ใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์เป็นสีอ่อน เช่น สีขาว ครีม เทาอ่อน ซึ่งมีความสะท้อนแสงสว่าง ไม่ดูความร้อน และสามารถกลมกลืนกับสีเฉดอื่นๆ
7. การติดตั้งป้ายโฆษณา เสนอให้มีการควบคุมโดยการกำหนดขนาดและบริเวณติดตั้งป้ายโฆษณาในบริเวณด้านหน้าชั้น 3 ของอาคารโดยเป็นป้ายโฆษณาที่มีขนาดเบาและติดตั้งง่าย โดยมีอุปกรณ์ในการติดตั้งป้าย และให้ยกเลิกการติดป้ายยื่น เพื่อป้องกันการซ้อนกันของป้าย และทำให้ป้ายโฆษณากลมกลืนกับอาคารอีกด้วย

Thesis Title	A Concept of Shophouse Development at Siam Square shopping center
Student	Miss Treetantip Apiraktangsakul
Student ID.	47065205
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2009
Thesis Advisor	Associate Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The objectives of this research was to study for physical environment, behavior, activity of customer at Siam Square shopping center. The solution will be concept for shophouse development at Siam Square shopping center. Siam Square shopping center is only one low rise which distributed for 40 years in the important commercial area of Bangkok.

Result of research were as followed

1. Physical environment of Siam Square shopping center to be composed of shophouses and Special building. We can notice that most of shophouse has been renovated and also decorated font area and inside at ground floor. Most of rental painted and installed billboard on outside deteriorated is shophouse. Which has different architectural style and visual city

2. Behavior and activity of Siam Square shopping center.

- 1) Rental. Most of them open the shop view be open from 10.00 am. – 10.00 pm. They are satisfy of privacy there business and not must care about renovation.
- 2) Customers. The peak time of business at Siam Square is 0.01 pm.-03.00 pm. Most of them are student between 20-29 years old. They came for a walk and shopping.

The concept of shophouse development

1. Building's height. Should be ground floor =4.20 m. same with Digital Gateway building and Show case style by Toyota building for matching with horizontal level. And other above =3.00 m.
2. Building's width. Not need to change for the axis of walkway between group of building.
3. Roof. Should be the same with roof's Digital Gateway building and stair of BTS station
4. Window Door and Wall. Most of shophouse use glass window, glass door and glass wall maximum wide space for full ventilation and lighting.
5. Building extension. Suggested to extend the floor of 2nd floor and install wireway under the floor to cover the vision insider. And install the grill with 1.00 m. height to cover the vision of outsider.
6. Color and material. The concept for development was assign color for shophouse at Siam Square shopping center to be young color as white or cream or light grey. That color reflect light, not absorb heat and can be harmony with other color.
7. Signboard. The concept for development is control size and place in front of 3rd floor only and to be continue of shophouse.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รศ.สมพล ดำรงเสถียร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิมหอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและช่วยตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และอาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็น ที่ได้ให้ข้อมูลต่างๆและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพยิ่ง รวมทั้งพี่ น้อง ที่ให้ความรัก ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุน และเพื่อนๆทุกคนที่ได้ช่วยเหลือทุกด้าน ตลอดมา

ตรีธรรทิพย์ อภิรักษ์ตั้งสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 สภาพปัจจุบันของศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	6
2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาทางรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม.....	10
2.3 การศึกษากรณีตัวอย่างอาคารที่ออกแบบเพื่อให้ตอบรับและสอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม.....	19
2.4 ทฤษฎีการออกแบบลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมของอาคารเพื่อความสอดคล้อง และกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของเมือง.....	23
2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อรูปร่างลักษณะของตึกแถว.....	42
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4.1 ข้อมูลจากการสำรวจ.....	54
4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	96
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	105
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	105
5.2 อภิปรายผล.....	109
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก.....	121
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	122
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานของตึกแถวทั้งแบบที่มีระบบปรับอากาศและแบบไม่มีระบบปรับอากาศ	43
2.2 แสดงประเภทอาคารกับน้ำหนักบรรทุก.....	43
4.1 แสดงรายละเอียดของอาคารของกลุ่มอาคาร (Block A-L)	54
4.2 สรุปรูปอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน.....	74
4.3 แสดงการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพส่วนตัว (ผู้เช่าอาคาร).....	96
4.4 แสดงการจำแนกพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว (ผู้เช่าอาคาร).....	98
4.5 แสดงการจำแนกข้อมูลด้านความพึงพอใจ (ผู้เช่าอาคาร).....	100
4.6 แสดงการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพส่วนตัว (ผู้มาใช้บริการ).....	101
4.7 แสดงการจำแนกพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว (ผู้มาใช้บริการ).....	103
4.8 แสดงข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจินตภาพของเมืองและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์ (ผู้มาใช้บริการ).....	104

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ขอบเขตทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	4
2.1 ที่ตั้งบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์	6
2.2 การแบ่งกลุ่มอาคารภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	9
2.3 รูปแบบทางสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์	10
2.4 ตึกแถวทั้ง 3 แบบภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	10
2.5 เปรียบเทียบระหว่างเมืองที่มีงานสถาปัตยกรรมที่ตอบรับกันและขัดแย้ง	24
2.6 งานสถาปัตยกรรมที่ขาดความชัดเจนด้านการใช้สอย	24
2.7 แสดงความสำคัญของรายละเอียดในงานสถาปัตยกรรม	25
2.8 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่เหมือน (Similar elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน (Similar relationships)	29
2.9 ในกรณีที่เกิดมีความสัมพันธ์ และ/หรือองค์ประกอบใหม่เกิดขึ้นจะสร้างรูปลักษณ์ใหม่ที่ขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมเดิม	30
2.10 เพื่อเสริมความกลมกลืน กับสภาพแวดล้อมเดิม ออกแบบใหม่โดยใช้องค์ประกอบและความสัมพันธ์เดิมที่มีอยู่เป็นเกณฑ์	30
2.11 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่เหมือนกัน (Similar elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Different relationships)	30
2.12 ในกรณีนี้ การเกิดความแตกต่างขององค์ประกอบ (Different relationships) ที่มากขึ้นจะสร้างผลกระทบให้รูปลักษณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นขัดแย้งกับลักษณะเดิม	31
2.13 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับลักษณะเดิม ใช้องค์ประกอบเดิมที่คงอยู่ช่วยในการออกแบบใหม่ให้มากที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมของความสัมพันธ์ด้วย	31
2.14 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยความแตกต่างขององค์ประกอบ (Different elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน (Similar relationships)	31
2.15 ในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความสัมพันธ์ (Relationships) ที่มากขึ้นจะสร้างผลกระทบให้รูปลักษณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นขัดแย้งกับลักษณะเดิม.....	32
2.16 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับลักษณะเดิม ปรับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบใหม่โดยพิจารณาถึงลักษณะขององค์ประกอบ (Elements) ที่เหมาะสม	32

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.17 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่แตกต่างกัน (Different elements) และ ถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Different Relationships)	32
2.18 ในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ โดยกลับมาสู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ แบบเดิมที่ซ้ำกัน จะทำให้เกิดความขัดแย้งกับบริเวณ โดยรอบที่มีอยู่เดิม	33
2.19 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับลักษณะเดิม หลีกเลี่ยงการใช้องค์ประกอบและ การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เหมือนกัน โดยออกแบบองค์ประกอบใหม่ขึ้น	33
2.20 ในกรณีที่เราจะต้องออกแบบอาคารใหม่ตรงกลางท่ามกลางอาคารแวดล้อมที่มี จังหวะ (Rhythm) ที่แตกต่างกัน โดยทางด้านซ้ายใช้จังหวะที่มีระยะมากและทางด้านขวา ใช้จังหวะที่มีระยะน้อย เราควรปรับองค์ประกอบของงานออกแบบให้มีความต่อเนื่องและ ลดหลั่นจากมากไปน้อยและน้อยไปหามาก	34
2.21 พยายามปรับองค์ประกอบหลักของ Form อาคารให้เชื่อมโยงกับอาคารข้างเคียง.....	34
2.22 พิจารณาองค์ประกอบรอง ส่วนรายละเอียด เช่น ประตู หน้าต่าง รายละเอียดของผนัง ให้มีความสัมพันธ์กัน โดย	
- นำเอาองค์ประกอบของรอบข้างมาใช้ พิจารณาถึงการไล่จังหวะเล็ก-ใหญ่	
- สร้างองค์ประกอบขึ้นเอง โดยผสมเป็นส่วนผ่านเชื่อมต่อให้กับอาคารทั้งสองข้าง.....	34
2.23 การใช้จังหวะ ของอาคารที่ออกแบบใหม่ให้กลมกลืนกับอาคารทางด้านซ้ายและขวา โดยการต่ำ scale ของจังหวะ (Rhythm) และองค์ประกอบ	35
2.24 Find out งานสถาปัตยกรรมที่มี Mass และ Façade ที่ต่อเนื่องและ ตอบรับกับสภาพแวดล้อม.....	35
2.25 ตัวอย่างการนำความหลากหลายที่มีลักษณะเด่นนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของ รูปทรงทางสถาปัตยกรรม	36
4.1 การปรับปรุงคิกแถวโดยสีจุดคาด.....	58
4.2 คิกแถวที่ต่อเติมไม่น่าดู.....	58
4.3 คิกแถวที่ปกคลุมด้วยป้ายโฆษณา.....	58
4.4 สภาพคิกแถวที่ปล่อยปะละเลยไม่น่าดู.....	59

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.5 ความแตกต่างระหว่างตึกแถวรูปแบบเดิมกับตึกแถวที่ใช้ Aluminum Cladding.....	59
4.6 ความแตกต่างระหว่างตึกแถวรูปแบบเดิมตึกแถวที่ตกแต่งใหม่.....	59
4.7 การติดตั้งป้ายที่มีรูปแบบที่หลากหลายในบริเวณเดียวกัน.....	60
4.8 การต่อเติมเพื่อใช้ประโยชน์บนพื้นที่กันสาด.....	60
4.9 การต่อท่อระบายน้ำจากกันสาดอาคาร.....	60
4.10 การติดป้ายโฆษณาเพื่อปิดบังอาคารที่ทรุดโทรม.....	61
4.11 การตั้งวางคอนเดนซึ่งยูนิตและสายไฟที่กรุงรัง.....	61
4.12 การต่อเติมบันไดหนีไฟ.....	61
4.13 การสร้างรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว.....	62
4.14 การใช้แผงบังตาเพื่อปกปิดสิ่งที่ไม่สวยงาม.....	62
4.15 การใช้ Aluminum Cladding เพื่อปิดแนวสายไฟ.....	62
4.16 อาคารโรงภาพยนตร์สกาลา.....	63
4.17 อาคารโรงภาพยนตร์ลิโดและโรงภาพยนตร์สยาม.....	63
4.18 อาคารธนาคารกรุงเทพ.....	64
4.19 โรงแรมโนโวเทล.....	64
4.20 อาคาร Show Case Style By TOYOTA.....	65
4.21 รูปแบบอาคาร Digital Gateway.....	65
4.22 รูปแบบอาคาร Block L.....	65
4.23 สภาพทางสัญจรบริเวณพญาไท.....	67
4.24 สภาพทางสัญจรบริเวณริมถนนพระรามที่ 1.....	68
4.25 สภาพการสัญจรบริเวณแยกเฉลิมเผ่า.....	68
4.26 สภาพการสัญจรภายในพื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	68
4.27 ทางเท้าริมถนนสายหลักที่มีระดับความสูงมากกว่าทางเท้าภายในสยามสแควร์.....	69
4.28 ทางเดินด้านหน้าอาคารบริเวณสยามสแควร์ ซอย 4.....	70
4.29 ทางเดินโดยรอบโรงภาพยนตร์ชั้น 2.....	71
4.30 ทางเชื่อมกับสถานีไฟฟ้าบริเวณแยกเฉลิมเผ่า.....	71

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.31 สะพานลอยที่เชื่อมต่อกับตึกแถว.....	72
4.32 สายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์เกิดความรุงรัง.....	73
4.33 การติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชิดอาคาร.....	74
4.34 พื้นที่ขายสินค้าได้โรงภาพยนตร์ลิโคว.....	75
4.35 บริเวณ 29 พลาซ่า.....	76
4.36 แสดงตำแหน่งของ Node ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	76
4.37 โรงแรมโนโวเทล.....	77
4.38 ศาลพระภูมิ.....	77
4.39 โถงโรงภาพยนตร์สกาล่า.....	77
4.40 ลานกิจกรรมที่ 2.....	78
4.41 แสดงตำแหน่งของ Landmark ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	78
4.42 แสดงการแบ่งย่านภายในพื้นที่สยามสแควร์.....	79
4.43 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านโรงภาพยนตร์.....	81
4.44 การจัดกิจกรรมบริเวณด้านหน้าอาคาร Block J.....	83
4.45 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านการค้าใจกลางสยามสแควร์.....	84
4.46 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านโรงแรมโนโวเทล.....	86
4.47 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านร้านอาหารและภัตตาคาร.....	87
4.48 แสดงสภาพปัจจุบันของย่าน โบนนินซามอลส์.....	89
4.49 เส้นทางเดินระดับเหนือพื้นดิน.....	90
4.50 ทางขึ้น-ลงสถานีรถไฟฟ้าสยามบริเวณสยามสแควร์ซอย3และ4.....	90
4.51 ทางเชื่อมกับศูนย์การค้าเอ็มบีเค.....	90
4.52 ขอบเขตของศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	91
4.53 สภาพแวดล้อมของตึกแถวบริเวณสยามสแควร์ซอย3.....	92
4.54 สภาพแวดล้อมของตึกแถวบริเวณสยามสแควร์ซอย4.....	92
4.55 สภาพแวดล้อมของตึกแถวบริเวณ Block C.....	92
4.56 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 1 ถึงสยามสแควร์ซอย 2.....	93

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.57 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 3 ถึงสยามสแควร์ซอย 4.....	93
4.58 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 5 ถึงสยามสแควร์ซอย 6.....	93
4.59 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคาร Block B บริเวณภายในสยามสแควร์ซอย 2.....	93
4.60 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคาร Block E บริเวณภายในสยามสแควร์ซอย 4.....	93
4.61 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารจากถนนพระรามที่ 1 ถึงสยามสแควร์ซอย 7	94
4.62 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารจากสยามสแควร์ซอย 7 ถึงจุฬาฯ 64.....	94
5.1 การตั้งวาง AIR COMPRESSOR บนกันสาด.....	107
5.2 การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ทางเท้าด้านหน้าตึกเดียว.....	108
5.3 การติดตั้งป้ายบริเวณแนวขอบกันสาดด้านอาคาร.....	108
5.4 การต่อเติมบริเวณคาดฟ้า.....	109
5.5 การตกแต่งให้ตึกแถวมีรูปลักษณะที่โดดเด่นมากกว่าตึกแถวข้างเคียงด้วยปัจจัยเชิงพาณิชย์.....	109
5.6 กระบวนการการออกแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์.....	114
5.7 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของตึกแถวเดิม.....	115
5.8 รูปแบบตึกแถวที่นำเสนอแนวทางการปรับปรุง.....	116
5.9 ทักษะสภาพของรูปแบบตึกแถวที่เสนอแนวทางการปรับปรุง.....	117

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์การค้าสยามสแควร์ เป็นศูนย์การค้าแห่งแรกในย่านการค้าของเขตปทุมวัน โดยมีสำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดูแล สร้างขึ้นเมื่อเกือบ 40 ปีที่ผ่านมา มีรูปแบบอาคารส่วนใหญ่ในลักษณะตึกแถวสูงไม่เกิน 4 ชั้น เป็นกลุ่มอาคารแนวราบ (Low rise) และมีลักษณะเป็นศูนย์การค้าแบบเปิด (Open Mall) ตำแหน่งที่ตั้งสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกด้วยโครงข่ายถนนภายในและภายนอก รวมทั้งโครงข่ายรถไฟฟ้ายกระดับ (BTS) ซึ่งสยามสแควร์เป็นจุดเปลี่ยนเส้นทางรถไฟฟ้า (Interchange Station) ในบริเวณด้วย กลุ่มผู้ใช้หลักได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น เยาวชน และผู้ที่ต้องการความร่วมสมัยแบบใหม่ และความหลากหลายในแฟชั่น โดยส่วนใหญ่เข้ามาประกอบกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเดินชมและจับจ่ายซื้อของ พักผ่อนหย่อนใจ การเรียนพิเศษเพื่อเสริมทักษะ เช่น การกวดวิชา เรียนภาษา เรียนคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเข้ามาพบปะสังสรรค์ และทำกิจกรรมร่วมกันที่ จุดนัดพบของวัยรุ่น นอกจากนี้ในอนาคตน่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาใช้บริการพื้นที่มากขึ้น ด้วยปัจจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสะท้อนให้เห็นคุณค่าความสำคัญของศูนย์การค้าสยามสแควร์ ในหลายมิติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา รวมไปถึงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและน่าจะต่อไปถึงอนาคต

ต่อมาสำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์บริการความปลอดภัยเดิมเป็นอาคาร Show Case Style by TOYOTA เพื่อเป็นศูนย์การศึกษา ด้านนวัตกรรมยานยนต์ ต่อมาได้มีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในบริเวณสยามสแควร์บริเวณสยามสแควร์ซอย 3 และ 4 โดยการลดพื้นที่จอดรถและขยายทางเท้าให้กว้างถึง 5 เมตรพร้อมกับการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มความสะบายให้กับผู้ที่เดินทางมาจากรถไฟฟ้า BTS และรถขนส่งมวลชนซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โครงการปรับปรุงลานจอดรถที่ 2 (ลานฮาร์ครีค) โดยลดพื้นที่จอดรถ มีการปลูกต้นไม้และเปลี่ยนเป็นลานจอดรถวนซึ่งสามารถปรับเป็นลานกิจกรรมได้อีกด้วย เพื่อเพิ่มศักยภาพของการใช้พื้นที่ภายในบริเวณและเพิ่มความสวยงาม โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณกลางซอย เป็นการทำให้พื้นที่ภายในบริเวณและเพิ่มความสวยงาม โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณกลางซอย เป็นการทำให้พื้นที่ภายในบริเวณและเพิ่มความสวยงาม โครงการปรับปรุงพื้นที่ทางเท้า พื้นที่ถนน ท่อระบายน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับพื้นที่ ทั้งยังมีโครงการ Digital Gateway โดยการตัดแปลงตึกแถวเดิมบริเวณด้านหน้าถนนพระรามที่ 1 ระหว่างสยามสแควร์ซอย 3 และ 4 เพื่อเปิดทางเข้าหลักที่เชื่อมระหว่างศูนย์การค้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สยามสแควร์และสถานีรถไฟฟ้า BTS (สยาม) และขกเล็กเวทีคอนเสิร์ตกลางแจ้งและ The Center Point of Siam Square เพื่อก่อสร้างอาคารสูง 4 ชั้นเชื่อมต่อกับตึกแถวดังกล่าว ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางด้านเทคโนโลยี โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณสยามสแควร์ ลานจอดรถที่ 4 (Block L) ระยะที่ 1 เพื่อเป็นอาคารสูง 10 ชั้น ประกอบด้วย ร้านค้า พื้นที่โรงเรียนกวดวิชา และพื้นที่จอดรถ เพื่อจัด Zoning ของกลุ่มอาชีพกวดวิชา ซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพของกิจกรรมและความปลอดภัยให้กับผู้มาใช้บริการ และระยะที่ 2 มหาวิทยาลัยจะพัฒนาให้เป็นโรงแรมระดับ 5 ดาว ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2553 ด้วยปัจจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสะท้อนให้เห็นคุณค่าความสำคัญของศูนย์การค้าสยามสแควร์ ในหลายมิติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา รวมไปถึงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและน่าจะต่อเนื่องไปถึงอนาคต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2551)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ศูนย์การค้าสยามสแควร์ จะมีความสำคัญระดับชาติจะได้รับความนิยมในการใช้บริการมาเป็นเวลานาน แต่เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่ในหลายจุดภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาคารเพื่อรองรับกระแสแฟชั่น สมัยนิยม กิจกรรมและเพิ่มรูปแบบการให้บริการภายใต้ข้อจำกัดและยังคงเอกลักษณ์การเป็นศูนย์การค้าแนวราบ เมื่อเทียบกับศูนย์การค้าอื่น โดยรอบในด้านสถาปัตยกรรม เช่น ขนาดแนวทางควบคุมการใช้สอยอาคาร และรูปแบบตกแต่งตึกแถว เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ปลอดภัย ไม่ส่งเสริมภาพลักษณ์และความต่อเนื่องของรูปแบบอาคาร ก่อให้เกิดทัศนอุจาด ประกอบกับตึกแถวในศูนย์การค้าสยามสแควร์มีอายุเกือบ 40 ปี เนื่องจากผู้เช่าอาคารเน้นด้านพาณิชย์กรรมมาก ทำให้เกิดรูปแบบที่หลากหลายและไม่สอดคล้องกัน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้และแผนการพัฒนาพื้นที่สยามสแควร์ซึ่งจะมีการเริ่มรื้อตึกแถวในปี 2553 เพื่อสร้างใหม่และยังคงรูปแบบศูนย์การค้าในแนวราบและความหลากหลายของร้านค้า ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ กิจกรรม พฤติกรรมการใช้ตึกแถวของศูนย์การค้าสยามสแควร์ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงรูปแบบตึกแถว ให้คงภาพลักษณ์ของย่านการค้าบริเวณสี่แยกปทุมวัน และให้สอดคล้องกับภาพรวมของสถาปัตยกรรมอันหลากหลาย โดยวางเกณฑ์ของตึกแถวที่สร้างขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ เพื่อสร้างอาคารประเภทนี้ได้มาตรฐานที่ดี และเพื่อคงเอกลักษณ์ที่เป็นเป็นศูนย์การค้าแนวราบเปิดโล่งขนาดใหญ่ใจกลางเมืองแห่งเดียวของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม และกิจกรรมการใช้พื้นที่ภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงรูปแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1.3.1 แนวคิดการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์ ประกอบด้วย

1.3.1.1 การศึกษาสภาพแวดล้อมภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.3.1.2 การศึกษารูปแบบของตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.3.2 แนวคิดทางด้านพฤติกรรม และกิจกรรมการใช้พื้นที่ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์ ประกอบด้วย

1.3.2.1 ข้อมูลทางด้านสังคม

1. ผู้เช่าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

2. ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.3.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงรูปแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Lan Bentley และคณะ (1985:76-87) ประกอบด้วย

1.3.3.1 รูปแบบรายละเอียดที่ปรากฏ (detail Appearance : a Specification)

1.3.3.2 จินตภาพของเมือง (Looking for Visual)

1.3.3.3 สภาพแวดล้อมของบริเวณ (The surrounding area)

1.3.3.4 ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร (The adjacent building)

1.3.3.5 การรองรับของกิจกรรมและความหลากหลาย (Supporting Variety and Robustness)

1.3.3.6 นำองค์ประกอบต่างๆมารวมเป็นงานสถาปัตยกรรม (Put it all together)

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

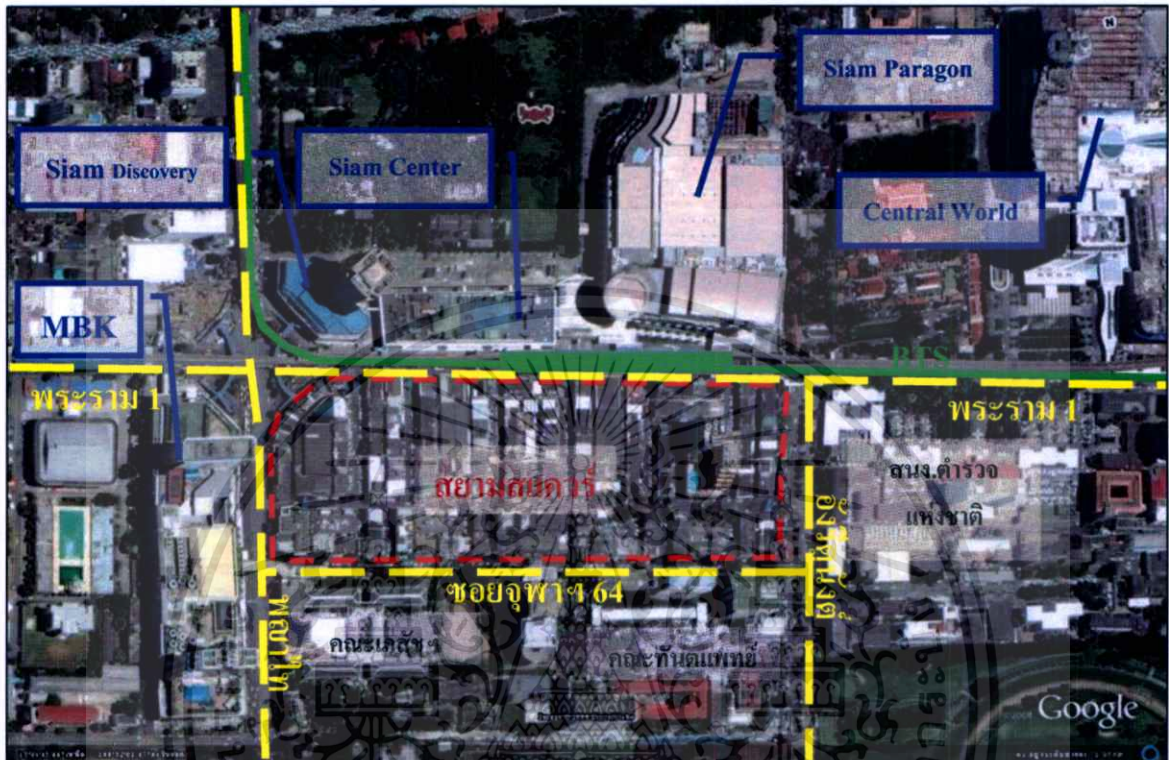
1.4.1 ขอบเขตทางกายภาพ

พื้นที่ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา คือ พื้นที่บริเวณของศูนย์การค้าสยามสแควร์ มีพื้นที่ประมาณ 63 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ทิศเหนือติดถนนพระรามที่ 1 ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟเวอรี่ ศูนย์การค้าสยามพารากอน ศูนย์การค้าสยามเซนเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทิศตะวันออกติดถนนอังรีดูนังต์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และโรงพยาบาลตำรวจ
- ทิศใต้ติดซอยจุฬาลงกรณ์ 64 และพื้นที่การศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิศตะวันตกติดกับถนนพญาไท และศูนย์การค้ามาบุญครอง

ภาพที่ 1.1 แสดงขอบเขตทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

- ผู้เข้าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 380 คน
- ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 25,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- ผู้เข้าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 80 คน
- ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 100 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1.4.3.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.4.3.2 พฤติกรรม และกิจกรรมการใช้พื้นที่บริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.4.3.3 แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ตึกแถว หมายถึง อาคารที่มีขนาดความสูง 4 - 5 ชั้น ใช้ประโยชน์ในการอยู่อาศัย หรือ พาณิชยกรรม หรือบริการธุรกิจภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.5.2 ศูนย์การค้าสยามสแควร์ หมายถึง ศูนย์การค้าแนวราบ (Low Rise) แบบเปิดโล่ง (Open mall) บริเวณสี่แยกปทุมวันทิศเหนือติดถนนพระรามที่ 1 ทิศตะวันออกติดถนนอังรีดูนังต์ ทิศใต้ติดซอยจุฬาลงกรณ์ 64 ทิศตะวันตกติดกับถนนพญาไท

1.5.3 ผู้เช่าตึกแถว หมายถึง ผู้ที่ประกอบกิจการที่ทำสัญญาเช่าตึกแถว ภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์กับทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายในธันวาคม 2552

1.5.4 รูปแบบรายละเอียดที่ปรากฏ หมายถึง หน้าตาที่ปรากฏของอาคารภายในขอบเขตที่ศึกษา เริ่มจากหลังคา รายละเอียดผนัง ระดับพื้นทางเข้าและทางเท้า

1.5.5 จินตภาพของเมือง หมายถึง ภาพลักษณ์ของความเป็นเมืองนั้น อันประกอบด้วย ศูนย์รวมกิจกรรม (Node) จุดสังเกต (Landmark) ย่าน (District) เส้นทาง (Path) ขอบเขต (Edge)

1.5.6 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรมของบริเวณที่ผู้วิจัยทำการศึกษา รวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ทางด้านสถาปัตยกรรมภายในพื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์

1.5.7 กิจกรรมการใช้พื้นที่ หมายถึง การเข้ามาใช้บริการทั้งภายนอกและภายในอาคาร บริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เช่น การเดินเล่น การนัดพบ การรับประทานอาหาร การพาณิชยกรรม ประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปิดตัวสินค้าของผู้เช่าและผู้ที่มาขอใช้บริการภายในบริเวณสยามสแควร์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางธุรกิจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

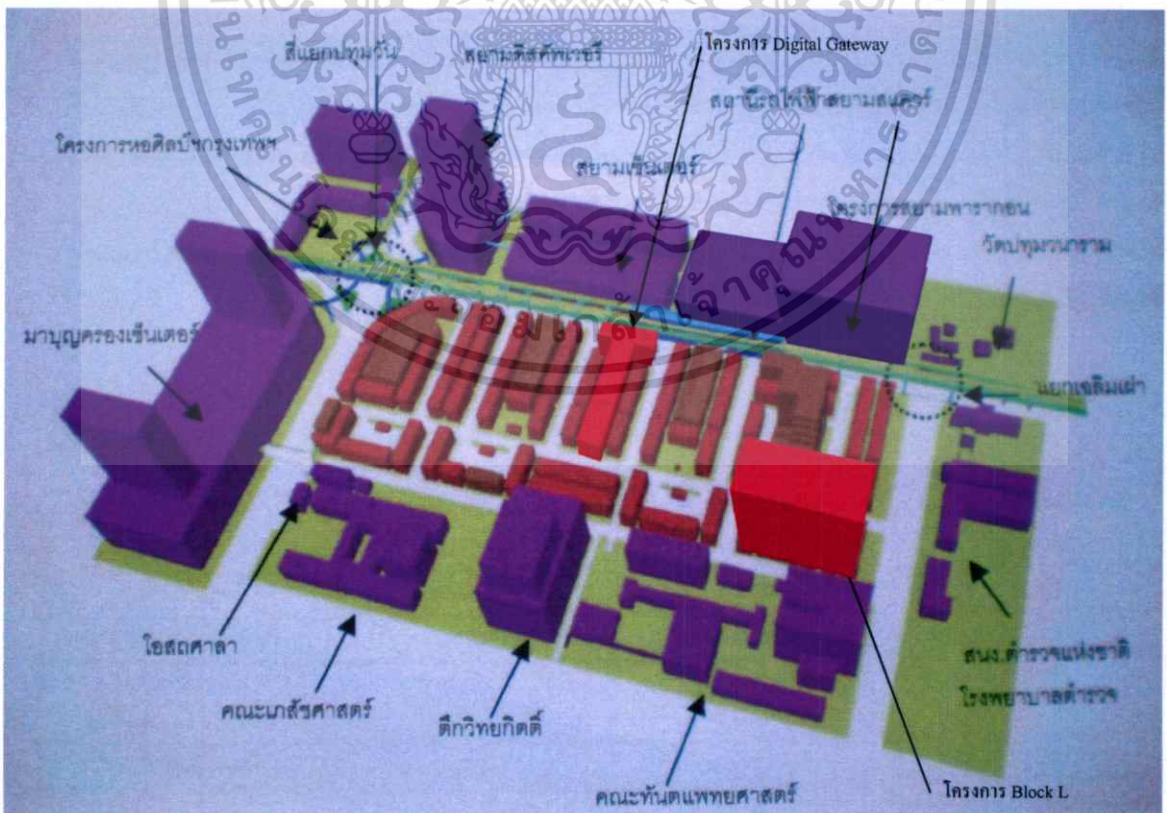
การศึกษาเรื่อง การปรับปรุงรูปแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันของศูนย์การค้าสยามสแควร์

2.1.1 ที่ตั้งและขนาดของพื้นที่ที่ศึกษา

ศูนย์การค้าสยามสแควร์ ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกปทุมวัน ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ทิศเหนือติดถนนพระรามที่ 1 ทิศตะวันออกติดถนนอังรีดูนังต์ ทิศใต้ติดซอยจุฬาลงกรณ์ 64 และพื้นที่การศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทิศตะวันตกติดกับถนนพญาไทซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 63 ไร่

โดยบริเวณดังกล่าวถือเป็นย่านการค้าของเขตปทุมวัน ในการศึกษากำหนดพื้นที่การศึกษาภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของตึกแถว โรงภาพยนตร์ อาคารสำนักงาน และโรงแรม

ภาพที่ 2.1 แสดงที่ตั้งบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้งานเข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของศูนย์การค้าสยามสแควร์

ในปี พ.ศ. 2453 พื้นที่ทั้งหมดของศูนย์การค้าสยามสแควร์ เป็นส่วนหนึ่งของที่ดินบริเวณปทุมวันจำนวน 1,903 ไร่ ซึ่งได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 6 ทรงโปรดเกล้าฯ สถาปนาพื้นที่ให้เป็น “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” และในปี พ.ศ.2459 ได้ทรงสถาปนาให้เป็น “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ตามพระราชประสงค์ของพระบรมราชชนก ที่ดินบางส่วนได้ถูกนำไปให้เช่า เพื่อหารายได้ไปบำรุงโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ให้กระทรวงเกษตรธิการเช่าเป็นที่ตั้งโรงเรียนเกษตร 2) ให้บริษัทไฟฟ้าสยามทุน จำกัด เช่าทำกิจการวางราง 3) แบ่งให้ราษฎรเช่าทำไร่ และเก็บผลไม้ มาจนถึงปี พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้แถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาถึงความประสงค์ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติว่า เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความประสงค์จะได้ที่ดินบริเวณปทุมวันไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เพื่อจัดหาผลประโยชน์บำรุงมหาวิทยาลัย พระราชบัญญัติยกที่ดินบริเวณปทุมวันผืนนี้ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยจึงเกิดขึ้น

จากการขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้พื้นที่บริเวณปทุมวันมีราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นขึ้น จนกระทั่งมีสภาพเป็นแหล่งเสื่อมโทรมหลายพื้นที่ ฝ่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ต่อมาภายหลังคือ สำนักงานจัดการทรัพย์สินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2518) ได้กำหนดให้มีการพัฒนาที่ดินทั้งผืน นอกเหนือจากส่วนการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยได้มอบหมายให้บริษัท วังใหม่ จำกัด ทำการปรับปรุงที่ดินจำนวน 352 ไร่ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2504 และได้พัฒนาพื้นที่เป็นตึกแถว พร้อมระบบสาธารณูปโภค

ส่วนพื้นที่บริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ประมาณ 63 ไร่ ก็เป็นพื้นที่พัฒนาโดยบริษัทเซาท์อีสท์ เอเชีย คอนสตรัคชั่น จำกัด เป็นผู้รับเหมาช่วงก่อสร้างอาคารต่อจากบริษัท วังใหม่ จำกัด โดยสร้างเป็นตึกแถว หรือตึกแถวสูง 4 ชั้น ขนาด 4.00 x 14.00 เมตร จำนวน 610 คูหา สำหรับสถาปนิกผู้ออกแบบคือรองศาสตราจารย์ เลิศ อุรัสยะนันท์ และวิศวกร คือ ศาสตราจารย์ รัชฎ ภาณุจนวนิชย์ และทางมหาวิทยาลัยได้ให้ผู้ก่อสร้างเป็นผู้จัดเก็บผลประโยชน์จากการให้เช่าในระยะเวลา 10 ปีแรก ภายใต้การควบคุมการใช้อาคารการต่อเติมตัดแปลงอาคารจากทางมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นทางมหาวิทยาลัยได้เก็บผลประโยชน์เอง โดยผ่านสำนักงานจัดการทรัพย์สินสืบมาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับที่มาของชื่อ “สยามสแควร์” นิตยสาร A Day (2544:32-33) ได้กล่าวถึงชื่อนี้ว่ามาจากคอลัมน์ซุบซิบเกี่ยวกับคณวงการบันเทิง และผู้มีชื่อเสียง ของนักเขียนที่ชื่อ พอใจ ชัยเวฬุ ในสัปดาห์แรกๆ บาง ออกเป็นรายเดือน ของบริษัท สยามมหรสพ จำกัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 ซึ่งทำแจกให้แก่ผู้ที่มาภาพยนตร์ ในโรงภาพยนตร์เฉลิมไทย สยาม ลิโด และสกาลา รวมถึงคนทั่วไปด้วย โดย พอใจ ชัยเวฬุ มักจะใช้ชื่อ “สยามสแควร์” เรียกแทนโรงภาพยนตร์ทั้ง 3 ได้แก่ สยาม ลิโด และสกาลา จนกระทั่งชื่อนี้กลายเป็นที่นิยมเรียกทั่วไป มีความหมายครอบคลุมทั้งย่านศูนย์การค้ามาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนั้นภาพยนตร์ไทยเรื่อง “สยามสแควร์” เขียนบท และกำกับโดย สุภัทธร ซึ่งออกฉายเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2527 เป็นหนังวัยรุ่นเบาสมอง ได้ทำให้สยามสแควร์เป็นที่รู้จักแก่

เอกลัทธิเป็นเอกลักษณ์ที่ทรงคุณค่าสำหรับการส่งเสริมให้นักวิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจในคุณค่า
ไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคคลทั่วไปมากขึ้นเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้าสู่เมืองไทย โดยการใช้พื้นที่สยามสแควร์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์นั้น ย่านสยามสแควร์ยังได้รับเลือกให้เป็นสถานที่ถ่ายทำโฆษณา ละคร ภาพยนตร์ และมิวสิกวิดีโอมากมาย แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของย่านการค้าสยามสแควร์ที่ถือได้ว่าเป็นตัวแทนของกระแสความเปลี่ยนแปลงของแฟชั่น ความทันสมัย และความ “ใหม่” ในสังคมไทยจากอดีตมาถึงทุกวันนี้ (สิทธิ กองสาสนะ. 2545:40-41)

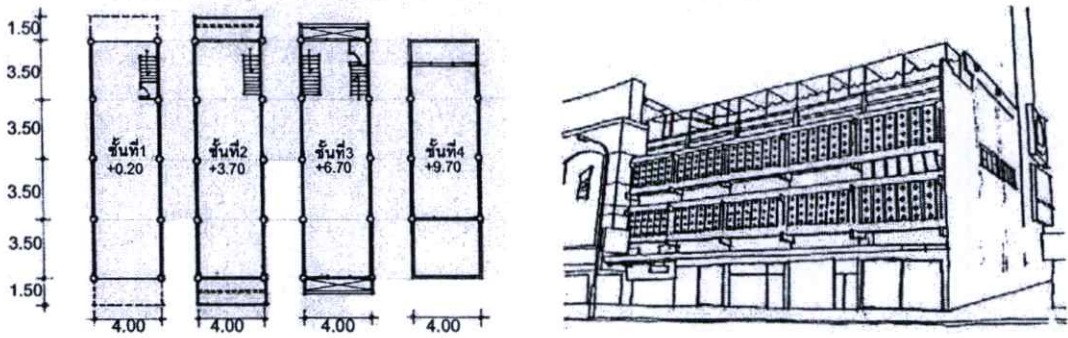
2.1.3 ความสำคัญของพื้นที่ในปัจจุบัน

ศูนย์การค้าสยามสแควร์ เป็น 1 ใน 5 ศูนย์การค้าของย่านการค้าปทุมวัน ซึ่งประกอบไปด้วยมาบุญครองเซ็นเตอร์ สยามสแควร์ สยามสเซ็นเตอร์ สยามดิสคัฟเวอร์เซ็นเตอร์ และสยามพารากอน ซึ่งย่านการค้านี้จัดเป็นธุรกิจหลักแห่งหนึ่งของเมือง ตั้งอยู่บนถนนเส้นทางพาณิชยกรรมหลัก (Main shopping corridor) กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ถนนพระรามที่ 1 ถนนเพลินจิต และถนนสุขุมวิท โดยมีรถไฟฟ้าสายสีแดง (BTS) เป็นทางเลือกในการเชื่อมโยงพื้นที่การค้าต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน รวมทั้งมีย่านกิจกรรมการค้าอื่นที่มีความสำคัญหลายแห่งตั้งอยู่ใกล้กับย่านปทุมวัน เช่น ย่านราชประสงค์-ราชดำริ ย่านประตูน้ำ ย่านเจริญผล ย่านบรรทัดทอง-สวนหลวง ย่านสามย่าน เป็นต้น

อีกทั้งพื้นที่โดยรอบย่านปทุมวันนี้ยังเป็นศูนย์รวมกิจกรรมอื่นที่สำคัญระดับชาติ อาทิเช่น สนามกีฬาแห่งชาติ วังสระปทุม โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสถานบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง เช่น โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สถาบันราชภัฏจลวิทยาเขตอุเทนถวาย และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ย่านการค้านี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมีโรงแรมระดับ 4-5 ดาวหลายแห่งในบริเวณนี้ เช่น โรงแรมโนโวเทล โรงแรมปทุมวันปริ้นเซส ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ นอกจากนี้บริเวณสยามสแควร์ยังได้เปรียบในเชิงที่ตั้ง โดยตั้งอยู่บนจุดตัดของถนน 3 สายทำให้สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้สะดวกจากโครงข่ายถนนรวมถึงระบบขนส่งสาธารณะ โดยเฉพาะระบบรถไฟฟ้าสายสีแดง ซึ่งจุดเปลี่ยนเส้นทางหลัก (Interchange station) ที่บริเวณสถานีรถไฟฟ้าสยาม (สิทธิ กองสาสนะ. 2545:42)

ปัจจุบันศูนย์การค้าสยามสแควร์กำลังดำเนินการก่อสร้างโครงการพัฒนาพื้นที่อีก 2 โครงการคือ โครงการดิจิตอลเกตเวย์ ซึ่งเป็นการปรับปรุงตึกแถวเดิมจำนวน 23 คูหาบริเวณด้านริมถนนพระรามที่ 1 เพื่อเป็นศูนย์รวมนวัตกรรมทางด้านระบบสารสนเทศและเชื่อมทางเดินกับสถานีรถไฟฟ้าสยาม และโครงการพัฒนาที่ดิน Block L โดยการรื้อตึกแถวเดิมจำนวน 45 คูหา ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนฐานเป็นอาคารจอดรถและศูนย์รวมโรงเรียนกวดวิชา และส่วนอาคารสูงเป็นโรงแรม เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและมาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนกวดวิชา และเพิ่มศักยภาพในการใช้ที่ดิน รวมถึงการส่งเสริมความสำคัญด้านเศรษฐกิจของย่านการค้านี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

เนื่องจากการจัดกลุ่มอาคารที่แตกต่างกันตามรูปแบบ และทำเลที่ตั้ง จึงทำให้เกิดตึกแถวในลักษณะต่างๆ สามารถแบ่งประเภทของตึกแถวออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

- แบบที่ 1 ตึกแถวแบบหันหลังชนกัน แบบประชิด โดยมีทางบริการเชื่อมระหว่างด้านหลังอาคาร ด้านหน้าเป็นทางสัญจรของลูกค้า แยกจากทางบริการด้านหลัง
- แบบที่ 2 ตึกแถวเดี่ยวตามยาว ประกอบด้วยถนน และทางเท้าทั้งด้านหน้า และด้านหลัง สามารถรับลูกค้าได้ 2 ด้าน ไม่มีการแยกเส้นทางสัญจรของลูกค้า และบริการออกจากกัน
- แบบที่ 3 ตึกแถวที่ติดอยู่กับโรงภาพยนตร์ มีด้านหน้าติดกับถนน และทางเท้าส่วนด้านหลังติดกับทางสัญจรของโรงภาพยนตร์ เป็นทางสัญจร 2 ระดับ สามารถรับลูกค้าได้ทั้ง 2 ด้าน และ 2 ระดับชั้น

ภาพที่ 2.4 ตึกแถวทั้ง 3 แบบภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาทางรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม

(สมภพ ภิรมย์. 2528:24-30) ได้กล่าวถึงปัจจัยหลักๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาทางรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมดังต่อไปนี้

2.2.1 ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ

งานสถาปัตยกรรมซึ่งสร้างสำหรับมนุษย์ซึ่งมีวัฒนธรรมชั้นสูงจะแตกต่างจากในอดีตที่สร้างด้วยสัญชาตญาณ กล่าวคือ กระบวนการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมไม่สามารถเริ่มและจบในตัวเองอีก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อไป แต่ต้องอาศัยความเกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่างๆ โดยครบครัน เช่น สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมทั้งความสมบูรณ์ทางสุนทรียศาสตร์ซึ่งเป็นผลผลิตของหน้าของงานสถาปัตยกรรมด้วย และในขณะที่อิทธิพลของสภาพแวดล้อมและสังคมมีอิทธิพลมากมาต่อการการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมด้วย อิทธิพลทางอ้อมนี้คือความเชื่อมโยงของงานสถาปัตยกรรมในโลกในลักษณะสากล ทั้งนี้เนื่องจากในประเทศต่างๆ ในโลกมิได้อยู่โดยลำพัง ความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมนี้ได้ส่งผลมายังประเทศต่างๆ ทั่วโลก ดังนั้นในกรณีที่งานสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมเป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของสังคม ผลกระทบต่างๆ ซึ่งมาถึงงานสถาปัตยกรรมจะส่งผลในลักษณะสากลไปยังงานสถาปัตยกรรมทั่วโลกโดยส่วนรวมด้วย

ผลผลิตของงานสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมนอกจากจะเป็นผลมาจากอิทธิพลของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีแล้ว ยังเป็นผลผลิตในรูปของงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ดังนั้น เมื่อวงการศิลปะ การเคลื่อนไหวอยู่เรื่อยๆ มียุค มีสมัยไม่หยุดนิ่งแล้ว วงการสถาปัตยกรรมก็มีการเคลื่อนไหวเช่นเดียวกัน และเป็นการเคลื่อนไหวซึ่งไปพร้อมๆ กับของวงการศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก เช่น ยุค โกธิค เรอเนซองส์ ก็ส่งผลบางประการถึงสถาปัตยกรรมในประวัติ ศาสตร์ของไทยมาถึงยุคปฏิบัติอุตสาหกรรม เริ่มมียุคสมัยใหม่ งานสถาปัตยกรรมในประเทศไทยก็มีการเคลื่อนไหวตามเช่นเดียวกัน

ปัจจุบันงานด้านเทคโนโลยีก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว การสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ สถาปนิกซึ่งแต่เดิมเป็นผู้สร้างสรรค์เริ่มแรก กลับเป็นผู้สร้างสรรค์ต่อจากผลทางเทคโนโลยี เช่นการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบสถาปัตยกรรม ปัจจุบันการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมในประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เช่นประเทศทางตะวันตก หรือประเทศในเอเชียซึ่งมีความเจริญทางเศรษฐกิจที่นำหน้า เช่น ญี่ปุ่น ฮองกง สิงคโปร์ เป็นต้น ไว้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการออกแบบสถาปัตยกรรมหลายขั้นตอน หน้าที่ของสถาปนิกจะใช้ในการสร้างสรรค์ขั้นตอนสุดท้าย เพื่อให้ได้ผลทางสุนทรียศาสตร์เท่านั้น ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมของกลุ่มชนที่มีสังคมและวัฒนธรรมเป็นสากลนี้ เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากตามการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี ต่างกับงานพื้นบ้านซึ่งสร้างสรรค์ตามความต้องการ พื้นฐานการดำรงชีวิตตามปัจจัย 4 เท่านั้น ซึ่งเกือบไม่มีการพัฒนาเลย แต่ก่อนเป็นอยู่อย่างไรปัจจุบันก็ยังเป็นอยู่อย่างนั้น ยังเป็นสังคมซึ่งบริสุทธิไม่มีความต้องการทางวัตถุเข้าไปปรุงแต่ง

สำหรับการเปลี่ยนแปลงระบบการณที่สัมพันธ์กับงานสถาปัตยกรรมนั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อสมัยก่อนและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ผลงานสถาปัตยกรรมที่ผลิตออกมาคือผลงานที่เกิดขึ้นจากความผูกพันที่ใกล้ชิดและเป็นการส่วนตัวระหว่างสถาปนิกกับผู้จ้าง ซึ่งเป็นผู้ใช้อาคารเอง แต่สำหรับสมัยนี้แล้ว ผู้ใช้อาคารมิได้เป็นผู้ว่าจ้างเสมอไป หากเป็นกลุ่มชนที่เป็นเพียงนามธรรม และห่างเหินจากสถาปนิกเกินกว่าที่สถาปนิกจะทราบถึงความต้องการและค่านิยมของคนเหล่านั้นได้ จึงทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมออกมาในลักษณะสากล แทนที่จะเป็นสถาปัตยกรรมแบบส่วนตัวหรือเฉพาะ

เอกสารวิเศษอันเอกภาพแห่งวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย เมื่อผู้รู้เห็นแก่ประโยชน์ของคนส่วนน้อย

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายไป ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยก่อนนายทุนมีวงเงินจำกัด และว่าจ้างตามความต้องการส่วนตัว แต่สมัยนี้ นายทุนมิได้เป็นบุคคลเดียว ทว่าเป็นองค์กรในรูปยักษ์ใหญ่มีส่วนมากและว่าจ้างตามโครงการยักษ์ใหญ่เช่นกัน เพื่อหวังผลกำไรจากการลงทุนตามระบบทุนนิยมอย่างสมบูรณ์แบบหรืออาจเป็นองค์กรที่มี งบประมาณจำกัดเช่น หน่วยงานประชาสงเคราะห์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าหน้าที่รับผิดชอบของสถาปนิกที่ เดิมมีต่อผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นผู้ใช้อาคารเองนั้นได้เปลี่ยนไปเป็นความรับผิดชอบต่อระบบของบริษัท ระบบของราชการ และผู้ว่าจ้างเป็นนักลงทุน ซึ่งมีได้มีส่วนในการใช้สอยอาคารเลย (อรศิริ ปาณินท์. 2538:4-6)

2.2.2 ปัจจัยทางด้านพฤติกรรม ลักษณะเฉพาะทางพฤติกรรม อาจจำแยกขั้นตอนของ กระบวนการทางพฤติกรรมที่เด่นชัดและมีความเฉพาะต่อการจำแนกออกได้เป็น 3 กระบวนการย่อยดังนี้

1. กระบวนการรับรู้ (perception) คือ กระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทาง ระบบประสาทสัมผัส กระบวนการนี้จึงรวมการรู้สึก (sensation) ด้วย

2. กระบวนการรู้ (cognition) คือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวม การเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางจิตดังกล่าวย่อมรวมถึงการพัฒนาด้วย กระบวนการรู้จึงเป็น กระบวนการทางปัญญา พร้อมกันในกระบวนการรับรู้และกระบวนการนี้ เกิดการตอบสนองทางด้าน อารมณ์ เกิดกระบวนการทางด้านอารมณ์ (affect) ทั้งกระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้และกระบวนการ ทางด้านอารมณ์ เป็นพฤติกรรมภายใน (covert behavior)

3. กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (spatial behavior) คือกระบวนการที่บุคคลมี พฤติกรรมขึ้นในสภาพแวดล้อมการกระทำเป็นที่สังเกตได้จากภายนอกคือ เป็นพฤติกรรมภายนอก (overt behavior)

การวิเคราะห์กระบวนการทางพฤติกรรม บุคคลรับรู้สิ่งเร้าที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลผ่านทาง ประสาทสัมผัสเป็นรีเซปเตอร์ (receptor) การรับรู้จึงเป็นเพียงกระบวนการที่รู้ตัวว่ามีสิ่งเร้าอยู่ภายนอก และรับเป็นสิ่งที่นำเข้า การรับรู้นี้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมทางด้านสรีรวิทยา เช่น คน สายตาสั้น คนตา บอด หรือคนหูหนวกย่อมมีผลกระทบต่อรับรู้ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์เฉพาะของแต่ละ บุคคล สิ่งที่ได้รับเข้ามา (percept) จะผ่านกระบวนการตีความ หรือการทำความเข้าใจจากประสบการณ์ที่ มีมาก่อน (apperception) เมื่อได้ทำการเข้าใจแล้ว สิ่งที่จะเข้ามาจะกลายเป็นสิ่งที่รู้ (cognition) ภายในตัว บุคคล เช่น การที่เราารู้จักเรียนอยู่ที่ไหน มีรูปร่างลักษณะอย่างไร ฯลฯ การเกิดกระบวนการรู้ไม่ จำเป็นต้องผ่านกระบวนการรับรู้โดยตรงเสมอไป เพราะอาจเกิดกระบวนการรู้ไม่จำเป็นต้องผ่าน กระบวนการรับรู้โดยตรงเสมอไป เพราะอาจเกิดจากจินตนาการภายในตัวบุคคลเอง เช่น การเกิด จินตนาการของชีวิตในวัยเด็กในหมู่บ้านชนบท

ขั้นต่อไปเกิดการตอบสนองทางพฤติกรรม เป็นไปได้ทั้งพฤติกรรมภายในอันเป็นการ ตอบสนองทางด้านอารมณ์ (affect) และพฤติกรรมภายนอกซึ่งเกิดจากการตอบสนองที่มีการเคลื่อนไหว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดขึ้น (motor response) ผ่านทางระบบประสาทที่เป็นเอฟเฟกเตอร์ เช่น เกิดการกระพริบตา การชะงัก ฯลฯ ไม่ว่าจะการตอบสนองพฤติกรรมเป็นอย่างไร ก็จะเกิดการสะสมเป็นภาวะสันนิษฐาน (construct) หรือจินตภาพ (image) ขึ้นภายในสมองเป็นส่วนหนึ่งของระบบมโนทัศน์ เช่น เรารู้ว่าหากถูกมดกัดจะรู้สึกเจ็บไฟให้ความร้อน ฯลฯ

การรับรู้ (perception) สิ่งที่อยู่ (cognition) แม้ว่าการศึกษาสภาพแวดล้อมในชีวิตจริง เป็นการยากที่จะแยกกระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้ออกจากกัน ทั้งการตอบสนองสิ่งเร้าและประสบการณ์ที่มีมาแต่อดีต ความรู้ ความจำต่างๆ มีบทบาทสำคัญในกระบวนการความสัมพันธ์ เช่น การนั่งฟังบรรยายในชั้น การหาร้านอาหารที่จะไปทาน ฯลฯ อย่างไรก็ตาม กระบวนการรับรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้า กล่าวคือ มีพฤติกรรมตอบสนองทันทีภายหลังเมื่อเกิดการกระตุ้นของพลังงานผ่านทางประสาทสัมผัส ไม่ว่าจะเกิดเป็นพฤติกรรมภายในหรือภายนอก และการตอบสนองที่เรียกว่าเป็นการรับรู้ นั้น ส่วนมากเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติทางกายภาพของสิ่งเร้านั้นคือการรับรู้เป็นของจิตวิทยาทางระบบประสาท (neuron psychology) ส่วนกระบวนการรู้ นั้นเป็นกระบวนการทางพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองที่ไม่ได้เกิดขึ้นทันทีตามหลังสิ่งเร้าและไม่จำเป็นต้องอาศัยสิ่งเร้า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับกลไกของกระบวนการรับรู้ แต่ขึ้นอยู่กับกลไกของกระบวนการรู้ภายในตัวมนุษย์อันได้แก่ การใช้กระบวนการคิด การตัดสินใจ การจำ การมีสมมติฐาน อย่างไรก็ตามที่เป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปของนักทฤษฎีทางจิตวิทยาในปัจจุบันว่า “cognition” คือ กระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่แทรกอยู่ระหว่างการเข้ามาของมนุษย์ในปัจจุบันและในอนาคต กระบวนการต่างๆ ที่ว่านั้น ได้แก่ การรู้สึก การรับรู้ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ประเด็นอยู่ที่ว่า สิ่งที่มีอยู่ในโครงสร้างของการรู้ (cognitive structure) หรือที่ปรากฏเป็นระบบมโนทัศน์ (conceptual system) นั้นมีอิทธิพลต่อการรับรู้เสมอ บุคคลจะทำการเลือกสิ่งที่รับรู้เข้ามาตามอิทธิพลของประสบการณ์ในอดีตทำให้เกิดสภาพการรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในโลกในลักษณะเฉพาะ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมกายภาพในชีวิตประจำวัน ความสำคัญคงอยู่ที่กระบวนการรู้ เป็นกระบวนการทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้สภาพแวดล้อม การจำการเกิดจินตภาพและความเข้าใจความหมายของสภาพแวดล้อมในระบบมโนทัศน์ ส่วนการตอบสนองสิ่งเร้าโดยตรงของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่ปรากฏอยู่จริงซึ่งเป็นเรื่องของกระบวนการรับรู้เป็นเรื่องสำคัญรองลงมา

หากพิจารณาจากกระบวนการหลักทางพฤติกรรมทั้ง 3 กระบวน ซึ่งได้แก่ กระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้ และกระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม พบว่ามีความสอดคล้องกับผลที่เกิดขึ้นของรูปทรงสถาปัตยกรรมคือ

1. สุนทรียภาพของรูปทรง สถาปนิกเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะ เพื่อจัดระเบียบของรูปทรงให้เกิดสุนทรียภาพ หน้าที่ดังกล่าวจัดให้เกิดการรับรู้รูปทรงทางทัศนการ กระบวนการรับรู้จึง

เกี่ยวข้องกับสุนทรียภาพของรูปทรงเป็นสำคัญรับรู้ทางทัศนการเกิดจากคุณสมบัติต่าง ๆ ทางกายภาพ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของรูปทรงที่ส่งเสริมให้รูปทรงมีความเด่นชัด ขณะเดียวกันก็มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมข้างเคียงตามหลักของสุนทรียภาพ

2. การสื่อความหมายทางสัญลักษณ์ งานออกแบบจะต้องสื่อความหมายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเข้าใจของผู้ใช้หรือผู้พบเห็น อย่างน้อยที่สุดก็ควรให้สภาพแวดล้อมกายภาพที่จัดให้มีขึ้นจากการออกแบบ สามารถสื่อความหมายถึงหน้าที่ใช้สอยของสภาพแวดล้อมนั้น ๆ เป็นการบอกข่าวสารแก่ผู้ใช้ เช่น ผู้ใช้สามารถบอกได้ว่าอาคารนั้น ๆ เป็นโรงพยาบาลและสามารถหาห้องที่พักที่คนไข้พักอยู่ได้ ทั้งนี้แม้ว่า การสื่อความหมายด้วยการใช้ถ้อยคำ (verbal) จะมีส่วนช่วยให้เกิดการรู้และความเข้าใจ แต่ตัวสภาพแวดล้อมกายภาพเองสามารถสื่อความหมายได้อันเป็นการสื่อที่ไม่ใช้ถ้อยคำ (nonverbal) อย่างหนึ่ง นอกจากการสื่อความหมายทางด้านการใช้สอยแล้ว สภาพแวดล้อมกายภาพยังสามารถสื่อความหมายทางสัญลักษณ์อื่น ๆ เช่น การแสดงถึงสถานภาพทางสังคม การแสดงถึงระบบคุณค่าที่ยึดถือ ฯลฯ บ้านที่ก่อสร้างด้วยวัสดุราคาแพง ย่อมแสดงถึงสถานภาพของผู้อยู่ จะเห็นได้ว่าการก่อให้เกิดการสื่อความหมายทางสัญลักษณ์และรวมไปถึงการก่อให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการรู้และกระบวนการทางอารมณ์เป็นสำคัญ ซึ่งนักออกแบบจะต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมกายภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การเข้าใจ และการจำ ตลอดจนการก่อให้เกิดความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมตามความคาดหมาย และมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ในอดีตของผู้ใช้หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. การตอบสนองความต้องการทางหน้าที่ใช้สอย สภาพแวดล้อมจะต้องสอดคล้องและสนับสนุนกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น งานออกแบบและวางแผนจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (spatial behavior) พฤติกรรมจำต้องเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมกายภาพที่เหมาะสม แต่ปัญหาอยู่ที่ว่านักออกแบบมักไม่ได้ตระหนักถึงความต้องการทางหน้าที่ใช้สอยที่แตกต่างกันของผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ แต่มักจะทึกทักเอาเองว่าความต้องการทั่วไปเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ บุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ นอกจากจะมีพฤติกรรมสภาพแวดล้อมกายภาพแตกต่างกัน ยังมีมีโน้ตส์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมกายภาพแตกต่างกันด้วย (วิมลสิทธิ์ หรข่างกุล, 2526: 7 – 12)

2.2.3 ปัจจัยทางด้านกฎหมาย

การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารตึกแถวต่อ กทม. ทำได้ง่ายเพราะมาตรฐานความกว้าง ยาว สูง ตลอดจนเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับตึกแถวเป็นของตายตัวที่ทราบกันดีอยู่แล้ว นอกจากนี้บางครั้งผู้ลงทุนยังสามารถประหยัดทั้งเวลา และเงินในการจ้างสถาปนิก โดยตัดปัญหาให้นายช่างเขียนแบบของเทศบาลเป็นผู้ออกแบบและเขียนแบบพร้อมทั้งขออนุญาตให้เสร็จเลย โดยการเหมาจ่ายทั้งหมดซึ่งเป็นการประหยัดทั้งเงินและเวลา แต่ผลที่ออกมาก็เป็นดังที่ได้เห็นกันถึงความซ้ำซากจำเจ และขาดคุณค่าความงามทางด้านสถาปัตยกรรม

การต่อเติมคัดแปลง ตึกแถวแต่ละห้องมีเนื้อที่จำกัด เมื่อเข้ามาใช้สอยใหม่ ๆ อาจจะมีเนื้อที่พอแต่เมื่ออยู่ไปนาน ๆ ต้องการขยับขยาย จึงจำเป็นต้องมีการต่อเติม เนื่องมาจากเนื้อที่จำกัด ดังนั้น การต่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เติมส่วนใหญ่มักจะเป็นไปในทางสูง หรือในบริเวณที่ว่างทางเดินหลังหนีไฟ กว้าง 2.00 เมตร อันเกือบจะเรียกได้ว่า 100% มีการต่อเติมทางด้านหลังให้เป็นประโยชน์ใช้สอยส่วนตัวไม่มากนักน้อยเทศบาลควรจะได้มีการพิจารณาทบทวนกฎข้อนี้สักครั้งหนึ่งว่า สมควรหรือไม่ เพราะในทางปฏิบัติไม่สามารถเข้าไปห้ามหรือควบคุมดูแลได้ทั่วถึง ส่วนการต่อเติมในทางสูง บางครั้งอาจเกิดอันตรายได้ เพราะทางวิศวกรรมมิได้เตรียมโครงสร้างรับน้ำหนักเพื่อเอาไว้

อีกประการคือ เทศบัญญัติที่เอาใจนายทุนและเจ้าของที่ดินให้กอบโกยกำไร โดยยอมให้สร้างตึกแถวที่แคบและลึกไม่ได้มาตรฐานทางแสงสว่างธรรมชาติและการระบายอากาศ ไม่มีถนนหลังแต่มีทางเดินกว้าง 2 – 3 เมตร ปล่อยให้มีการก่อสร้างอย่างแออัด ไม่ปลอดภัยต่ออัคคีภัยที่อาจลุกลามและไม้อาจปลูกต้นไม้ให้ความสดชื่นได้ ตึกแถวในลักษณะนี้ถือว่าไม่ถูกต้องตามสุขลักษณะ ทั้งที่เทศบัญญัติกำหนดให้ตึกแถวที่พักอาศัยให้มีที่ว่าง 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ แต่ในทางปฏิบัติก็มีได้ควบคุมให้มีที่ว่างดังกล่าว คงมีแต่ทางเดินหลังอันคับแคบดังกล่าวแล้ว

ข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2522 มีลักษณะก้ำกั้นอยู่บ้าง โดยการกำหนดให้ร่นแนวอาคารจากแนวถนนเดินเพื่อการขยายถนนในอนาคต แต่หากจะอนุโลมปฏิบัติตามหลักผังเมืองโดยขีดแนวอาคาร (Building line หรือ Right of way) ในอนาคตสำหรับถนนในโครงผังเมืองทุกสาย ก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อยและไม่ล้น แต่ข้อบัญญัติดังกล่าวยังขาดการนำเอาหลักเทคโนโลยีทางผังเมือง และสภาพแวดล้อมเข้าไปปฏิบัติอยู่มาก ตามปกติการร่างเทศบัญญัติจะต้องมีบุคคลหลายประเภท เช่น สถาปนิก นักผังเมือง วิศวกร แพทย์ นักกฎหมาย ฯลฯ เข้าไปร่วมพิจารณามาตรการที่ถือว่าสำคัญ เช่น การควบคุมช่องแสงสว่าง (Light-angle) อาคารปกคลุมพื้นที่ (coverage) ความหนาแน่น (Density) ฯลฯ มิได้ปรากฏ แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือ มาตรการที่ใช้ควบคุม ยอมให้มีการปลูกสร้างอาคารหนาแน่นเกินขอบเขต โดยมีได้คำนึงถึงหลักสูตรวิทยานิพนธ์ และความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เป็นที่ประจักษ์มานานแล้ว จึงน่าที่จะได้มีการปรับปรุงเทศบัญญัติ ก่อนที่จะสายเกินไป (อัน นิมมานเหมินทร์. 2528 : 45 – 46)

2.2.4 ปัจจัยทางด้านกายภาพ อิทธิพลต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้เกิดลักษณะทางพฤติกรรมและส่งผลต่อสถาปัตยกรรม อาจกล่าวเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

2.2.4.1 สภาพแวดล้อมกายภาพเป็นระบบเปิดเพราะสภาพแวดล้อมกายภาพไม่มีขอบเขตที่แสดงว่ามีการสิ้นสุดทั้งทางกายภาพและทางเวลา กล่าวคือ สภาพแวดล้อมกายภาพมีความต่อเนื่องกันตลอด แม้ว่าสภาพแวดล้อมกายภาพมีลักษณะเป็นห้อง แต่ห้อง ๆ นั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของบ้านหรืออาคาร และบ้านแต่ละหลังก็เป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน หรืออาคารเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอาคารมีความต่อเนื่องกัน ไปเป็นชุมชน เป็นเมือง และต่อเนื่องกับภูมิประเทศ ขอบเขตที่มีอยู่เป็นขอบเขตสมมติที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม เช่นนี้คือ ห้องนอนส่วนตัว นี่คือนั่งทำงานของผู้จัดการ โดยมีสภาพแวดล้อมกายภาพที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมข้างเคียง และประการสำคัญคือขึ้นอยู่กับอาณาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณที่บุคคลมีความสัมพันธ์ทางกิจกรรมด้วย ขอบเขตด้านเวลาที่เช่นเดียวกัน เป็นที่ทราบกันดีว่า เวลาเป็นมิติที่ต่อเนื่องกันไป ประการสำคัญที่สภาพแวดล้อมกายภาพเป็นระบบเปิดที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาพร้อม ๆ กับรักษาความสมดุลอยู่ได้ เป็นเพราะว่ามีความเกี่ยวข้องกับระบบสังคมและ ระบบวัฒนธรรม ระบบดังกล่าวและระบบทางกายภาพมีความสัมพันธ์กันเป็นสภาพแวดล้อมทั้งหมดใน ลักษณะพลวัต ซึ่งย่อมหยาความว่าหากมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบใดในระบบทั้งหมดจะมี ผลกระทบต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น หากมีการสร้างศูนย์การค้าขึ้นในชุมชนแห่งหนึ่ง อาจมี ผลกระทบต่อพฤติกรรมคนไปซื้อของของคนในชุมชนได้ ผู้อยู่อาศัยในชุมชนไม่จำเป็นต้องเดินทางไป ซื้อที่ย่านอื่น สภาพการใช้เส้นทางคมนาคมเปลี่ยนไปด้วย นอกจากนี้ ศูนย์การค้าแห่งใหม่นี้ยังอาจมี ผลกระทบต่อภาวะการค้าของศูนย์การค้าแห่งอื่น ๆ ด้วย

2.2.4.2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงและมีผลกระทบเกิดขึ้นในระบบสภาพแวดล้อมทั้งหมด ย่อมแสดงถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันขององค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น สภาพแวดล้อมกายภาพหรือระบบสังคมที่เกี่ยวข้องตลอดจนปัจเจกบุคคล ฯลฯ องค์ประกอบเหล่านี้แต่ ละอย่างมีความหมายก็ต่อเมื่อได้พิจารณาความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอย่างอื่นเท่านั้น โดยประกอบ กันเป็นสภาพการณ์หนึ่ง ๆ ที่มีกิจกรรมเกิดขึ้น เช่น เติลยงหน้าบ้าน นอกจากความสัมพันธ์ทางกายภาพ ของเติลยงกับตัวบ้านแล้ว ย่อมมีความหมายมากขึ้นเมื่อพิจารณาจากกิจกรรมหรือการใช้ประโยชน์จาก เติลยง จากลักษณะของการใช้จากบุคคลที่ร่วมใช้และองค์ประกอบทางกายภาพที่จำเป็นต่อกิจกรรม สิ่ง เหล่านี้สัมพันธ์กันเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันไปในทุกขณะและสื่อความหมายตามความสัมพันธ์ ดังกล่าวด้วย

2.2.4.3 ความสัมพันธ์ที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันขึ้นไปนี้ ย่อมหมายความว่าในขณะที่ใด ขณะหนึ่งและในที่ใดที่หนึ่ง สภาพแวดล้อมนั้น ๆ มีลักษณะเฉพาะและมีความหมายเฉพาะด้วย และมีความ คงที่ในขณะที่นั้นขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะกิจกรรมและองค์ประกอบย่อมต้อง เปลี่ยนไปตามสภาพจริงของเหตุการณ์ อาจเปรียบลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้กับกรอบ หนึ่งของฟิล์มภาพยนตร์ บุคคลที่อยู่ในแต่ละสภาพการณ์มีพฤติกรรมตามบทบาทของตนและอยู่ใน ตำแหน่งเฉพาะในสภาพแวดล้อม ในขณะที่ใดขณะหนึ่ง บุคคลย่อมรับรู้สภาพแวดล้อมในลักษณะเฉพาะ ด้วย ที่แตกต่างจากสภาพแวดล้อมที่คนอื่นรับรู้ นั่นคือ ในเวลาต่างกันบุคคลจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ต่างกัน สภาพแวดล้อมที่รับรู้ในขณะที่นั้น ย่อมแตกต่างจากสภาพแวดล้อมที่รับรู้ในขณะที่อื่น เมื่อตำแหน่งและ พฤติกรรมเปลี่ยนไป ความแตกต่างนี้อาจมีน้อยมากแต่ก็จัดว่าเป็นลักษณะเฉพาะ เช่น การนั่ง รับประทานอาหารของสมาชิกในครอบครัวที่นั่งในตำแหน่งต่าง ๆ กันของโต๊ะอาหารแต่ละคนมี พฤติกรรมเฉพาะตามบทบาท และรับรู้สภาพแวดล้อมเฉพาะด้วย ในช่วงเวลาต่าง ๆ ของการประทาน อาหาร แต่ละคนรับรู้สภาพแวดล้อมต่างกัน เพราะสภาพการณ์เปลี่ยนไป

2.2.4.4 สภาพแวดล้อมกายภาพ ย่อมสื่อความหมายทางหน้าที่ใช้สอยและความหมาย ทางสัญลักษณ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางพฤติกรรมที่เหมาะสม กล่าวคือ สภาพแวดล้อมกายภาพ ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีองค์ประกอบและคุณสมบัติขององค์ประกอบที่สะท้อนให้เห็นถึงหน้าที่ใช้สอยของสภาพแวดล้อมนั้น ๆ และพร้อมความหมายทางสัญลักษณ์ สภาพแวดล้อมกายภาพจึงกำหนดลักษณะทางพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมนั้น เป็นลักษณะคงที่เช่น มีลักษณะเฉพาะทางพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมในห้องเรียน ในห้องสมุด ฯลฯ จะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ห้องเรียนก็คือห้องเรียน ห้องสมุดก็คือห้องสมุด เพราะได้กำหนดโครงสร้างพฤติกรรมไว้ โดยเป็นที่ยอมรับตามบรรทัดฐานของสังคม นั่นคือสภาพแวดล้อมกำหนดพฤติกรรม และเราเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตัวให้เหมาะสมในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสภาพแวดล้อมสื่อความหมายซึ่งนำไปสู่พฤติกรรม

2.2.4.5 ด้วยความคงที่ของลักษณะทางพฤติกรรมตามหน้าที่ใช้สอยที่สภาพแวดล้อมกายภาพกำหนด ประกอบกับความเหมาะสมในการปฏิบัติตัวตามบรรทัดฐานของสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่ว่าบุคคลใด ที่มีบทบาทอย่างเดียวกัน จะต้องมีการทำนองเดียวกันในสภาพแวดล้อมหนึ่ง ๆ จะมีความแตกต่างทางพฤติกรรมก็เฉพาะในเรื่องรายละเอียดที่เป็นไปตามคุณสมบัติทางสรีรวิทยาและบุคลิกภาพเท่านั้น เช่น หากเป็นนิสิตด้วยกันเมื่อเข้าห้องสมุดก็จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ ในทำนองเดียวกัน เป็นต้นว่า ค้นหาหนังสือ อาจมีการบันทึก ยืมหนังสือจากห้องสมุด ฯลฯ

2.2.4.6 ลักษณะคงที่ของพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความเหมาะสมที่บุคคลต้องปฏิบัติตัวในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมในทำนองเดียวกันในสภาพแวดล้อมแต่ละอย่าง ทั้งหมดนี้เป็นประสบการณ์ทั่วไปของบุคคลในการใช้สภาพแวดล้อมแต่ละอย่างประสบการณ์ทั่วไปที่บุคคลสะสมไว้นี้ มีส่วนช่วยให้พฤติกรรมในสภาพแวดล้อมได้สะดวกและถูกต้อง บุคคลสามารถคาดคะเนพฤติกรรมที่ควรที่จะเกิดขึ้นได้

2.2.4.7 โดยปกติแล้วมนุษย์ไม่ได้สนใจหรือรับรู้สภาพแวดล้อมรอบตัวไว้หมด มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทั่วไปในลักษณะกลาง ๆ ต่อเมื่อเกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิม หรือในกรณีที่อยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ ที่มีความต้องการเกิดขึ้นใหม่ จะมีกระบวนการค้นหาข่าวสารและวางแผนเพื่อการกระทำอย่างชัดเจน ในกรณีดังกล่าว มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เป็นการสอดคล้องกับความต้องการ โดยเริ่มด้วยการรับรู้สิ่งที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมในขณะนั้น เช่น เราอาจเดินเพลิน โดยไม่ได้สังเกตว่าทางเดินข้างหน้าเป็นชันบันได เราไม่เคยสนใจว่ามีพาดานอยู่เหนือศีรษะของเรา จนกว่าจะมีน้ำหยดลงมาจากพาดาน ฯลฯ จึงอาจกล่าวได้ว่าปกติเราเพิกเฉยต่อสภาพแวดล้อมรอบตัวเรา

2.2.4.8 จากข้อสังเกตดังกล่าว มนุษย์สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องแต่เนื่องจากมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่จะต้องมีการกระทำที่จะต้องเกิดขึ้นเสมอในชีวิตประจำวัน และการกระทำนี้ก็จะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของมนุษย์เอง แม้การนั่งอยู่เฉย ๆ ก็ถือว่าเป็นการกระทำอย่างหนึ่ง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมด้วยการกระทำ เราทำอะไรเพื่อผลอะไรก่อนที่จะทำอะไรต่อไป มีการประเมินผลที่ได้กระทำไปแล้ว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือสำหรับการกระทำต่อไป แม้แต่ทุกก้าวที่เราจะก้าวต่อไปขณะเดินก็มีขบวนการปฏิบัติที่ต่างกันอยู่แล้ว แม้ว่าจะไม่รู้ตัวก็ตาม

2.2.4.9 ในความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมด้วยการกระทำนั้นสภาพแวดล้อมสร้างโอกาสที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการกระทำแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมกายภาพนั้น แม้ว่าจะไม่มีขอบเขตจำกัด สิ่งที่ปรากฏอยู่ในสภาพแวดล้อมอาจส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำในสภาพแวดล้อมได้เช่น ถนนอาจไม่กว้างพอที่จะจอดรถทิ้งไว้ได้ ในศูนย์การค้าแห่งใหม่อาจมีผู้คนมากจนไม่อาจเลือกซื้อของที่ตนต้องการได้อย่างสะดวก ฯลฯ แม้ว่ามนุษย์จะมีความสามารถในการปรับตัว แต่ข้อจำกัดยังคงมีอยู่หากไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ข้อจำกัดต่อพฤติกรรมยังอาจเป็นข้อจำกัดทางสังคมหรือสืบเนื่องมาจากระบบสังคม

2.2.4.10 ข้อจำกัดทางกายภาพมีอยู่เสมอ ไม่ว่าเราจะรู้ว่ามีอะไรหรือไม่ก็ตาม และย่อมมีผลต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ทั้งสภาพแวดล้อมที่ปรากฏอยู่จริงกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลรับรู้ต่างก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม สภาพแวดล้อมที่บุคคลรับรู้ นั้น อาจแตกต่างจากสภาพแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ตามความเป็นจริง แต่สภาพแวดล้อมทั้ง 2 ประการก็สร้างโอกาสในการส่งเสริมหรือขัดขวางพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ เช่น เราอาจไม่รู้ว่ามีกระจกใสกั้นอยู่ และคิดว่าเป็นทางเดินผ่านไปตลอด ก็อาจเกิดการเดินชนกระจกแตกได้

2.2.4.11 ในกรณีที่สภาพแวดล้อมกายภาพเป็นอุปสรรคต่อพฤติกรรม มีความไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เช่น ห้องรับรองอาจมีขนาดเล็กเกินไปสำหรับการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ บ้านมีขนาดคับแคบเมื่อลูกเริ่มโตขึ้น ฯลฯ เป็นไปได้ว่าจะเกิดมีการปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อม หรือมีการโยกย้ายบุคคลเพื่อเกิดพฤติกรรมเดิมในสภาพแวดล้อมแห่งใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับสภาพแวดล้อมกายภาพให้มากที่สุด ดังนั้น ผู้ที่มาในงานเลี้ยงสังสรรค์อาจถนัดออกมานอกห้องในส่วนทางเดินและใช้ทางเดินเป็นที่พบปะสังสรรค์ด้วย อาจมีการต่อเติมหรือดัดแปลงบ้านที่มีอยู่ หรืออาจซื้อบ้านหลังใหม่ให้ลูกอยู่

2.2.4.12 ในกรณีที่ไม้อาจปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อม หรือไม่อาจจัดให้มีสภาพแวดล้อมแห่งใหม่ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมได้อย่างสอดคล้อง จะเกิดการปรับตัวของมนุษย์เอง อาจเป็นการปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรม อาจเป็นการปรับตัวทางจิตวิทยาและสรีรวิทยา ในกรณีจุดมุ่งหมายคือ เป้าหมายของการกระทำอาจเปลี่ยนไป การปรับตัวอาจเป็นเรื่องที่ยู่ยากเช่น การพยายามเป็นมิตรกับเพื่อนบ้านซึ่งเป็นบุคคลในกลุ่มสังคมที่ต่างกัน การพยายามเปลี่ยนระบบคุณค่าที่ยึดถืออยู่ด้วยการไม่ใช้ของฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ การยอมทนต่อเสียงรบกวนที่มีระดับเสียงสูงมาก ฯลฯ อาจเป็นการปรับตัวที่เกิดขึ้นได้อย่างง่าย เช่น การหันหน้าไปทางทิศที่มีเสียงเกิดขึ้น การกระพริบตา เมื่อมีไฟส่องเข้าตา ฯลฯ (วิมลสิทธิ์ หรยางกุล. 2526 : 17 – 21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การศึกษากรณีตัวอย่างอาคารที่ออกแบบเพื่อให้รองรับและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม

กาลครั้งหนึ่งเมื่อ ค.ศ. 1961 ในการชุมนุม ‘State of art’ ซึ่งจัดทำโดย Thomas Creighton ใน Symposium ครั้งนี้ผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมหลายท่านได้ให้ข้อสังเกตในผลสรุปไว้ดังต่อไปนี้

‘I agree that confusion exists today’

- Mies van der Rohe.

‘There is no question about the existence of confusion’

- Minoru Yamasaki.

‘There is chaotic and critical disorder’

- Craig Elwood.

‘Many feel that confusion exists in architecture today ; I my self do not feel confused’

- Buckminster Fuller.

ความคิดเห็นของบุคคลสำคัญในวงการสถาปัตยกรรมในการชุมนุมครั้งนั้น เป็นการยืนยันว่าความขัดแย้งและสับสนในสถาปัตยกรรมมีอยู่จริงในท่ามกลางความรู้สึกร่วมกันขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวข้างต้น

เหตุที่นำมาซึ่งความสับสนเป็นผลเป็นเหตุที่เกิดจากแหล่งข้อมูลที่สับสน ไม่ชัดเจนแจ่มแจ้งในระบบและกระบวนการ ซึ่งก่อให้เกิดวิธีการที่ไร้มาตรฐานปฏิบัติกันอยู่ทั่วไป

ความขัดแย้งสับสนมักก่อให้เกิดความตื่นเต้น ความเร้าอารมณ์ และความสวยงามที่ปราศจากความดีงาม คุณสมบัติที่สัมผัสได้ด้วยอารมณ์ ต่างสัมผัสด้วยปัญญาหาได้ไม่

อย่างไรก็ตาม ความสับสนและผลในลักษณะที่ได้จากความสับสนก็เป็นเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อไป ผลที่ได้รับก็คงเป็นลักษณะของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เจริญหรือเสื่อม ดีหรือเลวควบคุมไม่ได้ แต่ถ้าเรามีความรู้สึกร่วมกันในการต่อสู้ดิ้นรนต่อการสืบต่อของความดีงาม เราจะสามารถสร้างแนวทางที่ดีงามในวิวัฒนาการทางสถาปัตยกรรม ได้ถึงแม้จะอยู่ใต้กฎธรรมชาติของการเกิดและการดับก็ตาม (เรื่องศักดิ์ กันตะบุตร. 2528:3-4)

2.3.1 ดิ โอลด์ สยาม พลาซ่า ประวัติความเป็นมา

ดิ โอลด์ สยาม พลาซ่า เป็นโครงการพัฒนาที่ดินโครงการหนึ่งของ บริษัท สยามพาณิชย์ พัฒนาอุตสาหกรรม จำกัด หนึ่งในเครือสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในย่านนั้นที่ได้เข้ามาดำเนินการพัฒนาขึ้นจากสภาพเสื่อมโทรมก่อนหน้านี้นี้ของ “ตลาดมิ่งเมือง” เดิม ด้วยการนำระบบ “แลนด์ แชรริง” มาใช้ นั่นคือ ผู้เช่าเดิมได้เข้ามาอยู่อาศัยและประกอบธุรกิจได้ และในขณะเดียวกันก็มีความสอดคล้องกับนโยบายมุ่งอนุรักษ์เกาะรัตนโกสินทร์ให้เหมาะสมกับความเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปลี่ยนแปลงของคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ หน่วยงานกลางระดับชาติที่นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดูแลประสานงานอยู่

ด้วยแนวความคิดของอนุรักษ์และฟื้นฟูสถานที่สำคัญของเกาะรัตนโกสินทร์ให้คงสภาพและบรรยากาศเดิมไว้ให้มากที่สุดนี้เอง โอลด์ สยาม พลาซ่า จึงมีรูปลักษณะปรากฏเป็นอาคารสีขาวสูง 5 ชั้น ที่มีรูปแบบงานสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 5 ประยุกต์ เรียงรายต่อกันเป็นรูปจตุรัส ภายในอาคาร ศูนย์การค้าแห่งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 เป็นส่วนของศูนย์การค้าอันประกอบด้วย ร้านค้ากว่า 170 ร้าน มีทั้งร้านเพชรพลอย อัญมณี ร้านเสื้อผ้าแฟชั่น เครื่องประดับสตรีและร้านอาหาร ส่วนชั้นที่ 4 และ 5 เป็น โอลด์ สยาม พลาซ่า เพนท์เฮาส์ที่พักอาศัยจำนวน 128 ยูนิต ร้านค้าต่างๆ จะเรียงตัวกันอยู่ด้านที่ติดถนนเท่านั้น เพราะส่วนกลางถูกจัดไว้เป็นลานโล่ง ภายใต้หลังคาเหล็กโค้งที่แสงแดดส่องถึงเต็มที่ 2 ลาน มีชื่อว่า “ลานมิ่งเมือง” และ “ลานเฟื่องนคร” ซึ่งเป็นอีกตัวแทนที่หนึ่งที่ชวนให้รำลึกถึงอดีต นอกเหนือไปจากรูปสถาปัตยกรรมโดยทั่วไปที่ปรากฏทั้งภายในและภายนอกอาคารแล้ว “ที่นี่ไม่เหมือนที่แห่งไหนเลย เพราะที่นี่มีประวัติศาสตร์” จอร์จ คีดี สมประเสริฐสุข กรรมการผู้จัดการ บริษัท สยามพาณิชย์พัฒนาอุตสาหกรรม จำกัด กล่าวถึงที่มาของโอลด์ สยาม พลาซ่า ที่ผู้บริหารงานต้องใช้ความกล้าหาญมากพอสมควรที่จะยืนอยู่ในฐานะ “ห้างสรรพสินค้าที่เป็นกรณีศึกษา”

ด้วยความรู้สึกผูกพันต่อตำนานประวัติศาสตร์ของย่านเฉลิมกรุงนี้เอง เหตุผลข้อที่หนึ่งของผู้สร้างเห็นว่า ศูนย์การค้าแห่งนี้จะต้องคงบรรยากาศแบบเดิม และจะต้องเสริมความเชื่อมั่นในอดีต ของผู้คนให้เป็นที่กล่าวขวัญถึงได้

เหตุผลข้อที่สองนั้น ผู้บริหารโครงการมั่นใจว่ามีเพียง โครงการนี้มีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่จะมีลักษณะของการใช้ลมธรรมชาติได้ด้วยลักษณะเฉพาะตัวของ โครงการที่มีถนนล้อมรอบใน 4 ด้าน และอยู่ห่างจากแม่น้ำสายใหญ่เพียงเล็กน้อย โดยที่ไม่มีอาคารสูงมาบดบังทิศทางในบริเวณล้อมรอบ

และเหตุผลข้อที่สามเกิดตามมาด้วยความคาดหวังว่า ผู้คนที่มาจับจ่ายใช้สอยสินค้าจะมีพฤติกรรมซื้อแบบเสพบรรยากาศควบคู่ไปด้วย แก้วที่ปั้นมานั่งยาวจึงให้เห็นเรียงรายเป็นระยะตามทางเดินทั่วไป

“แบบของอาคารเป็นกลุ่มเรือนไทยที่เชื่อมต่อกันด้วยทางเดินโล่ง โปร่งให้ความรู้สึกสบายจากลมธรรมชาติที่โชยเข้ามาจากทางเดินทุกด้าน โดยเฉพาะพายุพัด และบรรยากาศจะดีมากในช่วงที่แดดเริ่มลมตกแล้ว คือไม่ต่างกันมากนักกับบรรยากาศแบบเดิมที่ผู้คนจะออกมาเดินเล่นกันในช่วงเย็น” งานด้านสถาปัตยกรรมของอาคาร โอลด์ สยาม พลาซ่า ไม่ได้มีการออกแบบเฉพาะว่าจะใช้ศิลปะในยุคใด แต่ทุกอย่างเกิดขึ้นด้วยความต้องการเลือกสรรความเจริญในอดีตจากยุคสมัยต่างๆ ให้มาปรากฏรวมอยู่ในที่แห่งนี้ด้วย “หลังคาเหล็กโค้ง เรานำแบบมาจากหัวลำโพง ระเบียงจะเห็นได้ว่าสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มุขด้านหน้าจะหาซื้อได้จากย่านหลังสวน ชายคาลูกไม้แบบขนมปังขิง ใช้หลังคากระเบื้องว่าวที่กระเบื้องทุกชิ้นต้องสั่งทำ รวมทั้งแผ่นดินเผาประดับลวดลายแบบโบราณบนทางเท้าก็

ต้องสั่งทำเช่นกัน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ถ้าคนที่มาคาดหวังว่าจะหาซื้อทุกอย่างที่ต้องการแล้วไป นั่นไม่ใช่ที่นี่ แต่แน่นอนคุณสามารถหาทุกอย่างได้จากโอลด์ สยาม พลาซ่า และร้านค้าบริเวณรอบระยะข้ามฟากถนน ซึ่งสินค้าบางอย่างหาซื้อไม่ได้ตามห้างสรรพสินค้าทั่วไป ที่นี่จะเป็นศูนย์รวมของความสุขของคนทุกยุคทุกสมัย” ร้านค้าที่จะเข้ามาอยู่ในโอลด์ สยาม พลาซ่า ได้รับการคัดเลือกในระดับหนึ่งเพื่อให้มีส่วนเชื่อมต่อกับอดีตได้หลาย ๆ ร้านล้วนมีตำนานร่วมกับย่านวังบูรพาแห่งนี้

บุคคลที่มีส่วนสำคัญในการฟื้นชีวิตสยามเมื่อวันวานย่านหลังวังบูรพานี้ก็คือ ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ดร.โอฬาร ไชยประวัติ ประธานกรรมการ บริษัท สยามพาณิชย์พัฒนาอุตสาหกรรม จำกัด และคุณอนันต์ อัสวโกกิน ประธานกรรมการ บริษัทในกลุ่ม แลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด” ทั้ง 3 ท่าน ได้ร่วมกันถ่ายทอดแนวความคิดหลัก และยังมีท่านอื่น ๆ จากหลายวงการที่ร่วมนำเสนอความเห็นด้วย อย่างเหมือนเจ้าสุภัทรรติ ดิศกุล ศาสตราจารย์คุณหญิงนางเยาว์ ชัยเสรี และท่านอื่น ๆ ที่เห็นพ้องกันว่า ทำอย่างไรจะฟื้นชีวิตและบรรยากาศของย่านนี้กลับมา ด้วยความตั้งใจให้ผู้ที่เคยมาหาซื้อสินค้าย่านบางลำพู และย่านอื่น ๆ อย่างพาหุรัด สำเพ็ง หวนกลับมาที่นี่เพื่อจับจ่ายใช้สอยอีกครั้ง”

ความตั้งใจนี้ยังฝันไปไกลถึงขั้นปลูกให้รรางคืนชีพอีกด้วย แน่แน่นอนว่าผู้บริหาร โครงการมิได้ลืมเลือนยุคสมัยแต่ประการใด หากหวังให้รรางที่ขับเคลื่อนด้วยล้ออย่างช่วยเติมสีสันเพิ่มขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ความเป็นไปได้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ในอนาคต

“โอลด์ สยาม พลาซ่า มีลูกค้านับหมื่นที่เข้ามาอ่านหนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์หรือเนชั่นอยู่ครึ่งก่อนวัน โดยที่ไม่ได้จับจ่ายสินค้าเลย” เราหนได้ทีจะเป็น โชว์เคส ต่อไปแต่ทุกอย่างจะพิสูจน์ด้วยของมันเองได้ในระยะยาว ทุกคนเชื่อมั่นเช่นนั้น ทีมงานทุกคนทุ่มเทมานานกว่า 4 ปี และคิดว่ายังต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 4 ปีข้างหน้าเพื่อให้ทุกอย่างเข้ารูปเข้ารอยมากขึ้น การเข้ามาพัฒนาที่ดินของบริษัท สยามพาณิชย์พัฒนาอุตสาหกรรมไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะบริเวณสถานที่ตั้ง “ตลาดมิ่งเมือง” ในอดีตเท่านั้น แต่ยังเชื่อมต่อไปถึงโรงพยาบาลนครศาลาเฉลิมกรุงที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงด้วย โดยปรารถนาจะพลิกโฉมโรงพยาบาลนครที่ทันสมัยที่สุดแห่งแรกในย่านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แห่งนี้ให้เป็นโรงโขนไฮเทคยุค 2538

ย้อนหลังไปในปีพุทธศักราช 2475 ในสมัยรัชกาลที่ 7 ได้มีการพัฒนาเมืองครั้งสำคัญในโอกาสฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 150 ปี ทั้งนี้โดยการสร้างโรงพยาบาลนครสมัยที่สุดในเอเชียและสร้างตลาดมิ่งเมืองให้เป็นตลาดใหญ่ที่ปรับปรุงจากชุมชนเดิม ขึ้นเป็นแหล่งรวมเสื้อผ้าสำหรับประชาชนทั่วไปในระดับราคาปานกลางและมีร้านค้าอื่น ๆ เข้ามาเสริม จากวันนั้นมาจนถึงได้กลายเป็นย่านการค้าที่เจริญรุ่งเรือง เป็นศูนย์รวมของประชาชนทุกวัยในการหาความบันเทิงใจ ก่อนหน้าที่จะกลายเป็นตำนานไป เมื่อเกิดย่านศูนย์การค้าอย่างสยามแสควร์หรือเพลินจิตตามมา การเกิดของโอลด์ สยาม พลาซ่า จึงเป็นการพลิกหน้าประวัติศาสตร์ของย่านหลังวังบูรพาขึ้นมาอีกครั้ง (ชัยรัตน์ บุญเจริญ. 2536 : 132 – 134)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 ความสำคัญของบริเวณที่ศึกษา

พื้นที่กรุงรัตน โกสินทร์เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อทั้งกรุงเทพมหานครและประเทศไทย ทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะ และสถาปัตยกรรม รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีความต่อเนื่องและเก่าแก่มานานกว่า 200 ปี รัฐบาลได้มีโครงการอนุรักษ์กรุงรัตน โกสินทร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 และได้มีการดำเนินการเรื่อยมา โดยในขั้นแรกได้เน้นพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอกและชั้นใน ซึ่งอยู่ในเขตพระนคร และหากพิจารณาลักษณะทางกายภาพของย่านเก่า ๆ ในเขตกรุงรัตนโกสินทร์ทั้งชั้นนอกชั้นใน ตั้งแต่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา จรดคลองหลอด และคลองบางลำพู จะพบว่ามีย่านเก่า ๆ ซึ่งมีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ และมีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมอยู่มากมาย ซึ่งถือเป็นสมบัติอันประมาธค่ามิได้ของเมืองไทย แต่ในขณะเดียวกันในย่านดังกล่าวโดยเฉพาะเขตชั้นนอกระหว่างคลองหลอดและคลองบางลำพูเป็นย่านที่มีกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ มากมาย ทั้งย่านพักอาศัย ธุรกิจการค้าซึ่งมีอยู่ 2 บริเวณ คือ ย่านธุรกิจการค้าวังบูรพา และย่านธุรกิจการค้าบางลำภู ศูนย์ราชการ และวัดวาอาราม และเนื่องจากการมีกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มจะเจริญเติบโตอยู่ท่ามกลางอาคารซึ่งมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ลากรอนุรักษ์นี้เอง ทำให้ต้องมีการจำกัดและกำหนดลักษณะทางกายภาพทางสถาปัตยกรรมในย่านกรุงรัตนโกสินทร์ทั้งชั้นนอกและชั้นในไว้ เพื่อคงความมีคุณค่าของสภาพแวดล้อมดังกล่าวไว้ให้มากที่สุด (อรศิริ ปาณินท์, 2526 : 77 – 85)

โอลด์ สยาม พลาซ่า ตั้งอยู่บริเวณหลังวังบูรพาซึ่งเป็นชื่อย่านการค้าเก่าแก่ของกรุงเทพมหานครเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะแหล่งค้าอวูธปิ่นและผ้าานานาชนิด ย่านการค้าวังบูรพาและย่านใกล้เคียงกันนี้ จัดว่าเป็นแหล่งซื้อขายสินค้าที่คึกคักมีชีวิตชีวาที่สุดย่านหนึ่งในกรุงเทพมหานคร การค้าขายของย่านธุรกิจวังบูรพานี้เป็นย่านใหญ่ ซึ่งมีได้เป็นการค้าขายเฉพาะของคนซึ่งพักอาศัยในย่าน ดังนั้นย่านการค้านี้เป็นย่านการค้าระดับภาค (REGION) เพราะลักษณะของสินค้าหลายประเภท เป็นสินค้าที่มีเฉพาะในย่านนี้ หรือมีชื่อในย่านนี้ ผู้คนที่มาใช้บริการมาจากที่ต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพฯ ต่างมาหาซื้อสินค้าซึ่งย่านอื่นไม่มี เช่น เพชรพลอย ปิ่น ผ้า ฯลฯ

2.3.3 ลักษณะทางกายภาพของ ดิ โอลด์ สยาม พลาซ่า

อาคารถูกสร้างขึ้นแทนที่ตลาดมิ่งเมือง ตลาดเก่าแก่ที่ตั้งอยู่เดิมประกอบกับบริเวณข้างเคียง มีความหลากหลายของกิจการและเชื้อชาติ ลักษณะทางกายภาพของอาคารจึงถูกออกแบบโดยคำนึงถึงความตอบรับกลมกลืนและรักษาภาพรวมของชุมชนไว้ให้มากที่สุด กระบวนการออกแบบดิโอลด์ สยาม พลาซ่า จึงได้นำเอารูปแบบที่มีลักษณะโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์จากงานสถาปัตยกรรมและสิ่งต่างๆ โดยรอบๆ ที่สำคัญๆ มามีส่วนร่วมในองค์ประกอบของรูปปลักษณ์อาคารดิโอลด์ สยาม พลาซ่า

2.4 ทฤษฎีการออกแบบลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมของอาคารเพื่อความสอดคล้องและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของเมือง

มีคำกล่าวอยู่ว่า “เมืองเป็นสิ่งสร้างสรรค์อย่างยอดเยี่ยมของมนุษย์” จริงอยู่ ในลำดับแรกมนุษย์เป็นผู้สร้างเมือง แต่เราต้องไม่ลืมว่า ในลำดับหลัง เมืองกลับจะเป็นผู้สร้างมนุษย์

มนุษย์จะได้รับความสดชื่นรื่นรมย์ ก็โดยได้อยู่ใกล้ชิดและสัมผัสกับธรรมชาติและศิลปะ ฉะนั้นเราจะต้องพยายามสอดคล้องแทรกและดำรงรักษาธรรมชาติและศิลปะเข้าไปในเมือง ทั้งในด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ

เราจะต้องระมัดระวังความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่สิ่งแวดล้อมในเมือง โดยมาในนามของ “ความเจริญ” ในศักราชแห่งการพัฒนานี้ ภาระอันหนักหน่วงที่สุดของเรา ได้แก่ การรักษาคุณภาพอันเหมาะสมระหว่าง การพัฒนากับการอนุรักษ์ เราจะต้องพัฒนาโดยมิให้ถล่มสู่สภาพเพี้ยถ้อยตนเอง

มนุษย์ทุกรูปทุกนามย่อมมีความประสงค์ตรงกัน ในการที่จะได้อยู่ในท่ามกลางสิ่งแวดล้อมอันผาสุก ฉะนั้น เราทุกคนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้องและส่งเสริมคุณภาพ และความงามของสิ่งแวดล้อม ให้ดำรงคงอยู่ และให้ดีขึ้น โดยลำดับ ทั้งนี้คือตระหนักว่า เราไม่อาจปกป้องรักษาสิ่งดังกล่าวเอาไว้ได้ หากไม่มีแผนระยะยาวและแผนอันกลมไปถึงที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง (นิจ วิทยุธรรมันท์. 2538:15)

เหล่านักออกแบบควรตระหนักในเรื่องของการออกแบบในภาพรวมของบริเวณ ซึ่งขณะนี้ดูเหมือนว่าจะดำเนินไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง เป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ (Modern) จึงได้ถูกกล่าวหาว่าวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง เมื่องานเหล่านั้นอยู่รวมกันเป็นเมืองถึงแม้ว่างานเหล่านั้นจะถูกถล่มกลองมาจากเหล่านักออกแบบที่มีชื่อเสียงทั้งหลายก็ตาม

เป็นเรื่องน่าเสียดายที่บรรดานักออกแบบสมัยใหม่จำนวนมากไม่คำนึงถึงการสร้างงานออกแบบที่สื่อความหมายให้เห็นว่ามันคือส่วนหนึ่งของสถานที่นั้นๆ แต่กลับมีค่าน้อยนิยมที่พยายามสร้างงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง (Bentley et.al.1985:9)

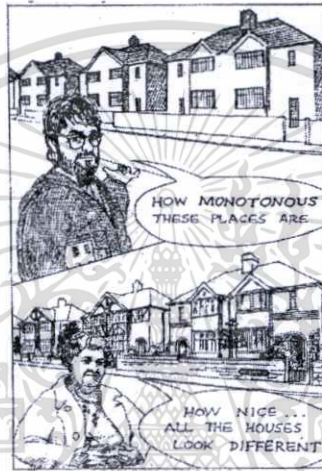
เมื่อเริ่มเข้าสู่การออกแบบ เราต้องพิจารณาให้ลึกถึงรายละเอียดของสิ่งที่ปรากฏและพบเห็น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญเพราะคนทั่วไปจะสามารถรับรู้และแปลความหมายจากประสบการณ์ที่ได้รับ ไม่ว่าผู้ออกแบบจะมีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายหรือไม่ก็ตาม ซึ่งงานสถาปัตยกรรมจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อสามารถสื่อถึงความสามารถรองรับและสอดคล้องซึ่งกันและกันในภาพรวมได้ เราเรียกว่าทัศนคติที่เหมาะสม (Visual Appropriateness) การจะสร้างทัศนคติที่เหมาะสมที่จะสื่อความหมายที่ต้องการให้กลุ่มคนทั่วไปได้รับรู้ นั้นต้องคำนึงถึงว่าคนแต่ละคนมีประสบการณ์การรับรู้ที่สั่งสมมาแตกต่างกัน ดังนั้นการออกแบบจึงต้องพิจารณาถึงเหล่านี้

- การรองรับต่อรูปทรงและการใช้งาน (Supporting legibility)
- การรองรับต่อสีสันและความหลากหลาย (Supporting Variety)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การตอบรับต่อสภาพแวดล้อมโดยองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม (Supporting at both Large and Small Scale)

ความชัดเจนของรูปทรง (Legibility of Form) ถ้าเราตั้งใจที่ออกแบบให้อาคารเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม สิ่งสำคัญคือการสื่อความหมายให้ผู้ใช้เห็นว่าแต่ละอาคารมีความกลมกลืนและสอดคล้องซึ่งกันและกันกับอาคาร โดยรอบ แต่ปัญหาก็คือ ผู้คนส่วนมากย่อมมีความแตกต่างทางแนวความคิดว่าอาคารที่มีความกลมกลืนและสอดคล้อง ควรมีลักษณะที่เหมือนกันทุกอย่างหรือไม่ หรือ จะเหมือนกันในบางองค์ประกอบ คนกลุ่มหนึ่งอาจพอใจกับสัดส่วนและลักษณะโดยรวมของโครงสร้างที่กลมกลืนกัน ขณะที่คนอีกกลุ่มหนึ่งอาจหมายถึงรายละเอียดย่อย เช่น ประตูหน้าต่าง

ภาพที่ 2.5 เปรียบเทียบระหว่างเมืองที่มีงานสถาปัตยกรรมที่ตอบรับกันและขัดแย้งกัน

ความชัดเจนด้านการใช้สอย (Legibility of Use) ผู้คนสามารถรับรู้และแปลความหมายถึงการใช้สอยจากลักษณะและรายละเอียดของสถานที่นั้นๆ ตัวอย่างเช่น อาคารสาธารณะควรมีลักษณะเป็นอาคารสาธารณะและบ้านควรมีลักษณะเป็นบ้าน ปัญหาคือการสื่อความหมาย อะไรที่สื่อว่าอาคารสาธารณะเป็นอาคารสาธารณะ คนกลุ่มหนึ่งอาจมองว่าไซ้แต่มันอาจมีลักษณะเป็นโรงงานต่อคนอีกกลุ่มหนึ่ง

ภาพที่ 2.6 งานสถาปัตยกรรมที่ขาดความชัดเจนด้านการใช้สอย

สีสันและความหลากหลาย (Variety) รายละเอียดของสิ่งที่ปรากฏและพบเห็นได้ของอาคารจะบ่งบอกถึง Variety ซึ่งจะช่วยสร้างภาพลักษณ์และบ่งบอกความเป็นย่านหรือเมืองๆนั้น ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก (Large scale Robustness) อาคารควรถูกออกแบบให้เหมาะสมกับขอบเขตการใช้งาน รายละเอียดของสิ่งที่ปรากฏและพบเห็นได้ของอาคารจะบ่งบอกถึงทรศนะที่เหมาะสม เราจะทำอย่างไรให้อาคารที่ถูกออกแบบสามารถสื่อถึงสิ่งหลายๆสิ่งได้ในเวลาเดียวกันและสามารถสร้างความกระจำชัดในตัวของมันเองได้

องค์ประกอบรอง (Small scale Robustness) การสร้างและกำหนดวัตถุประสงค์บนที่ว่าง (Space) ของอาคารที่จะสามารถเชื่อมโยงที่ว่างภายในและภายนอกเพื่อสร้างทรศนะที่เหมาะสม (Visual Appropriateness) เพื่อให้กลุ่มคนที่มีประสบการณ์การรับรู้ที่สั่งสมมาแตกต่างกันสามารถรับรู้ถึงความเหมาะสม

ภาพที่ 2.7 แสดงความสำคัญของรายละเอียดในงานสถาปัตยกรรม

ซึ่งสามารถสรุปหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการออกแบบงานสถาปัตยกรรมที่จะตอบรับและกลมกลืนกับเมืองใดๆ นั้นจะต้องศึกษาถึงสภาพแวดล้อม รายละเอียดและลักษณะทางสถาปัตยกรรมของเมืองนั้นๆ ดังนี้

2.4.1 รูปแบบรายละเอียดที่ปรากฏ (Detail Appearance : a specification)

ศึกษาและพิจารณาลักษณะหน้าตาที่ปรากฏของอาคารภายในขอบเขตที่ศึกษา เริ่มจากหลังคา รายละเอียดผนัง รั้วค้ำพื้นทางเข้าและทางเท้า โดยพิจารณาลักษณะที่มีคุณค่าจากแต่ละอาคาร แต่ไม่จำเป็นที่จะต้องนำลักษณะนั้นมาใช้หมด

2.4.1.1 สีสันและความหลากหลาย (Variety) พิจารณาจากคุณค่าของอาคารที่ปรากฏเด่นชัดในบริเวณที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง เช่น อาคารในบริเวณการค้า บริเวณบันเทิง และอาคารเก่าที่มีคุณค่าและเป็นเอกลักษณ์ของเมือง

2.4.1.2 ความชัดเจนของหน้าที่และรูปทรงอาคาร (Legibility) พิจารณาจากอาคารประเภทเดียวกันเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และการสื่อความหมายที่ชัดเจนของอาคารที่เป็นอยู่ให้มีการรับรู้ที่

ตรงกัน เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 จินตภาพของเมือง (Looking for visual city)

ความรู้สึกและการรับรู้ของผู้คนเกี่ยวกับอาคาร สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพความเป็นเมืองโดยทั่วไปแล้วย่อมมีมากกว่าที่มองเห็นด้วยสายตา ทั้งนี้เนื่องจากภายในเมืองยังมีสิ่งที่มีความหมายพิเศษอีกหลายประการ เช่น สิ่งที่เป็นอนุสรณ์เตือนความจำ ความเคยชิน ฐานสัมผัส ความมุ่งมั่น ผู้คน สถานที่ อาคาร และกิจกรรมในชีวิตตลอดจนความตาย สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบไปยังแต่ละบุคคลตามประสบการณ์และการชอบพอผู้นั้น จากสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเขาจะสร้างมโนภาพเกี่ยวกับเมืองของตัวเองขึ้นในรูปของความสัมพันธ์ทางกายภาพระหว่างส่วนหนึ่งของเมืองกับส่วนอื่นๆ มโนภาพดังกล่าวเกิดจากการทับซ้อนและต่อเติมของประสบการณ์ของเขาเอง เราอาจสรุปได้ว่ามโนภาพรวมของเมืองหรือจินตภาพของเมืองก็คือภาพรวมของสิ่งที่ผู้คนได้ตัดต่อเอามาจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นจริงของเมืองนั่นเอง

งานสถาปัตยกรรมภายในเมืองแต่ละชิ้นนับว่ามีบทบาทและผลกระทบต่อจินตภาพของเมืองค่อนข้างมาก โดยอาจจะเป็นในส่วนของการรายละเอียดบางประการหรืออาจเป็นจินตภาพรวมทั้งหมดของเมืองก็เป็นที่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากจินตภาพของเมืองส่วนใหญ่เกิดจากการรวมของงานสถาปัตยกรรม ภายในเมืองซึ่งมีทั้งดีและเลวปะปนกันไป และผู้คนจะมองเห็นงานสถาปัตยกรรมดังกล่าวรวมอยู่ด้วยกัน

หลายปีมาแล้ว โพรเฟสเซอร์เควิน ลินช์ (Lynch, 1960:20-75) ได้เสนอผลการศึกษาที่ว่าอะไรคือสิ่งที่ความรู้สึกนึกคิดของผู้คนตัดต่อได้จากสภาพความเป็นจริงทางกายภาพของเมือง เขาได้รายการศึกษาไว้ในหนังสือชื่อ "The image of the city" ซึ่งการค้นพบของเขาช่วยอธิบายให้เข้าใจถึงรูปทรงการเมืองได้เป็นอย่างมาก จากการตรวจสอบของเมืองลินช์พบว่า มีองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการด้วยกันที่ผู้คนมักใช้ในการสร้างมโนภาพของตัวเองเกี่ยวกับเมือง ได้แก่

2.4.2.1 จุดศูนย์กลาง (Node) หมายถึงศูนย์กลางของกิจกรรม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วก็เป็นเหมือนจุดสังเกตประการหนึ่ง แต่แตกต่างกันตรงที่จุดศูนย์กลางจะมีการเคลื่อนไหวของกิจกรรมตลอดเวลา ขณะที่จุดสังเกตเป็นองค์ประกอบหรือวัตถุที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน จุดศูนย์กลางก็มีความชัดเจนของการเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมในเมือง ซึ่งในบางครั้งจุดสังเกตและจุดศูนย์กลางก็รวมอยู่ในสถานที่เดียวกัน เช่น บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เป็นต้น

2.4.2.2 จุดสังเกต (Landmark) ลักษณะเด่นภายในเมืองที่ปรากฏแก่สายตาโดยทั่วไปได้แก่ จุดสังเกต จุดสังเกตบางแห่งจะมีขนาดใหญ่และมองเห็นได้จากระยะไกล เช่น ภูเขาทอง หรือพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม เป็นต้น จุดสังเกตบางแห่งก็มีขนาดเล็กและมองเห็นในระยะใกล้ๆ เท่านั้น เช่น น้ำพุ หอนาฬิกา รูปปั้น และอนุสาวรีย์ขนาดเล็ก จุดสังเกตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากของเมือง เพราะช่วยให้ผู้คนสามารถกำหนดพื้นที่และตำแหน่งที่อยู่ของตัวเองในเมืองได้จุดสังเกตที่ดีควรเป็นจุดที่มองเห็นได้ชัดเจนขณะเดียวกันก็ควรจะต้องมีความสอดคล้องกลมกลืนไปกับองค์ประกอบอื่นๆ ของเมือง

2.4.2.3 ย่าน (District) เมืองแต่ละเมืองย่อมประกอบไปด้วยละแวกบ้านหรือย่านจำนวนหลายๆแห่งรวมเข้าด้วยกัน เช่น ย่านศูนย์กลางเมือง ย่านชานเมือง ย่านพักอาศัย ย่านชุมทาง รถไฟ ย่านอุตสาหกรรม ย่านสยามสแควร์ แต่บางครั้งย่านดังกล่าวก็มีลักษณะหลายๆประการผสมผสานอยู่ด้วยกันและไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนเช่น ย่านบางรัก เป็นต้น

2.4.2.4 ทางสัญจร (Pathway) หมายถึง เส้นทางสัญจรหลักและรองที่ผู้คนใช้ในการสัญจรไปมา เมืองแต่ละเมืองจะมีโครงข่ายของถนนทั้งถนนหลักและรอง อาคารหลังหนึ่งๆอาจจะมีเส้นทางหลักที่ผู้คนเข้าออกหลายทางด้วยกัน โครงข่ายของถนนหลักในเมืองเป็น โครงข่ายของทางสัญจรส่วนรวมของเมือง ขณะที่ทางเดินเท้าในมหาวิทยาลัยก็เป็นทางสัญจรเฉพาะส่วนของเมือง

2.4.2.5 ขอบเขต (Edge) จุดสิ้นสุดของย่านก็คือขอบเขตของมัน ย่านบางแห่งไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนแต่ขยายตัวออกจากศูนย์กลางไปที่ละน้อยจนผสมผสานเข้ากับย่านอื่น เมื่อย่าน 2 แห่งมาบรรจบกันเข้าที่ขอบเขตหนึ่งจะก่อให้เกิดตะเข็บ (Seam) ขึ้น เช่น สนามหลวง เป็นแนวตะเข็บร่วมระหว่างย่านราชดำเนินและย่านท่าช้าง ท่าพระจันทร์ เป็นต้น

เมื่อได้ศึกษาถึงจินตภาพของเมืองคือ ที่รวมกิจกรรม ที่หมายตา ย่าน เส้นทาง และขอบเขตแล้ว เราจะดึงเอาแต่ละองค์ประกอบที่เป็นลักษณะเด่นของสิ่งเหล่านั้นซึ่งสามารถสื่อความหมายให้คนทั่วไปรับรู้ได้ ออกเป็นรูปธรรมเพื่อเลือกเป็นส่วนประกอบของงานออกแบบ โดยจำกัดองค์ประกอบที่จะนำมาใช้ดังนี้

- จังหวะในแนวดิ่ง (Vertical rhythms)
- จังหวะในแนวนอน (Horizontal rhythms)
- เส้นขอบฟ้า (Skyline)
- รายละเอียดผนัง เช่น วัสดุ สี ลวดลาย (Wall detail)
- หน้าต่าง (Windows)
- ประตู (Doors)
- รายละเอียดของระดับทางเข้า (Ground level details)

2.4.3 สภาพแวดล้อมของบริเวณ(The surrounding area)

2.4.3.1 ความงามในเมือง

จิตรกรอเมริกัน John Marin ได้รับอิทธิพลจากความงามตามธรรมชาติและ ความงามของเมืองในอดีตให้เขียนภาพแบบ Abstract ลงบนผืนผ้าใบ George Ines ก็เคยเขียนภาพหุบเขา Delaware เป็นที่ประทับใจมาแล้ว ทั้งสองคนต่างเคยเห็นภาพซึ่งคนในสมัยนี้หาดูไม่ได้ง่ายๆ

ในปัจจุบัน รถยนต์เข้ามามีส่วนปรากฏในภาพ หน้าที่ของ Urban designer คือต้องพยายามรวมภาพที่สวยงามและรถยนต์เข้าไว้ด้วยกันในเมืองที่ดูกลมกลืนและต้องตาต้องใจ เราจะต้องเป็นผู้เสริมความงามในทางเดียวกับที่จิตรกรวาดออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร คือสิ่งก่อสร้างที่ประกอบด้วย ไม้ หิน ตะปู และกระจก แต่ถ้ามีศิลปะแทรกซึมอยู่ด้วยเราเรียกว่า สถาปัตยกรรม ในทำนองเดียวกัน เมืองที่ประกอบด้วย ถนนหนทาง อาคารร้านค้า การคมนาคม สาธารณูปโภค สถานที่ทำงาน ที่พักอาศัย ที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่พบปะชุมนุม ถ้ามีความงามรวมอยู่ในประโยชน์ใช้สอยด้วยแล้ว เราก็นับเป็น Urban design

Urban design ก็คือการจัดวัตถุและสถานที่ต่างๆ ในชุมชนให้ดูงดงามและใช้สอยประโยชน์ได้เต็มที่ด้วยศิลปะของรูปร่าง เมืองก็เหมือนกับภูมิประเทศที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลา ในเมื่อธรรมชาติคือผู้ดูแลภูมิประเทศเราก็คือผู้ที่จะต้องดูแลเมือง ควบคู่กับมนุษย์ยังอาศัยอยู่ในโลก มนุษย์ก็มักหาทางทำให้ที่พักอาศัยของตนดูกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อม ควบคู่อย่างได้จากเมืองในสมัยโบราณ ซึ่งภายนอกดูเข้ากับธรรมชาติได้ดี และในเวลาเดียวกันก็มีประโยชน์ใช้สอยตรงตามเป้าหมายของชาวเมือง

เมืองที่มีรูปร่างสวยงาม ได้จังหวะเหมาะสมนั้น เรามักคิดว่าเป็นความบังเอิญของการจัดเมืองมากกว่า แต่เราก็คพบหลักฐานหลายแห่งว่า บรรพบุรุษได้พยายามสร้างมันขึ้นมาด้วยความคิดลึกซึ้งและรอบคอบ จริงอยู่ ถึงแม้ว่าเมืองสมัยโบราณจะมีขนาดเล็กกว่าเมืองในสมัยนี้ แต่คนในสมัยนั้นก็มีการคิดและเครื่องช่วยคิดน้อยกว่าเป็นเงาตามตัว ในประวัติศาสตร์จะไม่ปรากฏว่ามีผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา หรือการเขียนผังใดๆ เลย ความงามและประโยชน์ใช้สอยที่ปรากฏเป็นผลงานให้เราได้ชมเชยนั้น เกิดจากความระวังระไวและความเอาใจใส่ของคนในยุคก่อนๆ เป็นส่วนใหญ่

ในสมัยนี้ เราจะต้องระวังระไวและเอาใจใส่ในการตั้งเป้าหมายในความพยายามที่จะบรรลุถึงความสำเร็จ เช่น คนยุคก่อนหน้าเรา ถึงแม้ว่าเราจะมีทอร์เรสน้ำ โทรศัพท์ ถนน และบ้านพักที่ดีเลิศ นั่นก็มีได้หมายความว่าเราทำสำเร็จแล้ว ความสำเร็จจะมาถึงต่อเมื่อเราจัดรวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกันอย่างสวยงามต่างหาก

ความงาม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์เท่าๆกับอากาศที่หายใจเข้าออก ชนรุ่นหลังๆจะมองเราในลักษณะเช่นไร ถ้าพบว่าทำลายอากาศและลำน้ำ เพราะว่าเราเคยมองคนในยุคก่อนที่ทิ้งขยะลงบนถนนในลักษณะเดียวกัน และสำหรับเมืองที่น่าเกลียดทุกวันนี้เล่า ? พวกเขาจะมองเราในลักษณะที่ไว้ Spirit มากมายแค่ไหน ด้วยเหตุที่รากฐานของ Urban design เริ่มมาจากศิลปะซึ่งมักถือกันว่าขาดเหตุผล เราจึงต้องแสดงออกถึงความได้ผลจากการปฏิบัติอย่างจริงจัง J.B Jackson เคยเขียนไว้ในหนังสือ Landscape ว่า “เมือง” คือ สมหายใจของชีวิตที่ผ่านไปมาตามถนนและสี่แยก ศิลปะคือส่วนเสริมแต่งเพิ่มเติม ไปจากสิ่งที่ Spirit ได้สร้างขึ้น” มนุษย์มีศิลปะในจินตนาการซึ่งกว่าจะปรากฏออกมาให้เห็นก็ต้องผ่านความพยายามอันแสนเชื่องและใช้เวลาอันยาวนาน เราจะสร้างความงามให้เมืองได้ก็ต่อเมื่อเข้าใจธรรมชาติของมันเสียก่อน

โดยพื้นฐานแล้ว เมืองก็คือสถานที่แลกเปลี่ยนทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งสินค้า บริการ และความคิดอ่าน โดยเฉพาะความคิดอ่านที่ช่วยทำให้อารยธรรมมนุษย์ก้าวหน้าไปมากขึ้น จุดเริ่มของเมืองก็คือ จุดที่ทำการแลกเปลี่ยนได้ง่ายที่สุด เช่น จุดตัดของเส้นทางทั้งทางบกและทางน้ำ และตรงปากช่องหุบเขาที่

อุดมสมบูรณ์ เมืองในสมัยนี้ก็ไม่ได้ต่างกับเมืองในสมัยที่แล้วมา ย่อมมีการเติบโตและขยายตัวได้ตาม
 เอกลักษณ์เป็นศิลปะที่หลงเหลือไว้สำหรับอารยธรรมเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู เมื่อมนุษย์เห็นประโยชน์อันนี้แล้ว
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิวัฒนาการ จากวิวัฒนาการของการตั้งรกรากมาจนกระทั่งถึงความพยายามในการรวมสังคมเข้ากับ ผลผลิตของชาติในปัจจุบัน นี่ก็คือสิ่งที่ต้องการเพื่อสร้าง Urban design ที่ได้ผลจริงจัง นอกเหนือไปจาก ความคิดความอ่านของผู้ที่พยายามสร้างเมืองให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นด้วยประการทั้งปวงแล้ว เรายังต้อง ช่วยกันทำให้เกิดความงามขึ้นด้วย

Henry Vincent Hubbard เคยให้คำนิยามของความงามไว้ว่า “ความงาม คือความสัมพันธ์อัน กลมกลืนอย่างลึกซึ้งของสิ่งต่างๆที่เรามองเห็นได้” คำบรรยายนี้สามารถนำไปใช้กับเมืองและธรรมชาติ ได้ดี ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆภายในเมืองและชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุ ที่ว่าชีวิตของชาวเมืองจะมีผลสะท้อนมาจากรูปร่างของเมืองเป็นส่วนใหญ่ เมืองที่กลมกลืนกับ สภาพแวดล้อมและสร้างความกลมกลืนให้กับชีวิตภายในเมือง จะยิ่งช่วยสร้างระบบกลมกลืนสู่สิ่งต่างๆ รอบตัวมากยิ่งขึ้น

2.4.3.2 การออกแบบโดยใช้สภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม

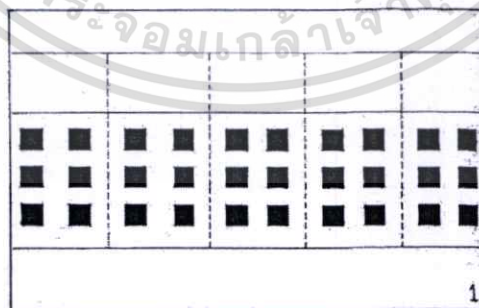
โดยวิเคราะห์จากลักษณะของสภาพแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

- องค์ประกอบ (Elements) เช่น รายละเอียดผนัง ประตู และรายละเอียดของระดับทางเข้า
- ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ (Relationships) เช่น จังหวะในแนวดิ่ง จังหวะในแนวนอน และเส้นขอบฟ้า

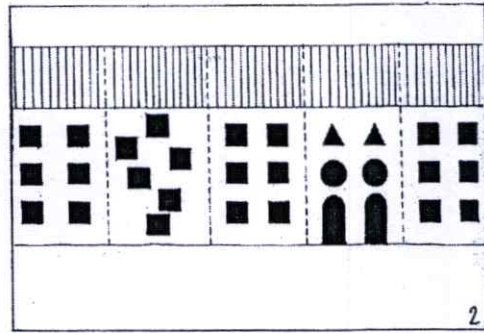
ทั้งตัวองค์ประกอบและความสัมพันธ์สามารถแปรผันจากทั้งความเหมือนและความแตกต่าง โดยพิจารณาจาก 4 เงื่อนไขที่จะเป็นไปได้คือ

เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขทั้ง 4 ข้อจะเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบของสถาปัตยกรรมและการต่อเติมเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะ (Character) ของอาคารที่มีอยู่เดิมดังตัวอย่างต่อไปนี้

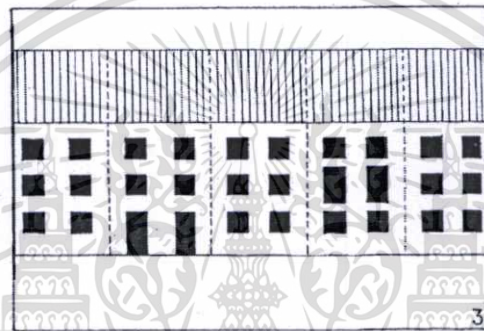
(1) Similar elements arranged in Similar relationships

ภาพที่ 2.8 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่เหมือนกัน (Similar elements) และถูกจัดเรียงไว้ใน ความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน (Similar relationships)

ภาพที่ 2.9 ในกรณีที่เกิดความสัมพันธ์ และ/หรือองค์ประกอบใหม่เกิดขึ้นจะสร้างรูปลักษณะ ใหม่ที่ขัดแย้งกับสภาพแวดล้อม

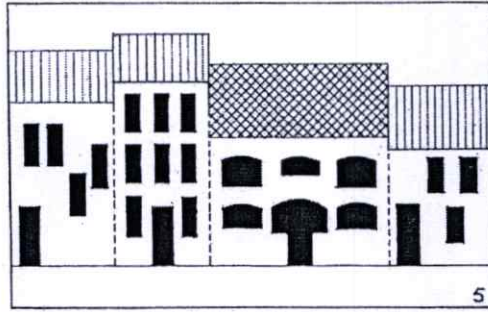
ภาพที่ 2.10 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิม ออกแบบใหม่โดยใช้องค์ประกอบและความสัมพันธ์เดิมที่มีอยู่เป็นเกณฑ์

(2) Similar element arranged in Different relationships

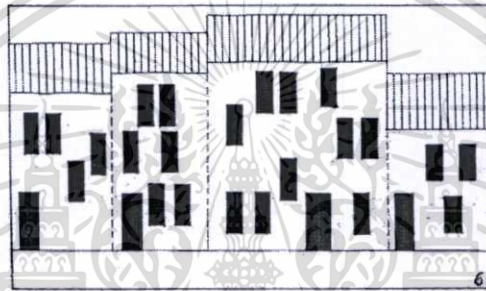

ภาพที่ 2.11 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่เหมือนกัน (Similar elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Different relationships)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

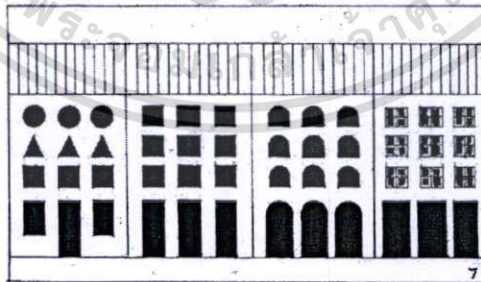

ภาพที่ 2.12 ในกรณีนี้ การเกิดความแตกต่างขององค์ประกอบ (Different elements) ที่มากขึ้นจะสร้างผลกระทบให้รูปลักษณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นขัดแย้งกับลักษณะเดิม

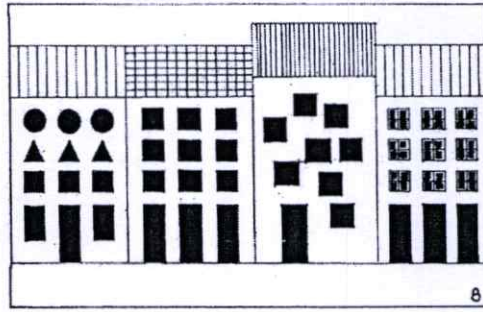
ภาพที่ 2.13 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับลักษณะเดิม ใช้องค์ประกอบเดิมที่คงอยู่ช่วยในการออกแบบใหม่ให้มากที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมของความสัมพันธ์ด้วย

(3) Different element arranged in Similar relationships

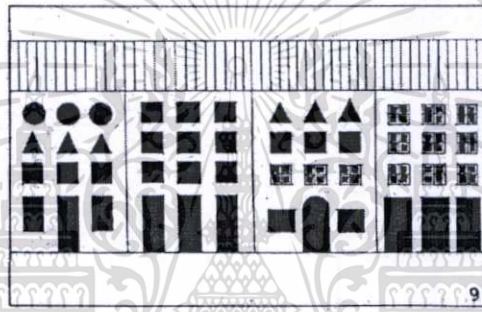

ภาพที่ 2.14 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยความแตกต่างขององค์ประกอบ (Different element) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน (Similar relationships)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

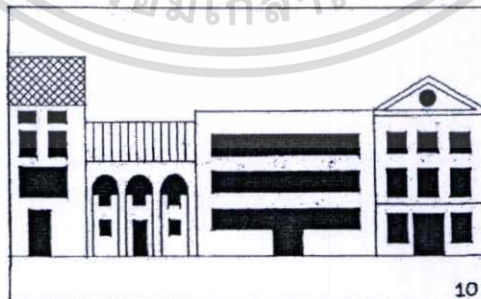

ภาพที่ 2.15 ในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความสัมพันธ์ (Relationships) ที่มากขึ้นจะสร้างผลกระทบให้รูปลักษณะใหม่ที่เกิดขึ้นขัดแย้งกับลักษณะเดิม

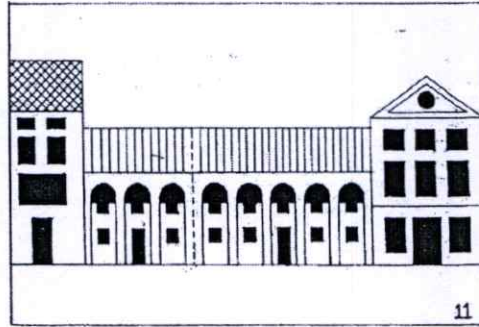
ภาพที่ 2.16 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับลักษณะเดิม ปรับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบใหม่ โดยพิจารณาถึงลักษณะขององค์ประกอบ (Elements) ที่เหมาะสม

(4) Different elements arranged in different relationships

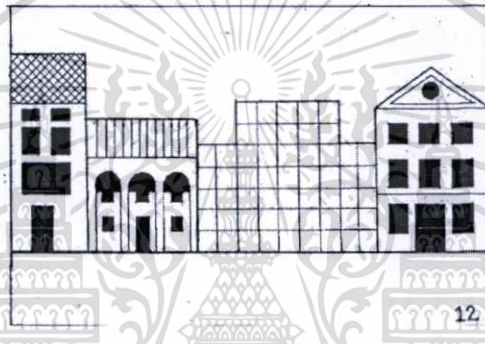

ภาพที่ 2.17 ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่แตกต่างกัน (Different elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Different Relationships)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.18 ในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ โดยกลับมาสู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเดิมที่ซ้ำกัน จะทำให้เกิดความขัดแย้งกับบริเวณโดยรอบที่มีอยู่เดิม

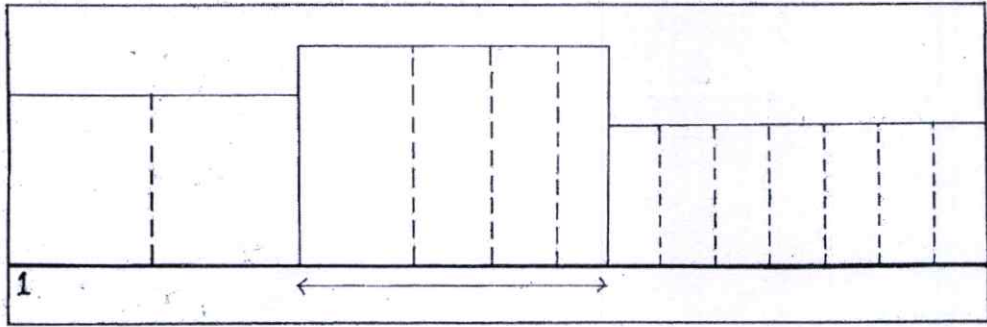

ภาพที่ 2.19 เพื่อเสริมความกลมกลืนกับลักษณะเดิม หลักเล็งการใช้องค์ประกอบและการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เหมือนกัน โดยออกแบบองค์ประกอบใหม่ขึ้น

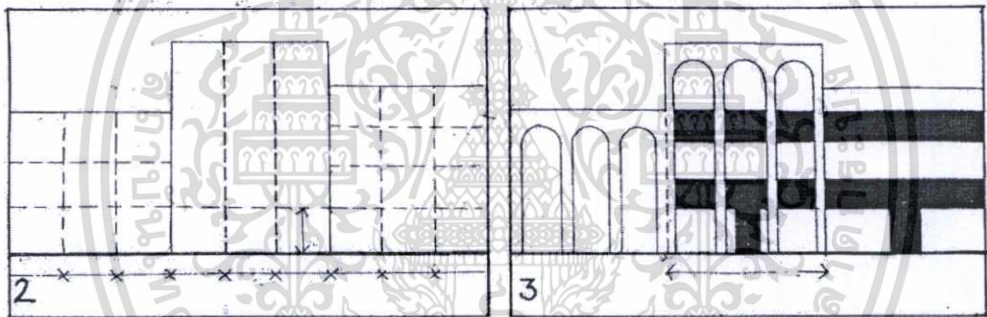
2.5.4 ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร (The adjacent buildings)

แนวอาคารที่ถูกจัดรวมกันได้อย่างต่อเนื่องจะช่วยให้เมืองมีชีวิตชีวาขึ้น อาคารใหม่ควรสร้างให้ดูเข้ากับกลุ่มอาคารเก่าและออกแบบด้านที่เห็นได้ดีที่สุดให้ดีเป็นพิเศษ การทำ Façade ให้ต่อเนื่องกันจะช่วยปรับความแตกต่างใหญ่ของอาคารต่างๆ ให้กลมกลืนกัน Façade ที่ยาวเกินไปจะแก้ไขได้ด้วยการขยายส่วนประกอบย่อยให้ใหญ่โตขึ้น

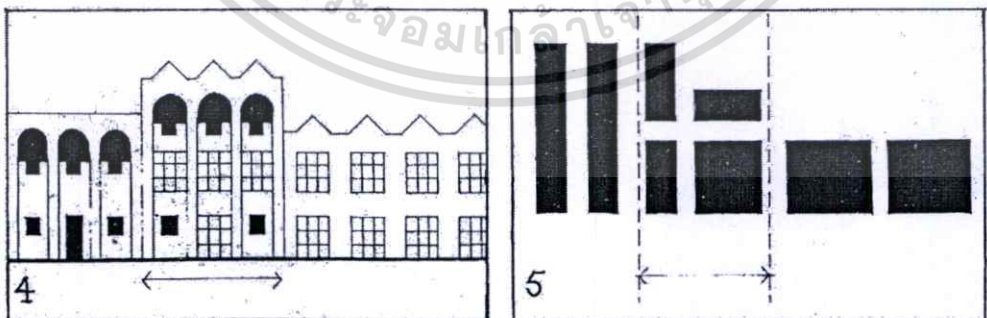
จังหวะ (Rhythm) มีอิทธิพลที่สำคัญต่องานออกแบบใหม่ที่จะสามารถเชื่อมต่อลักษณะที่แตกต่างกันของอาคารข้างเคียง(รูปภาพประกอบ)

ภาพที่ 2.20 ในกรณีที่เราจะต้องออกแบบอาคารใหม่ตรงกลางท่ามกลางอาคารแวดล้อมที่มีจังหวะ (Rhythm) ที่แตกต่างกัน โดยทางด้านซ้ายใช้จังหวะที่มีระยะมากและทางด้านขวาใช้จังหวะที่มีระยะน้อย เราควรปรับองค์ประกอบของงานออกแบบให้มีความต่อเนื่องและลดหลั่นจากมากไปหาน้อยและน้อยไปหามาก

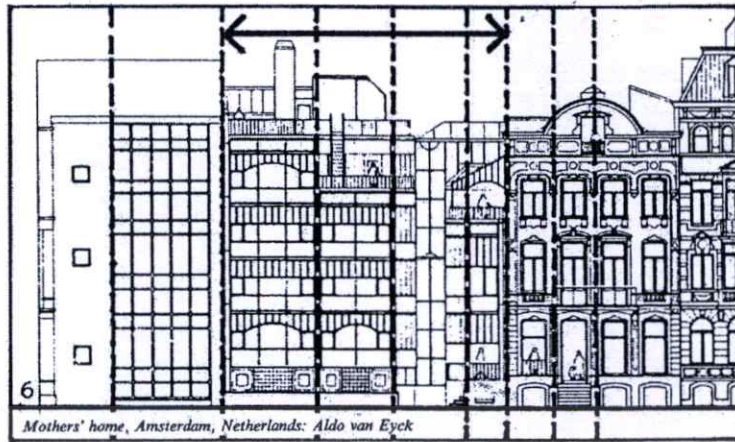
ภาพที่ 2.21 พยายามปรับองค์ประกอบหลักของ Form อาคารให้เชื่อมโยงได้กับอาคารข้างเคียง

ภาพที่ 2.22 พิจารณาองค์ประกอบรอง ส่วนรายละเอียด เช่น ประตู หน้าต่าง รายละเอียดของผนังให้มีความสัมพันธ์กันโดย

- นำเอาองค์ประกอบของรอบข้างมาใช้ แต่พิจารณาถึงการไล่จังหวะเล็ก-ใหญ่
- สร้างองค์ประกอบขึ้นเองโดยผสมเป็นส่วนผ่านเชื่อมต่อกับอาคารทั้งสองข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยู่ได้เห็นใบเซอร์เชอขนทานการคำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.23 แสดงการใช้จังหวะ (Rhythm) ของอาคารที่ออกแบบใหม่ให้กลมกลืนกับอาคารทางด้านซ้ายและขวาโดยการได้ Scale ของจังหวะ (Rhythm) และองค์ประกอบ

ภาพที่ 2.24 Find out งานสถาปัตยกรรมที่มี Mass และ Façade ที่ต่อเนื่องและตอบรับกับสภาพแวดล้อม

2.5.5 การตอบรับต่อกิจกรรมและความหลากหลาย (Supporting Variety and Robustness)

ลักษณะของชุมชนอย่างอื่นๆที่ไม่ใช่ สถาปัตยกรรมยังมีอีกมาก เช่น ขบวนแห่วันฉลองปีใหม่ในเมือง Philadelphia ขบวนแห่ Rose Bowl ในเมือง Los Angeles และงาน Mardi Gras ในเมือง New Orleans เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็น Variety ของเมืองซึ่งสถาปนิกควรยอมรับและช่วยปรับปรุงคุณภาพของเมืองให้เหมาะสมกับกิจกรรมเช่นนี้มากขึ้น

เมืองทุกเมืองมีประวัติศาสตร์ที่จารึกอยู่ในความทรงจำของชาวเมือง สถาปนิกควรแสดงสัญลักษณ์ที่รำลึกถึงที่มาของเมืองเพื่อสนองกิจกรรมต่างๆประจำท้องถิ่น ในย่านที่เกิดใหม่ควรมีสัญลักษณ์ประจำเมืองเก่ารวบรวมอยู่บ้างเพื่อให้กลมกลืนกัน สถาปนิกในแต่ละเมืองควรบอกถึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนงวีสู่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากงานชิ้นนี้ของ Mies Van De Rohe แล้วอาจหาตัวอย่างการจัด Mass ประเภทนี้ได้จากงานของ Frank Lloyd Wright ซึ่งเป็นอาคารพักอาศัย แนวการออกแบบอาคารพักอาศัยของ Wright เกือบทั้งหมด ชีตการจัดกลุ่มของ Mass ให้มีส่วนใหญ่เน้นหนักในแนวนอน

(2) รูปทรงแนวตั้ง (Vertical Mass)

การเน้นความสำคัญของ Mass ในแนวตั้ง (Vertical) ได้แก่พวกอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยซ้ำ และต้องการความเน้นหนักในแนวตั้ง เช่นกลุ่มของโรงแรมส่วนที่เป็นห้องพักจะเรียงกันในแนวตั้ง ส่วนประโยชน์ใช้สอยอื่นๆ ที่คิดตามมาจะเกาะกันอยู่ในแนวราบ อาคารพวก Office building และ Apartment ต่างๆก็เช่น เดียวกัน อาจมี MASS เป็นกลุ่ม แต่ส่วนสำคัญคือส่วนที่พุ่งขึ้นไปสูงในอากาศนั่นเอง

(3) จังหวะ ลีลา (Rhythm)

ในทางศิลปะ คำว่า จังหวะลีลาหมายถึงการซ้ำที่ประสานกันของแม่ลายหรือแม่บทแห่งศิลปะ ซึ่งอาจเป็นเพราะเส้นที่วาด สีที่ระบาย ค่าของสีและเสียง การซ้ำมีจังหวะลีลาเกิดขึ้นเป็นระยะๆมีอัตราสม่ำเสมอ แม่ลายหรือแม่บทที่มีจังหวะลีลา ถ้าเป็นลวดลายก็มีความเคลื่อนไหวหรือลีลาของเส้นโค้งขึ้นลงอย่างน้อยๆหรือแรงจัด ถ้าเป็นสีที่ระบายก็มีค่าของสีคือแก่ อ่อนที่แปลกๆกัน ถ้าเป็นเสียงก็มีเสียงสูง เสียงต่ำ รวมความก็กล่าวได้ว่าแม่ลายหรือแม่บทแห่งศิลปะนั้นจะไม่มีลาย สี หรือ เสียง ซ้ำกัน เป็นลักษณะเดียวกันหมดจนรู้สึกเบื่อหุเมื่อตา แต่จะเป็นการซ้ำที่มีแปลกๆกัน

ความเคลื่อนไหวของคลื่นในท้องทะเล มีลักษณะซ้ำและต่อเนื่องกันไปไม่ขาดระยะจนเล่นเข้ามากระทบฝั่งแตกกระจาย ได้จังหวะสม่ำเสมออันนี้คือตัวอย่างอันดีที่ชี้ให้เห็นถึงความหมายของคำว่า จังหวะลีลา คลื่นในท้องทะเลเริ่มมีลักษณะเป็นเส้น โค้งขึ้นแต่น้อยๆก่อน แล้วทวีความ โค้งนั้นสูงขึ้น โดยลำดับยิ่งใกล้ฝั่งก็ยิ่งแรงขึ้น จนถึงขีดสุดแห่งกำลังแรงของเส้น โค้ง คือในตอนที่จะลงจากยอด แล้วก็เลื่อนลงมาโดยแรงเป็นคลื่นแปลกๆต่างๆกัน แตกกระจายเป็นฟองใหญ่ฟองน้อยรวมเข้าหากันเป็นพวกๆ เป็นลายแปลกๆ ต่างๆกัน เพื่อว่าถึงความเคลื่อนไหวของสิ่งเหล่านี้จะดูได้จากคลื่นในท้องทะเล ซึ่งเป็นตัวอย่างอันงามที่สุดของอาคารที่มีจังหวะลีลาแห่งธรรมชาติ

เมื่อเรามองดูรูปหรือได้ยินเสียงของสิ่งที่มีจังหวะลีลา เราจะรู้สึกคล้ายกับว่าเป็นความฝันอันน่ารื่นรมย์ ถ้าศิลปกรรมใดทำให้เรามีความรู้สึกเป็นทำนองเดียวกันนี้เมื่อใด เมื่อนั้นก็กล่าวได้ว่าศิลปกรรมนั้นมีลักษณะพิเศษ มีจังหวะลีลา

กล่าวมาแล้วว่า จังหวะลีลาหมายถึงการซ้ำของแม่ลายหรือแม่บทแห่งศิลปะเป็นระยะๆ แต่ในทางจิตกรรม ประติมากรรม ไม่จำเป็นต้องใช้แม่ลายอย่างเดี๋ยวจนซ้ำกัน จะใช้เป็นรูปต่างๆที่ดูแล้วมีความสัมพันธ์ประสานกัน เพื่อให้ได้ความรู้สึกเย็นตาเย็นใจ ก็เรียกได้ว่าเป็นรูปหรือภาพที่มีลักษณะพิเศษมีจังหวะลีลาได้เช่นกัน

อนึ่งควรสังเกตไว้ว่า โดยทั่วไปเส้นที่มีจังหวะลีลาข้อมมีเส้น โค้งน้อยๆ สลับกันไปอย่างดูคลื่นเป็นส่วนกรอบทำให้เกิดจังหวะลีลา ก็จะต้องให้ดูอ่อนละมุนด้วย ตอนไหนเป็นสีที่อ่อนที่สุดและตอน

เอกลีลาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ช่วยให้งานศิลปะมีความน่าสนใจและน่าจดจำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โหนดเป็นสิ่งที่แก้ที่สุด จะต้องให้เข้ากัน โดยมีค่าของสีกลาง มิฉะนั้นความขัดกันอย่างรุนแรง แสงและเงา จะทำให้ไม่เกิดความรู้สึกมีจังหวะลีลาขึ้นได้

ลีลาหรือจังหวะในสถาปัตยกรรมก็เช่นเดียวกัน ลักษณะในการแบ่งจังหวะของงานสถาปัตยกรรมจะแลดูซ้ำซากและอยู่ในกรอบมากกว่าของศิลปะแขนงอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากประโยชน์ใช้สอยมีอิทธิพลเหนืออยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอาคารพักอาศัยประเภทต่อเนื่อง เช่น เรือนแถวก็ดี อพาร์ทเมนท์ก็ดี ความที่ประโยชน์ใช้สอยเหมือนกันซ้ำๆกันทำให้ช่วงการเจาะประตูหน้าต่างเป็นจังหวะที่ซ้ำซากกันเรื่อยๆไป สถาปนิกและนักออกแบบบางท่านพยายามที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจังหวะอันซ้ำซาก เช่น Le Corbusier พยายามทำจังหวะลีลาของการเจาะช่องแสงของโบสถ์ Ronchamps ให้มีขนาดและลักษณะต่างๆกัน แต่ทว่าก็ทำได้เฉพาะในอาคารและประโยชน์ใช้สอยลักษณะนั้นๆเท่านั้น

ถ้าสังเกตอาคารที่สร้างใหม่ในสมัยกลาง(Medieval) ในกรุงโรม เช่นใน Quirinal Street จะเห็นได้ชัดเจนว่า จังหวะของการจัดช่องหน้าต่างและประตูของอาคารจะดูแลเหมือนกันไปหมด แตกต่างไปบ้าง ตรงขนาดเล็กขนาดใหญ่ บน ล่าง แต่ทว่าดูแล้วจะเห็นว่า ขนาดเล็กใหญ่ก็ดี ความห่างของช่องหน้าต่างที่ต่างกันก็ดี จะดูแลเหมือนเป็น 1 เท่า 2 เท่าเสมอไป หน้าต่างเล็กจะเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส หน้าต่างใหญ่จะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งเท่ากับผลบวกของสี่เหลี่ยมจัตุรัสหน้าต่างเล็กสองหน้าต่างนั่นเอง

ในกรุงเวนิสจังหวะของหน้าต่างผิดไป ทั้งนี้เพราะชาวเวนิสต้องการห้องมี 2 หน้าต่างซึ่งแยกห่างกัน และช่องที่แยกห่างกันสามารถใช้ใส่เตาผิงหรืออื่นๆได้ ไม่มีใครทราบที่มาของประเพณีและความต้องการลักษณะนี้ ฉะนั้นในรูปด้านจะแลเห็นเหมือนมีหน้าต่างห่างเป็นจังหวะเป็นคู่ๆ ดังภาพประกอบ ถ้าผู้คนมองจากด้านนอกอาคารจะเอาประโยชน์ใช้สอยภายในคล้ายกับว่า 1 ห้องประกอบด้วยหน้าต่าง 1 คู่ ติดกัน แต่ทว่าโดยความจริงแล้ว หน้าต่างคู่ติดกันนั้นเป็นของห้องคนละห้องภายใน ส่วนหน้าต่างห่างกันกลับเป็นของห้องๆเดียวกัน

อาคารชนิดที่จังหวะซ้ำซากก่อให้เกิดความสง่างามน่าเกรงขาม มักจะได้แก่ โบสถ์หรือวัดวาอารามต่างๆ ซึ่งส่วนมากนิยมใช้จังหวะที่เท่าๆกันต่อเนื่อง (Continuous rhythm) แม้แต่ในโบสถ์หรือวัดไทยก็ตาม ก็นิยมใช้ลิลลาลักษณะนี้

สถาปนิกหลายๆท่านที่นิยมการใช้จังหวะของเส้นที่ล้อเลียนกัน ประกอบเข้าเป็นงานสถาปัตยกรรม เพราะลีลาของเส้นที่ล้อเลียนกันก่อให้เกิดการผสมกลมกลืนกัน แม้ว่าจะมีหลายลักษณะ แต่ทว่าก็อยู่ในลักษณะที่ไม่ขัดกัน คือไปกันได้อย่างนุ่มนวล ทำให้ขึ้นนั้นๆมีลักษณะพิเศษที่ประทับใจ เช่น สระว่ายน้ำ Giulio Minoletti และ Baker house ที่ M.I.T. ของ Alvar Aalto

Banker house ของ Alvar Aalto เป็นอาคารที่มี Plan เป็นเส้นโค้งเข้าออก ด้านหนึ่งล้อมด้วยเส้นตรงซึ่งเลียนแบบจากส่วนโค้งของด้านตรงข้าม ทำให้จังหวะของการจัดอยู่ในสภาพที่ผสมกลมกลืนไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าสังเกตดูการจัดจังหวะ Mass และ Void ของ Louis Kahn แล้วจะเห็นว่าจังหวะของ Mass ก็คือ Solid Void ก็คือ เป็นจังหวะที่ผสมกลมกลืนกันยิ่ง อาคารบางหลังที่การเจาะ Voice แบบสี่เหลี่ยมยาวใน แนวตั้ง เขาจะใช้ลักษณะเดียวกันตลอดเพียงแต่มีขนาดที่ผันแปรไปตามความงามและประโยชน์ใช้สอย แต่บางอาคารถ้าใช้ลักษณะกลม เขาจะใช้แบบเดียวกันหรือแบบที่ล้อเลียนกันไปตลอด เช่น อาจจะมี กลม ครึ่งวงกลม ส่วนหนึ่งของวงกลมประกอบซ้อนกันในหลายๆระยะ แต่เมื่อดูรอบๆแล้วก็พบ จังหวะที่น่าดูและมีลักษณะพิเศษ

จังหวะลีลาในงานสถาปัตยกรรมมิได้มีแต่เฉพาะกับอาคารเท่านั้น แม้แต่ในทางด้านผังเมืองก็คื ภูมิสถาปัตยกรรมก็คื ต่างก็มีจังหวะลีลาไปในแนวต่างๆกัน เช่น เมืองที่มีลักษณะร่มรื่นเป็นเมือง ท้องเที่ยว ก็จะมีจังหวะลีลาการจัดผังไปแบบหนึ่ง เมืองธุรกิจก็คื เป็นไปในอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นไป ตามลักษณะและบุคลิกของเมืองนั้นๆ บางเมืองมีการจัดผังส่วนใหญ่ในลักษณะของ Traffic rhythm เช่น นิวยอร์ก โตเกียว แต่บางเมืองกลับมีผังส่วนใหญ่ในลักษณะของ Pedestrian rhythm เช่น ปักกิ่ง เป็นต้น (อรศิริ ปาณินท์.2516:35)

(4) เส้นขอบฟ้า (Sky line)

ทุกเมืองต้องมีมุมมอง ไม่ว่าจะนำสายตมาจากทิศทางไหนก็คืตามเป็นต้นว่ามองจากอาคารสูงลง มามองจากทางเข้าเมือง ทิวทัศน์เมือง(View)ที่ได้จากทางออกและเข้าเมืองเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการ ออกแบบเมือง เพื่อช่วยให้ผู้ที่เข้า ออกเมืองเกิดความประทับใจเช่นทางเข้าเมือง โคราซ ถ้าทำให้ สวยงามไม่มีตลาดเกะกะจะก่อให้เกิดความประทับใจกับผู้ที่เข้ามาในเมืองได้มากกว่านี้ (จันรรจา ชัยโชติชัย. 2531:125)

ส่วนต่อไปคือเส้นขอบฟ้าของเมือง (City Skyline) อันเป็นส่วนที่น่าสนใจที่สุดของรูปทรงของ เมือง (Urban form) เส้นขอบฟ้าของเมืองเป็นทัศนียภาพอันเดียวที่ให้ภาพพจน์ของรูปร่างเมืองทั้งหมด ในกรณีที่จะปรับปรุงขอบฟ้าให้งดงามทำได้โดยใช้อาคารประเภท หอนาฬิกา หอคอย ลงตามจุดที่ เห็นสมควร เส้นขอบฟ้าบางแห่งอาจเป็นอาคารเดี่ยวโดดๆ บางแห่งอาจเป็นกลุ่มของอาคาร

สิ่งที่เป็นเส้นขอบฟ้าได้อีก คือแสงไฟยามค่ำคืน การประดับไฟตามขอบเขต(Out line) ของ อาคารอาจช่วยเน้นให้เห็นเส้นขอบฟ้าชัดเจน น่าดู แปลกกว่ากลางวัน การทำการสำรวจ (Visual Survey) เมืองในตอนกลางคืน ควรจะบันทึกถึงแสงไฟว่าจุดใดควรจะเพิ่มหรือลดเพื่อผลทางเส้นขอบฟ้าของ เมือง(Wayne Attoe. 1980:5)

2.5.6.2 องค์ประกอบรอง (Small scale cue)

(1) หน้าต่าง (Windows)

หน้าต่างมีความสำคัญต่อภาพลักษณ์ของความเป็นอาคารในทางกายภาพ และยังสามารถ เชื่อมต่อระหว่างภายใน ภายนอก พื้นที่ของความเป็นส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ ลักษณะของช่องและ การเปิดจะบ่งบอกถึงการใช้งานตามประเภทของอาคาร ส่วนแบบและลวดลายจะบ่งบอกถึง ลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์และยุคสมัยของงานสถาปัตยกรรม ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความสวยงามให้กับ FAÇADE และ สร้างมิติให้กับ MASS ให้มีจังหวะและไม่ทึบตัน

(2) รายละเอียดผนัง (Wall detail)

1. มวลและรูปทรง (Form & Mass)

Form หมายถึง Mass หลักของอาคาร หรือ Mass ขนาดเล็กๆที่มักเป็น Mass หลักโดยสถาปนิก ควรให้ความสนกับ Mass ในส่วนเล็กๆนี้เท่ากับ Mass หลักของอาคาร เพราะร่างกายมนุษย์เกี่ยวข้องกับ Mass ที่มี Scale เล็กๆได้ง่ายกว่า Mass ที่มีขนาดใหญ่ อย่างเช่น ในส่วนรายละเอียด วงกบ ทีวี ฯลฯ

Mass มีความหมายคล้ายกับ Form แสดงถึงความเป็นกลุ่มเป็นก้อน และรับรู้ได้ด้วยระยะทาง หากทั้ง Form และ Mass มีผลกระทบต่ออารมณ์และจิตใจ โดยทั่วไป เช่น รูปวงกลมหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส ในขนาดเล็กๆจะให้ความรู้สึกดึงดูดสายตา จึงสามารถมาใช้เป็นจุดสนใจ หรือเพื่อหยุดความรู้ Façade ของตึกแถว ถ. ดินสอ บางลำพู ส่วนสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีสัดส่วนยาวล้อมดึงดูดสายตาให้มีทิศทางลัดไป ตามความยาวนั้น เช่น ตึกแถวที่เรียงรายเป็นแนวยาวของถนน

2. สี (Color)

ในการออกแบบ Façade สีจะต้องถูกพิจารณาควบคู่กับสิ่งอื่นๆเสมอไป โดยเน้นที่สภาพปรากฏรวมภายหลังเป็นหลัก ดังนั้น ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ สีที่ใกล้เคียงกันและสีตรงข้าม เมื่อกล่าวถึงโดยใช้หลักตามลำดับขั้นตอนของสี หมายถึง สีที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงหรือตรงข้ามกัน เมื่อใช้สีที่มีลำดับชั้นใกล้เคียงกัน ย่อมให้ความรู้สึกเป็นอันเดียวกัน มีผลต่อจิตใจทำให้เกิดความรู้สึกสงบ ปลอดภัย และผ่อนคลายความเครียด การใช้ค่าของสีดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มความรู้สึกแบบเดียวกันมากขึ้น ในทางตรงข้ามกัน เมื่อใช้สีชนิดตรงข้ามกันจะสร้างความน่าสนใจ แปลกตา สามารถนำไปใช้ที่บางแห่งซึ่งต้องการเน้นจุดเด่น เช่น ทางเข้า โดยทั่วไปในงานออกแบบ Façade ควรมีสีใกล้เคียงกัน และตกแต่งบริเวณรายละเอียดด้วยสีสดใสของสีตรงข้าม เช่น ประตู หน้าต่าง โดยทั่วไปพื้นที่ขนาดใหญ่มักใช้สีที่มีค่าสะท้อนแสงต่ำและค่าความเข้มของสีใกล้เคียงปกติที่สุด สำหรับสิ่งเล็กน้อยหรือบริเวณที่เน้นความสนใจควรใช้สีสดใส

สีมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- สีกับแสง ความสัมพันธ์ของสีกับแสง มีส่วนทำให้การมองเห็นสีแตกต่างกันออกไป สีของอาคารที่เห็นภายใต้แสงธรรมชาติ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาคารแบบเดียวกันอาจดูต่างกันในแสงที่ต่างกัน อาจเข้มขึ้นหรือจางลง การเลือกสี Façade ควรพิจารณาความสว่างจากแสงธรรมชาติ ในบริเวณนั้น ถ้ามีแสงลงมามาก ควรหลีกเลี่ยงการใช้สีอ่อน เพราะจะมีการสะท้อนมากต่อสายตาของผู้มอง ควรคู่ตำแหน่งด้วยว่าอยู่บริเวณแยกที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุทางรถได้ แต่ถ้า Façade นั้นถูกเงาบังจากตึกข้างเคียง ควรใช้สีม่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีกับกิจกรรมอาคาร การใช้สีหลายสีในอาคารเดียวกันจะแบ่งแยก Form หรือ Function ได้ โดยในแต่ละ Façade อาจใช้สีต่างกันเพื่อบอกความเป็นตัวของตัวเอง แต่ต้องมีความกลมกลืน หรือ แบ่งแยกเป็นชั้นล่าง ชั้นบน

- สีกับที่ว่าง ช่วยให้เกิดความแตกต่างในระยะและขนาด ถ้าเป็นสีเข้มจะให้ความรู้สึกว่ามี ระยะห่างและขนาดเล็กลงเหมาะกับ Façade ที่มีขนาดใหญ่ และสีอ่อนจะให้ความรู้สึกว่างเข้ามา ทำให้เห็นขนาดใหญ่ขึ้นหรือขยายตัวขึ้นเหมาะกับ Façade ที่อยู่บนถนนที่มีขนาดใหญ่ ทำให้อาคารดูใหญ่ ขึ้น

3. พื้นผิว (Texture)

หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการมองเห็นให้ความหมายต่อการสัมผัส มักใช้คำกว้างๆว่า เรียบ หรือ ขรุขระ แทนความหมายต่อการมองเห็นหรือสัมผัสพื้นผิวนั้นๆ เกิดจาก

- เนื้อวัสดุ เช่น ไม้ หิน อิฐ คอนกรีตเหล็ก พลาสติก
- การฉาบแต่งทั่วไป เช่น ฉาบปูนทราย ทาสี ไลเรียบ หรือผนังเรียบที่ถูกแต่งด้วยรูปภาพ

ความรู้สึกว่าขรุขระหรือเรียบนั้น เป็นการตัดสินใจด้วยสายตาเปล่า ประเมินจากบริเวณที่มีแสง ตกกระทบจากมุมมองและระยะ โดยทั่วไปที่บุคคลทั่วไปอาจพบเห็นได้ ระยะของการมองเห็นสิ่งที่ต้อง คำนึงถึงเมื่อทำการออกแบบ เพราะ Texture จะถูกมองเห็นว่าเรียบมากยิ่งขึ้นเมื่อระยะที่มองไกลออกไป

ปัจจัยเกี่ยวกับแสงที่ส่องลงบนผิวพื้นมีผลมากเช่นกัน โดยเฉพาะทิศทางของแสง เช่น Texture ที่ขรุขระแต่ถูกแสงกระทบตรงๆจะดูเรียบกว่า หากว่ามีแสงฉายจากด้านข้าง ทำให้เกิดเงาชัดเจนขึ้น จึง ทำให้ดูขรุขระมากขึ้น ดังนั้น Texture จึงเปลี่ยนได้เช่นเดียวกับลำดับขั้นของสีและค่าความเข้มเมื่อมีการ เปลี่ยนทิศทางและปริมาณความเข้มของแสงที่ตกกระทบเนื่องจากดวงอาทิตย์และสภาพบรรยากาศรอบ ข้าง รวมถึงการเคลื่อนที่เปลี่ยนมุมมองของผู้ดูและการเปลี่ยนระยะทางใกล้ ไกลด้วย

จึงมีหลักการใช้ Texture กับ Façade โดยให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของ Texture แต่ ไม่ได้ได้หมายถึงการใช้ผิวลักษณะเดียวกันหมด แต่หมายถึงความมีเอกภาพของ Texture ชนิดหนึ่งที่เป็น ตัวนำแสดงเอกลักษณ์ของสภาพแวดล้อมบริเวณนั้น ไม่ควรให้เกิดความหลากหลายชนิด ทำให้ขัดกัน ไปหมด การใช้ความแตกต่างของผิวหรือสี ใช้ได้ในบริเวณที่ต้องการเน้นดึงดูดความสนใจ (ศิริรัตน์ เจริญกิจ.2540:5)

(3) ประตูและรายละเอียดระดับทางเข้า (Door and ground level details)

ส่วนล่างสุดที่อยู่ระหว่างหน้าต่างร้านค้ากับพื้นทางเข้า เพื่อป้องกันความสกปรกที่เกิดจากเท้า ของคนเดินเท้าและสุนัข และยังช่วยป้องกันน้ำฝนที่กระเด็นขึ้นมาจากทางเท้าหรือถนน ควรมีความ ต่อเนื่องกับวัสดุอาคารทั้งหลัง เพื่อให้ดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน(ศิริรัตน์ เจริญกิจ.2540:5)

2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรูปร่างลักษณะของตึกแถว

2.5.1 ลักษณะอาคารต่าง ๆ

ข้อ 25 ห้องแถวและตึกแถว ต้องมีความกว้างจากเส้นกึ่งกลางของผนังด้านหนึ่งไปยังเส้นกึ่งกลางของผนังอีกด้านหนึ่งไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร ความลึกของห้องต้องไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร และต้องมีประตูหรือทางให้คนเข้าออกได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ในกรณีที่เป็นตึกแถว ผนังต้องทำด้วยวัสดุถาวรและวัสดุทนไฟ ถ้าก่อด้วยอิฐหรือคอนกรีตไม่เสริมเหล็กหรือวัสดุทนไฟอย่างอื่น ผนังนี้ต้องหนาไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร

ห้องแถวและตึกแถวที่ปลูกสร้างติดต่อกันเป็นแนวยาว ให้มีผนังกันไฟหนาไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร ตั้งแต่ระดับพื้นดินขึ้นไปสูงเหนือหลังคาอาคารไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ทุกระยษะไม่เกิน 5 ห้อง และในกรณีที่ห้องแถวหรือตึกแถวดังกล่าวปลูกสร้างในแนวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นโรงสร้างเดียวกันหรือต่าง โครงสร้างกัน และไม่ว่าจะเป็นของเจ้าของเดียวกันหรือไม่ ให้เว้นระยะห่างระหว่างห้องไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร โดยไม่มีสิ่งกีดขวางและปกคลุมทุกระยษะ 20 ห้องที่ติดกัน

ตึกแถวที่สูง 3 ชั้น ต้องมีพื้นชั้น 2 หรือชั้น 3 สร้างด้วยวัสดุทนไฟชั้นใดชั้นหนึ่งเป็นอย่างน้อย ถ้าสูงเกิน 3 ชั้น ต้องสร้างพื้นด้วยวัสดุทนไฟทุกชั้น

ข้อ 30 การปลูกสร้างโดยต่อเติมหรือดัดแปลงอาคารดังต่อไปนี้ จะต้องได้รับอนุญาตก่อน

1. เพิ่มชั้นหรือขยายพื้นที่ชั้นหนึ่งชั้นใดรวมตั้งแต่ทุกตารางเมตรขึ้นไป
2. เปลี่ยนหลังคาหรือขยายหลังคาให้ปกคลุมเนื้อที่มากขึ้นกว่าเดิม อันเป็นการที่เพิ่มน้ำหนักแก่หลังคาเดิมเกินร้อยละ 10
3. เพิ่มหรือลดจำนวนเสาหรือคาน
4. เปลี่ยนเสา คาน บันได ผนัง หรือเพิ่มผนังหรือส่วนประกอบอื่นอันเป็นการเพิ่มน้ำหนักแก่อาคารเดิมเกินร้อยละ 10

2.5.2 ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ 32 ห้องนอนหรือห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคาร ให้มีช่องประตูและหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ของห้องนั้น โดยไม่รวมนับส่วนประตูหรือหน้าต่างติดต่อกับห้องอื่น

ข้อ 35 ระยะคิงระหว่างพื้นถึงเพดาน ยอดฝา หรือยอดผนังของอาคารตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานของตึกแถวทั้งแบบที่มีระบบปรับอากาศและแบบไม่มีระบบปรับอากาศ

ประเภทอาคาร	มีระบบปรับอากาศ	ไม่มีระบบปรับอากาศ
- ห้องแถวตึกแถว		
1. ชั้นล่าง	3.50 เมตร	3.50 เมตร
2. ตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป		
- ห้องเก็บสินค้าหรือประกอบการค้า	3.00 เมตร	3.50 เมตร
- ห้องพักอาศัย	2.40 เมตร	3.00 เมตร

สำหรับห้องที่มีการสร้างพื้นระหว่างชั้นของอาคาร ต้องมีความสูงจากระดับบนของพื้นห้องถึงระดับต่ำสุดของเพดานไม่ต่ำกว่า 5.00 เมตร โดยพื้นระหว่างชั้นของอาคารดังกล่าวต้องมีความสูงจากระดับของพื้นห้องไม่ต่ำกว่า 2.25 เมตร และต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละ 25 ของพื้นที่ทั้งหมดของห้องนั้นๆ ห้ามกั้นริมของพื้นระหว่างชั้นสูงเกิน 90 เซนติเมตร เว้นแต่กรณีที่มีการจัดระบบการปรับอากาศ

ข้อ 40 บันไดสำหรับอาคารที่พักอาศัยต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 3.00 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร

ข้อ 42 บันไดซึ่งมีช่วงระยะสูงกว่าที่กำหนดไว้ ให้ทำที่พักมีขนาดกว้างยาวไม่น้อยกว่าส่วนกว้างของบันไดนั้น ถ้าตอนใดต้องทำเกี่ยวกับบันไดเวียน ส่วนแคบที่สุดของลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร

2.5.3 กำลังวัตต์และน้ำหนักบรรทุก

ข้อ 62 หน่วยน้ำหนักบรรทุกของอาคารประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากน้ำหนักของตัวอาคารและส่วนของเครื่องจักร หรืออุปกรณ์อย่างอื่นที่แน่ชัด ให้คำนวณเป็นประมาณเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าอัตราดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงประเภทอาคารกับน้ำหนักบรรทุก

ประเภทการใช้อาคาร	น้ำหนักบรรทุกเป็นกิโลกรัม / ตารางเมตร
ห้องแถว ตึกแถว อาคารชุด หอพัก โรงแรมและห้องคนใช้พิเศษของโรงพยาบาล	200

2.5.4 แนวอาคารและระยะต่างๆ

ข้อ 60 ห้ามมิให้บุคคลใดปลูกสร้างอาคารหรือส่วนของอาคารยื่นออกมาในหรือเหนือทางหรือที่ดินสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 70 ตึกแถว ห้องแถว ตึกแถว โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ที่ได้รื้อแนวห่างจากเขตทางสาธารณะไม่เกิน 2.00 เมตร ท้องกันสาดของพื้นชั้นแรกต้องสูงจากระดับทางเท้าที่กำหนด 3.25 เมตร ระเบียงด้านหน้าอาคารมิได้ตั้งแต่ระดับพื้นชั้นไปและยื่นได้ไม่เกินส่วนยื่นสถาปัตยกรรม

ห้ามระบายน้ำจากกันสาดด้านหน้าอาคารและจากหลังคาลงในที่สาธารณะ หรือในที่ดินที่ได้รื้อแนวอาคารจากเขตทางสาธารณะโดยตรง แต่ให้วางระบายน้ำหรือท่อระบายน้ำจากกันสาดหรือหลังคาให้เพียงพอลงไปถึงพื้นดินแล้วระบายลงสู่ที่สาธารณะหรือบ่อบัก

อาคารตามวรรคหนึ่งที่ได้รื้อแนวห่างจากเขตทางสาธารณะเกิน 2.00 เมตร หากมีกันสาดระเบียง หรือส่วนยื่นสถาปัตยกรรมใดยื่นออกมาในระยะ 2.00 เมตร จากเขตทางสาธารณะ ต้องปฏิบัติตามวรรคแรกด้วย

ข้อ 71 ห้ามมิให้ปลูกสร้างอาคารสูงกว่าระดับพื้นดินเกิน 2 เท่าของระยะจากผนังด้านหน้าของอาคารจดแนวถนนปากตรงข้าม

ข้อ 72 อาคารปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างไม่ถึง 6.00 เมตร ให้รื้อแนวอาคารห่างจากศูนย์กลางทางสาธารณะอย่างน้อย 3.00 เมตร ตึกแถว ห้องแถว ตึกแถว โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ที่ปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างตั้งแต่ 10.00 เมตร ขึ้นไป ให้รื้อแนวอาคารห่างจากแนวถนนอย่างน้อย 1 ใน 10 ของความกว้างของแนวถนน สำหรับริมทางสาธารณะที่กว้างกว่า 20.00 เมตร ให้รื้อแนวอาคารห่างจากแนวถนนอย่างน้อย 2.00 เมตร

ข้อ 73 สำหรับอาคารหลังเดียวกันซึ่งมีถนน 2 สายขนานอยู่ และถนน 2 สายนั้นขนาดไม่เท่ากัน เมื่อส่วนกว้างของอาคารนั้น ไม่เกิน 15 เมตร อนุญาตให้ปลูกสร้างสูงได้ 2 เท่าของแนวถนนที่กว้างกว่าได้ทั้งหลังสำหรับอาคารหลังเดียวกันซึ่งอยู่ที่มุมถนน 2 สายขนาดไม่เท่ากัน อนุญาตให้ปลูกสร้างได้สูง 2 เท่า ของแนวถนนที่กว้างกว่า ลี้กไปตามถนนที่แคบกว่าไม่เกิน 15.00 เมตร อาคารส่วนที่ลี้กเกินนั้นให้ถือเกณฑ์ตามข้อ 71

ข้อ 74 อาคารที่ปลูกในที่ดินเอกชนให้ผนังด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือช่องระบายอากาศอยู่ห่างเขตที่ดินได้สำหรับชั้น 2 ลงมาระยะไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร สำหรับชั้น 3 ขึ้นไประยะไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร สำหรับอาคารที่มีระเบียงด้านชิดที่ดินเอกชน ริมระเบียงต้องห่างจากเขตที่ดินตามวรรค 1

ข้อ 75 อาคารที่ปลูกสร้างชิดเขตที่ดินต่างผู้ครอบครอง อนุญาตให้เฉพาะฝาหรือผนังที่บ ไม่มีประตู หน้าต่าง และช่องระบายอากาศ อยู่ชิดเขตได้พอดี แต่มิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารรุกล้ำเขตที่ดินข้างเคียง ตึกแถวที่มีคานฟ้าสร้างชิดเขต ให้สร้างผนังที่บด้านชิดเขตสูงไม่ต่ำกว่า 1.50 เมตร ในกรณีขายคาอยู่ชิดเขตที่ดินข้างเคียง ต้องมีการป้องกันน้ำจากขายคาไม่ให้ไหลตกลงในที่ดินนั้นด้วย

ข้อ 76 อาคารประเภทต่าง ๆ จะต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าส่วนที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็น 1. อาคารที่พักอาศัยแต่ละหลังให้มีที่ว่างอยู่ 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ตึกแถว โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่พักอาศัยให้มีที่ว่างอยู่ 10 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ แต่ถ้าใช้เป็นที่พักอาศัยด้วยให้มีที่ว่างอยู่ 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่

3. ห้องแถว ตึกแถว โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ สูงไม่เกิน 3 ชั้นและไม่อยู่ริมทางสาธารณะ ต้องมีที่ว่างด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร ถ้าสูงเกิน 3 ชั้น ต้องมีที่ว่างด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า 12.00 เมตร

ในกรณีที่อาคารหันหน้าเข้าหากัน ให้มีที่ว่างร่วมกันได้

ในกรณีที่หันหน้าตามกัน ให้มีที่ว่างด้านหน้าของอาคารแถวหลังเป็นทางเดินหลังอาคารของอาคารแถวหน้าด้วย

4. ห้องแถว ตึกแถว โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ จะต้องให้มีที่ว่างโดยปราศจากสิ่งปกคลุมเป็นทางเดินหลังอาคารได้ถึงกัน กว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร โดยให้แสดงเขตดังกล่าวให้ปรากฏด้วย

ในกรณีที่อาคารหันหลังเข้าหากัน จะต้องเว้นทางเดินด้านผนังไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร

5. ห้องแถว ตึกแถว และตึกแถว ที่ตั้งอยู่มุมถนน 2 สายตัดกัน และมีทางออกสู่ด้านหน้าทั้ง 2 สายในระยะไม่เกิน 15 เมตรจากมุมถนน 2 สาย หรือตั้งอยู่ริมทางสาธารณะ 2 สาย ขนาบอยู่ ทางสายใดสายหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร ทางขนาบกันนั้นห่างจากกันไม่เกิน 15.00 เมตร และได้รับแนวอาคารตามข้อ 72 แล้ว จะไม่มีที่ว่างหรือทางเดินหลังอาคารก็ได้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐานันดร พยัคฆชาติ (2545:135-140) ได้ศึกษา แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณริมถนนสีลม ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

การใช้ประโยชน์ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ทั้งหมดใช้เพื่อพักอาศัยและพาณิชย์ และมีการต่อเติมตึกแถวในส่วนอาคารเพิ่มขึ้น เช่น บริเวณลาดฟ้า, ที่ว่างด้านหลัง และส่วนประกอบภายนอก เช่น ป้าย, กันสาด ตามลำดับ ทั้งยังพบว่า ผู้ใช้ตึกแถวจัดการกับขยะโดยนำมาใส่ถังขยะของกม.หรือมัดใส่ถุงแล้วนำมากองรวมกัน ผู้ใช้ตึกแถวเคยประสบปัญหาน้ำท่วมและแก้ปัญหาโดยการนำเอากระสอบทรายมากั้นน้ำ ส่วนใหญ่ไม่ดูแลเรื่องรูปลักษณ์ของอาคาร ทั้งยังขาดผู้ออกแบบให้คำแนะนำในการต่อเติมและผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการต่อเติมอาคาร จึงทำให้รูปลักษณ์โดยรวมเกิดขึ้นเป็นทัศนอุจาดและขาดคุณภาพที่ดี

แนวทางแก้ไข สรุปถึงความรับผิดชอบและหน้าที่ที่จะต้องกระทำเพื่อป้องกันทัศนอุจาดได้ดังนี้

- สถาปนิก วิศวกร รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างงานสถาปัตยกรรมควรมีจรรยาบรรณ

และคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์ให้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประชาชนธรรมดาควรมีส่วนช่วยเป็นหูเป็นตา และช่วยกันดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ รวมถึงปรึกษาผู้ออกแบบก่อนทำการต่อเติมอาคารซึ่งอาจก่อให้เกิดทัศนอุจาด

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีอำนาจรับผิดชอบ ควรจะเร่งออกกฎหมายข้อกำหนดต่าง ๆ ออกมาให้รัดกุมและสามารถครอบคลุมได้ทั่วถึง

- ทั้งภาครัฐและเอกชนควรจะช่วยกันในการป้องกันและแก้ไขทัศนอุจาด อย่างน้อย ๆ ก็ควรดูแลรับผิดชอบในส่วนของคนให้เรียบร้อย

สภาพภูมิทัศน์ของชุมชน คือการบ่งชี้จุดเด่น (Landmark) ศิลปะ โบราณสถาน บริเวณแม่น้ำหรือคลอง รวมถึงผลกระทบอันเกิดจากสถาปัตยกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนลักษณะเหล่านี้จะทำให้แต่ละชุมชนมีจินตภาพของแต่ละชุมชนต่างกันไป ทำให้เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็นในลักษณะต่าง ๆ ดังนั้นถ้าในชุมชนไม่มี หรือสามารถจัดทัศนียภาพออกไปได้แล้ว จะก่อให้เกิด Image ให้กับชุมชน และเสริมสร้างภูมิทัศน์ชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

สิวินีย์ ธรรมเชก (2539:1-45) ได้ศึกษา ดิกแถวกับสภาพแวดล้อม

ดิกแถวเป็นอาคารที่ทำลายความสวยงามของเมือง เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น

- รูปแบบของดิกแถวที่มักจะเป็นรูปแบบที่ขาดความงามทางสถาปัตยกรรม เนื่องจากดิกแถวเป็นอาคารที่มีราคาขายค่อนข้างถูกกว่าอาคารแบบอื่น ๆ ดันทุนในการก่อสร้างจึงต่ำ รูปแบบจึงไม่มีความสร้างสรรค์ เป็นรูปแบบที่ง่ายในการก่อสร้างและใช้เวลาในการก่อสร้างที่รวดเร็วมาก

- ดิกแถวเป็นอาคารที่อยู่ติดกับทางเดินเท้าจึงก่อให้เกิดการรบกวนบริเวณทางเดินเท้าเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การค้าขายโดยผู้อยู่อาศัยภายในดิกแถว อีกทั้งยังสร้างความสกปรกกรูกรังให้กับทางเดินเท้าและถนนอีกด้วย

- ดิกแถวอยู่ติดกับทางเดินเท้าโดยที่ไม่มีระยะห่างระหว่างตัวอาคารและทางเดินเท้า ทำให้เกิดกิจกรรมบนทางเดินเท้าที่กีดขวางการสัญจร

แนวทางในการแก้ไข

- จัดให้มีระยะถอยร่นจากตัวอาคารดิกแถวกับทางเดินเท้า

- รูปแบบของดิกแถวควรจะมี ความงามทางสถาปัตยกรรม ไม่ควรจะเห็นแก่การประหยัดต้นทุนจนเกินไป จนตัดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น Fin กันแดด หรือองค์ประกอบด้านความงามออก

ศรวิรัตน์ เจริญกิจ (2540:1-68) ได้ศึกษา Commercial street façade of historic

Facade เป็นส่วนประดับตกแต่งของเมืองอย่างหนึ่ง สร้างความสวยงามให้กับเมืองและสื่อถึงประโยชน์ใช้สอยพร้อมกับแสดงความหมายของอาคารออกมา แม้ว่าจะมีทฤษฎีการออกแบบบางทฤษฎีแสดงแนวคิดถึงอาคารที่ลอยตัวเป็นอิสระ สามารถมองเข้ามาในอาคารได้ทุกด้านเป็นอาคารที่สมบูรณ์แบบสูงสุดแต่ถนนซึ่งเป็นระบบคมนาคมในปัจจุบัน ยังเป็นสิ่งที่สำคัญอยู่ของความเป็นเมือง อาคารที่

หันเข้ามามีความสำคัญในฐานะที่สร้างประสบการณ์ทางสายตาอันหลากหลายแก่ผู้มอง การไม่วางกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบ Facade เป็นการแสดงความหมายอย่างง่าย ๆ ที่จะสื่อสารกับผู้คน ซึ่งเป็นสิ่งที่ร้านค้าทั้งหลายควรให้ความสนใจ การออกแบบที่ดีไม่ควรตีกรอบต้องสามารถทำให้ผู้มองเกิดความเข้าใจร่วมกันของทุกสิ่งที่มองเห็น ไม่ว่าจะป็นข้อความโฆษณา หน้าร้าน การแสดงสินค้าและตกแต่งภายใน โดยจะตกแต่งอย่างไรขึ้นอยู่กับยุคสมัยและกลุ่มเป้าหมายทางสังคม

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ศึกษาคือ อาคารถูกออกแบบมาอย่างไรในตอนแรกและเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดผลออกมาในทางลบน้อยที่สุด โดยผู้ออกแบบต้องมีลักษณะถนนภายในใจ เพราะว่า Facade ที่ดีไม่เพียงแต่สร้างความพอใจให้กับเจ้าของร้านเท่านั้น แต่ยังคงสร้างภาพที่สวยงามให้กับถนนอีกด้วย สามารถออกแบบให้ออกมาดีได้ด้วยการควบคุม Scale ของสิ่งที่สอดแทรก ปรับปรุงเพิ่มเติมเข้าไป และใช้วัสดุที่ต่อเนื่องกับวัสดุที่มีอยู่ในถนนและอาคารทั่วไป ที่สำคัญคือ การเลือกใช้สี และ Texture ของวัสดุที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งหมด

ชววิทย์ สุจฉายา (2524:15) ได้ศึกษา ตึกแถวกับการออกแบบชุมชน

ในยุคแรกเริ่ม ช่วงสมัยรัชกาลที่ 4 - 5 ซึ่งลักษณะของตึกแถว เป็นอาคารที่สร้างแบบชั้นเดียว ชั้นครึ่ง และสองชั้น โครงสร้างเป็นแบบใช้ผนังรับน้ำหนักแบบ “Wall Bearing” ที่ทำด้วยอิฐ โครงหลังคาเป็นไม้มุงด้วยกระเบื้องดินเผาทั้งทางมบนแบบของไทย และกาบกล้วยแบบของจีน สำหรับอาคารที่มีสองชั้น ชั้นบนเป็นพื้นที่ไม้พาดอยู่บนกำแพงที่ได้สร้างมาแบบรับน้ำหนักและทำหน้าที่กั้นระหว่างคูหา อาคารมีลักษณะที่หนัก (Massive) มีหลังคาทรงจั่ว การเปิดช่องเปิดต่างๆ (Void) เปิดกันตามการใช้สอยไม่มีจังหวะแน่นอน ตึกแถวในยุคแรกนี้ มีหลายระดับแบบจีนแต่ก็ไม่มากนัก

บริเวณที่มีการปลูกสร้าง ห้างแถวในยุคแรกนี้ ปลูกสร้างอยู่ในส่วนของตัวเมืองที่ถัดออกมาจากคูเมืองชั้นใน (คลองหลอด) บนถนนที่เกิดขึ้นใหม่อันได้แก่ แถวถนนเจริญกรุงตอนในถนนบวรคูเมือง และตรงบริเวณที่เป็นชุมชนหนาแน่นที่เป็นชุมชนหนาแน่นที่เป็นย่านการค้าคือแถว ๆ บริเวณตลาดน้อย แถบบริเวณปากคลองผดุงกรุงเกษม โดยเริ่มจากบริเวณปากคลองผดุงกรุงเกษม แถบตลาดน้อยได้เรื่อยลงไปผ่านแถวยานาวัดพระยาไกร จนไปถึงแถวถนนตก ซึ่งในปัจจุบันยังมีโกดัง เก็บสินค้าของบริษัทร้านค้าชาวต่างประเทศปรากฏให้เห็นอยู่ซึ่งในย่านบริเวณดังกล่าวนี้มีอาคารประเภทตึกแถวในยุคนี้รวมอยู่ด้วย เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่านอกจากตึกแถวที่ได้มีการก่อสร้างไปพร้อมกับการติดถนนอย่างถนนบวรคูเมืองที่มีวัตถุประสงค์ให้ตึกแถวพร้อมทั้งถนนเป็นเครื่องมือใช้ในการพัฒนาชุมชนเมืองให้มีความทันสมัยแล้ว อาคารประเภทตึกแถวในลักษณะเดียวกันนี้ก็เกิดขึ้นในชุมชนตรงบริเวณปากคลองผดุงกรุงเกษมที่เป็นย่านการค้าสำคัญในอดีตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นอาคารที่หไปประกอบการค้าอย่างมาก ส่วนการก่อสร้างตึกแถวนั้นจะเห็นได้ว่าตึกแถวสร้างขึ้นที่ริมถนน โดยเฉพาะเป็นถนนที่ตัดและปรับปรุงขึ้นใหม่

ศักดิ์ สุทธิจิต ไพศาล (2538:1-78) ได้ศึกษา รูปแบบอาคารที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบของ

เอกสารปีติกรรมโดยรอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบอาคารที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบของสถาปัตยกรรมโดยรอบนั้นมีส่วนทำลายภาพลักษณ์ของเมือง เนื่องจากขาดความกลมกลืนระหว่างอาคารในบริเวณนั้น และเกิดเป็นภาพภูมิทัศน์ที่ไม่ดี สาเหตุก็เนื่องมาจากรูปแบบอาคารที่ไม่สัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกับอาคารโดยรอบที่มีอยู่เดิม แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะต้องสร้างอาคารใหม่ให้มีรูปแบบให้เหมือนกับอาคารที่มีอยู่เดิมทุกประการ ควรจะให้อาคารใหม่มีความกลมกลืนกับอาคารที่มีอยู่เดิม เนื่องจากอาคารใหม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ใช้สอยในตัวเองเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของภูมิทัศน์ เป็นตัวล่อมที่ว่าง การที่ออกแบบอาคารได้ดีสวยงาม แต่ไม่ได้สังเกตไปรอบ ๆ ถึงลักษณะและรูปแบบที่มีอยู่เดิม จึงคละกัน ไปไม่เป็นระเบียบบ้านเมืองจึงไม่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออาคารที่สร้างใหม่นั้นอยู่ใกล้เคียงหรืออยู่ในบริเวณเดียวกับอาคารอนุรักษ์ จึงต้องเพิ่มความระมัดระวังและความตั้งใจในการออกแบบมากขึ้น ตัวอย่างเช่น บริเวณถนนราชดำเนินกลาง จะมีแนวของอาคารอนุรักษ์อยู่ทั้ง 2 ฝั่งของถนน ดังนั้นถ้าจะก่อสร้างอาคารใด ๆ ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากช่องว่างซึ่งเป็นระยะห่างระหว่างอาคารก็ควรที่จะคำนึงถึงรูปแบบและลักษณะรวมทั้งสีสันทนของอาคารอนุรักษ์ด้วยทั้งนี้ยังรวมถึงการปรับปรุงตกแต่งหรือเปลี่ยนแปลงอาคารที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับอาคารโดยรอบอีกด้วย

แนวทางในการแก้ไข

- สถาปนิกผู้ออกแบบจะต้องมีจิตสำนึกในการที่จะออกแบบอาคารใหม่หรือปรับปรุงอาคารที่มีอยู่เดิม
- ใช้กฎหมายควบคุมอาคารที่เป็นอาคารอนุรักษ์ให้มีแนวทางในการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จิรพร แสงศิลป์ (2527:1-15) ลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมของตึกแถวในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์

ปัจจุบันตึกแถวที่สร้างขึ้นใหม่ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นสิ่งที่ทำลายสภาพแวดล้อม เนื่องจากการออกแบบและการก่อสร้างมิได้คำนึงถึงความสวยงามและสภาพแวดล้อมของเมือง แต่อย่างไรก็ดีตึกแถวเป็นอาคารขนาดเล็กที่สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยของเจ้าของอาคารได้เป็นอย่างดีทั้งด้านพาณิชย์และพักอาศัยและยังเป็นอาคารที่สามารถให้ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนก่อสร้างได้คุ้มค่าในระยะเวลาอันสั้น จึงควรมีกำหนดลักษณะทางกายภาพของตึกแถวในบริเวณนี้เพื่อไม่ให้เป็นสิ่งทำลายสภาพแวดล้อมของบริเวณต่อไป จากการศึกษาลักษณะทางกายภาพของตึกแถวที่มีคุณค่าในกรุงรัตนโกสินทร์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดลักษณะทางกายภาพของตึกแถวในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ ความสูงไม่เกิน 3 ชั้น ความกว้างของคูหาไม่ต่ำกว่า 4.00 เมตร ลักษณะและรูปทรงของตัวอาคาร หลังคาจั่วหรือปั้นหยา มุงกระเบื้อง กันสาดลาดเอียงลักษณะเดียวกับหลังคา ประตูหน้าต่างใช้วงกบและกรอบไม้ ลูกฟักใช้ไม้เรือนกระเจก สีและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ใช้สีอ่อนและไม่ใช้ฉลุมิเนียมหรือวัสดุที่สะท้อนแสง ส่วนแนวอาคารให้ถอยร่นเท่ากับแนวอาคารข้างเคียง ลักษณะทางเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กายภาพที่กำหนดไว้นี้จะสอดคล้องและกลมกลืนกับอาคารที่มีอยู่เดิม และเสนอแนะให้ใช้ข้อกำหนดนี้เป็นแนวทางในการควบคุม ซึ่งจะต้องกำหนดให้บริเวณนั้นเป็น “บริเวณพิเศษ”

เพ็ญศรี ฉันทวรารักษ์ (2531:1-15) ได้ศึกษา แนวทางการเปลี่ยนแปลงของตึกแถวใน กรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาได้จำแนกตึกแถวออกเป็น 3 กลุ่ม ตามทำเลที่ตั้งของอาคาร ได้แก่ตึกแถวในเขตพื้นที่ชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก ของกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ-สังคม การใช้อาคารและทัศนคติของผู้ใช้ต่ออาคารตึกแถวในแต่ละเขต พบว่า อาคารตึกแถวในเขตพื้นที่ชั้นในมีความหนาแน่นในการใช้พื้นที่ประกอบกิจกรรมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อจำกัดในด้านที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีราคาสูงมาก แต่เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องการอยู่ในย่านใจกลางเมือง ซึ่งมีความสะดวกสบายในด้านการเดินทาง และมีสิ่งบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครบครัน ดังนั้นจากการประเมินอาคารตึกแถวจึงพบว่าถึงแม้ผู้ใช้อาคารจะมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อาคารและองค์ประกอบโครงสร้างอาคารตึกแถว แต่ผู้ใช้ยังคงเลือกที่จะอยู่อาศัยในอาคารประเภทนี้ต่อไป จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการใช้อาคารตึกแถวส่วนใหญ่เนื่องมาจากการก่อสร้างอาคาร โดยไม่มีการวางแผนไว้ว่าจะใช้เป็นอาคารประเภทใดทำให้มีการตัดแปลงต่อเติมอาคารตึกแถวสำหรับใช้ประโยชน์หลายอย่างอันก่อให้เกิดผลเสียติดตามมาทั้งในด้าน โครงสร้าง ความปลอดภัยภายในอาคาร และการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างไม่มีขีดจำกัดสถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นเนื่องจากช่องโหว่ของกฎหมายควบคุมอาคารที่ให้ข้อได้เปรียบแก่ตึกแถวมากกว่าอาคารประเภทอื่น อีกทั้งความต้องการของผู้ซื้อ และต้นทุนการก่อสร้างที่ต่ำ ทำให้ผู้ใช้มีความนิยมนำเอาตึกแถวมาดัดแปลงเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งภาวะเช่นนี้ยังคงปรากฏอยู่ต่อไปหากว่าไม่ดำเนินการแก้ไขอย่างไรแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาตึกแถวในด้านต่าง ๆ ได้แก่การออกข้อกำหนดเพิ่มเติมในกฎหมายควบคุมการก่อสร้าง การควบคุมการใช้อาคาร การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน รวมทั้งในแง่การออกแบบวางผังอาคาร ซึ่งจะช่วยให้อาคารตึกแถวมีประสิทธิภาพการใช้งานเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุง รูปแบบตึกแถวของศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาดำรง สังเกต สัมภาษณ์ บันทึกภาพ และทำแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิจัย และเป็นแนวทางการปรับปรุง รูปแบบตึกแถวของศูนย์การค้าสยามสแควร์ ดังนั้นเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

- 3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่

- ผู้เช่าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 380 ราย
- ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 25,000 ต่อวัน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- ผู้เช่าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 80 ท่าน
- ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 100 ท่าน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของผู้เช่าตึกแถว ใช้การคำนวณโดยการเปรียบเทียบกับตาราง Yamane' โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ส่วนผู้มาใช้บริการใช้วิธีสุ่มโดยบังเอิญ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสำรวจ เป็นการสำรวจลักษณะทางกายภาพปัจจุบันของบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยแบ่งเนื้อหาในการสำรวจออกเป็น 6 หมวดดังนี้

1. รูปแบบสถาปัตยกรรมของตึกแถว

2. รายละเอียดของอาคารจากอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารทูลงวนเวสสำหรับการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นาเปไซบระโยชนด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จินตภาพของเมือง (Looking for Visual)
4. สภาพแวดล้อมของบริเวณ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของอาคาร โดยรอบบริเวณที่จะทำการออกแบบ
5. ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร ลักษณะแนวอาคารบริเวณที่จะทำการออกแบบ
6. กิจกรรมและความหลากหลายที่บ่งบอกถึงความเป็นสยามสแควร์

3.2.2 แบบสัมภาษณ์ ที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์

3.2.2.1 สำหรับผู้เช่าตึกแถว โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ในด้านอายุ การศึกษา เพศ และอาชีพ
- ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว โดยถามแบบลึก
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลลักษณะคำถามแบบตามความพึงพอใจ การมาใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

3.2.2.2 สำหรับผู้มาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ในด้านอายุ การศึกษา เพศ และอาชีพ
- ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการมาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลลักษณะคำถามแบบตามความพึงพอใจ การมาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

3.2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.3.1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง

3.2.3.2 ดำเนินการแก้ไขเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. รศ. อรรถพร ฤทธิเกิด	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. นายวินัย มัดดาเฮด	ผู้จัดการแผนกวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาฯ
3. นายเอกพล ส่งเสริม	ผู้จัดการแผนกปฏิบัติการเขตพาณิชย์ สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้พิมพ์หรือเผยแพร่ข้อมูลใดๆ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3.3 หลังจากได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้แก้ไขเครื่องมือร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข และนำเครื่องมือไปใช้จริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจและการสังเกต ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยการถ่ายภาพและ/หรือ Sketch และการบันทึก

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้เช่าตึกแถวและผู้มาใช้บริการในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เมื่อทำผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและบันทึก เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสำรวจ จะดำเนินการโดยใช้การสังเคราะห์ข้อมูล

3.4.2 ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสัมภาษณ์จะดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ร้อยละ

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้ประกอบกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 เพื่อใช้ในการเสนอแนวทางการปรับปรุงรูปแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยจากการสำรวจรูปแบบตึกแถวพร้อมสภาพแวดล้อมโดยรวมของศูนย์การค้าสยามสแควร์ และสัมภาษณ์จากผู้เช่าตึกแถวรวมถึงผู้ที่มาใช้บริการถึงพฤติกรรม กิจกรรมและความพึงพอใจ ศูนย์การค้าสยามสแควร์ ซึ่งศึกษาแนวทางในการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้เช่าตึกแถวและผู้มาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตึกแถว ซึ่งการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ

4.1 ข้อมูลจากการสำรวจ

- 4.1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์
- 4.1.2 รายละเอียดของอาคารจากอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน
- 4.1.3 จินตภาพของเมือง (Looking for Visual)
- 4.1.4 สภาพแวดล้อมของบริเวณ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของอาคาร โดยรอบบริเวณที่จะทำการออกแบบ
- 4.1.5 ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร
- 4.1.6 กิจกรรมและความหลากหลายที่บ่งบอกถึงความเป็นสยามสแควร์

4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

- 4.2.1 ส่วนของผู้เช่าตึกแถว แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 หาคำร้อยละของสถานภาพส่วนตัวและสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
ตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจเกี่ยวข้องกับการมาใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์
- 4.2.2 ส่วนของผู้มาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์
ตอนที่ 1 หาคำร้อยละของสถานภาพส่วนตัวและสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
ตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

จากการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์ ตามการแบ่งพื้นที่กลุ่มอาคาร (Block A - L) มีรายละเอียดของอาคารดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดของอาคารของกลุ่มอาคาร (Block A - L)

กลุ่มอาคาร	ประกอบด้วย	ลักษณะและการใช้ประโยชน์
1. Block A 	- ตึกแถวจำนวน 67 คูหา	อาคารสูง 4-5 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ และอยู่อาศัย
2. Block B 	- ตึกแถวจำนวน 58 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ และอยู่อาศัย
3. Block C 	- ตึกแถวจำนวน 66 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ และอยู่อาศัย
	- อาคารพิเศษ 2 อาคาร 1) โรงภาพยนตร์ลิโด้	เป็นโรงภาพยนตร์ บางครั้งใช้จัดคอนเสิร์ต และทอล์กโชว์
4. Block D 	2) Show case style by TOYOTA	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อแสดงยนตรกรรมใหม่ๆ และจัดกิจกรรมต่างๆ
	- ตึกแถวจำนวน 46 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์และอยู่อาศัย
	- อาคารพิเศษ คือ อาคาร Digital Gateway	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์สินค้าด้าน IT และมีทางเข้าที่เชื่อมต่อการสถานีรถไฟฟ้า BTS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มอาคาร	ประกอบด้วย	ลักษณะและการใช้ประโยชน์
5. Block E 	- ตึกแถวจำนวน 66 คูหา - อาคารพิเศษ 2 อาคารคือ 1) โรงภาพยนตร์สยาม 2) โครงการพัฒนาบริเวณ ลานศาลพระภูมิ	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ และอยู่อาศัย บริษัท สยามมหรสพ จำกัดเป็นผู้เช่า บริษัท โฟโมโดโร จำกัด เป็นผู้เช่า
6. Block F 	- ตึกแถวจำนวน 41 คูหา - อาคารพิเศษ 2 อาคาร คือ 1) อาคารธนาคารกรุงเทพ 2) อาคารโรงแรมโนโวเทล	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ คูหา และใช้เพื่ออยู่อาศัยด้วย คูหา อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ ประเภทธนาคาร โรงแรมระดับ 4 ดาว สูง 18 ชั้น และชั้น ใต้ดิน 3 ชั้น มีจำนวนห้องพัก 427 ห้อง
7. Block G 	- ตึกแถวจำนวน 58 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์ จำนวน คูหา และใช้เพื่อการพาณิชย์ และอยู่อาศัยจำนวน คูหา
8. Block H 	- ตึกแถวจำนวน 45 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์และ อยู่อาศัย
9. Block I 	- ตึกแถวจำนวน 35 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์และ อยู่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มอาคาร	ประกอบด้วย	ลักษณะและการใช้ประโยชน์
10. Block J 	- ตึกแถวจำนวน 36 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์และอยู่อาศัย
11. Block K 	- ตึกแถวจำนวน 34 คูหา	อาคารสูง 4 ชั้น ใช้เพื่อการพาณิชย์และอยู่อาศัย
12. Block L 	- อาคารพิเศษ 1 อาคาร คือ อาคาร Block L	กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2553

จากตาราง 4.1 สรุปจำนวนของอาคารภายในพื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์ ประกอบด้วย ตึกแถว ทั้งหมด 44 แถว จำนวน 542 คูหา ขนาดความสูง 4-5 ชั้น ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์ และอาคารพิเศษ จำนวน 9 อาคาร

4.1.1.1 รูปแบบทางสถาปัตยกรรม

4.1.1.1.1 ตึกแถว

จากการสำรวจพบว่า ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ก่อสร้างเป็นแถวมีทั้งหมด 44 แถว เป็นอาคารจำนวน 542 คูหา ลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทุกคูหาขนาดกว้าง 4.00 เมตร ยาว 14.00 เมตร โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงเสา มีความสูงเฉลี่ย 4 ชั้น

เมื่อพิจารณารูปแบบทางสถาปัตยกรรมของตึกแถวส่วนใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบของอาคาร และองค์ประกอบ แต่ยังคงโครงสร้างเดิม โดยจากการสำรวจพบว่า การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นจาก 2 สาเหตุ คือ

1) เกิดจากการรูปแบบของตึกแถว เนื่องจากอาคารมีการใช้งานเกือบ 40 ปีจึงเกิดความเสียหายขององค์ประกอบของอาคาร และรูปแบบของตึกแถวไม่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้ ได้แก่

- แพงบังแดดที่เป็นปูนเกิดการแตกร้าว จึงจำเป็นต้องออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การทอระบายน้ำจากบริเวณกันสาดลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะทำให้แลดูไม่เป็นระเบียบ
- วงกบ กรอบบานหน้าต่างและประตูเกิดการพุงง จึงมีการเปลี่ยนวัสดุเป็นวงกบอลูมิเนียมและบานกระຈก
- กันสาดเกิดการหลุดร่อนของคอนกรีตบริเวณ ทำให้มีการซ่อมแซมและหุ้มกันสาดด้วยวัสดุอื่นๆ เช่น Aluminum Cladding
- หลังคา เกิดการรั่วซึมทำให้โครงหลังคาไม้ผุพังจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนโครงหลังคาจากเดิมที่เป็น โครงหลังคาเหล็กและมุงด้วยกระเบื้องลอนคู่
- บันไดเดิมเป็นบันไดไม้และมีความลาดชัน เนื่องจากช่วงของบันไดยาว 3.50 เมตร และระดับความสูงจากพื้นชั้นล่างถึงพื้นชั้น 2 สูง 3.50 เมตรจึงทำให้ผู้เข้าส่วนใหญ่ต้องเปลี่ยนวัสดุเป็นบันไดเหล็กและเสริมโครงสร้างเพื่อรองรับ

2) เกิดจากความต้องการของผู้เช่าอาคาร เนื่องจากบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ไม่มีการจัด Zoning ร้านค้าจึงจำเป็นต้องตกแต่งร้านให้มีแบบที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดลูกค้าและสามารถจกจร้านของตนได้ โดยมีการปรับปรุงตกแต่งภายนอกและเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของอาคาร ได้แก่

- การต่อเติมใช้ประโยชน์พื้นที่บนกันสาดด้านหน้า
- สี มีการทาสีที่ดูฉลาด เพื่อสร้างจุดสนใจและเป็นที่ยึดได้ง่าย
- การดัดแปลงโครงสร้าง เช่น การตัดเสาเพื่อเพิ่มพื้นที่การใช้สอยให้กว้างขึ้น
- การต่อเติมบันไดหนีไฟ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการประกอบการโรงเรียนกวดวิชา
- การตั้งวางสิ่งของหรือ Condensing unit บนบริเวณกันสาด ทำให้เกิดทัศนอุจาด
- การติดตั้งป้ายโฆษณา เพื่อปิดบังความทรุดโทรมของอาคารพร้อมกับการโฆษณาสินค้า
- การสร้างรูปแบบและความป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีรูปแบบที่แตกต่างจากรูปแบบอาคารเดิมโดยสิ้นเชิง
- ผนังมีการร้อยผนังบริเวณด้านหน้า เพื่อเปิดมุมมองให้โล่งสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในอาคารและติดเครื่องปรับอากาศ
- หลังคายกระดับเพิ่มความสูงหรือขยายพื้นที่ออกไปใช้ส่วนที่ไม่มีหลังคาคลุมของชั้น 4 เพื่อใช้เป็นส่วนพักอาศัยและเพิ่มพื้นที่การใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.1 การปรับปรุงตึกแถวโดยใช้สีฉูดฉาด

ภาพที่ 4.2 ตึกแถวที่ต่อเติมไม่น่าดู

ภาพที่ 4.3 ตึกแถวที่ปกคลุมด้วยป้ายโฆษณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 สภาพตึกแถวที่ปล่อยปะละเลยไม่มาดูแล

ภาพที่ 4.5 ความแตกต่างระหว่างตึกแถวรูปแบบเดิมกับตึกแถวที่ใช้ Aluminum Cladding

ภาพที่ 4.6 ความแตกต่างระหว่างตึกแถวรูปแบบเดิมกับตึกแถวที่ตกแต่งใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 การติดตั้งป้ายที่มีรูปแบบที่หลากหลายในบริเวณเดียวกัน

ภาพที่ 4.8 การต่อเติมเพื่อใช้ประโยชน์บนพื้นที่กันสาด

ภาพที่ 4.9 การต่อท่อระบายน้ำจากกันสาดอาคาร

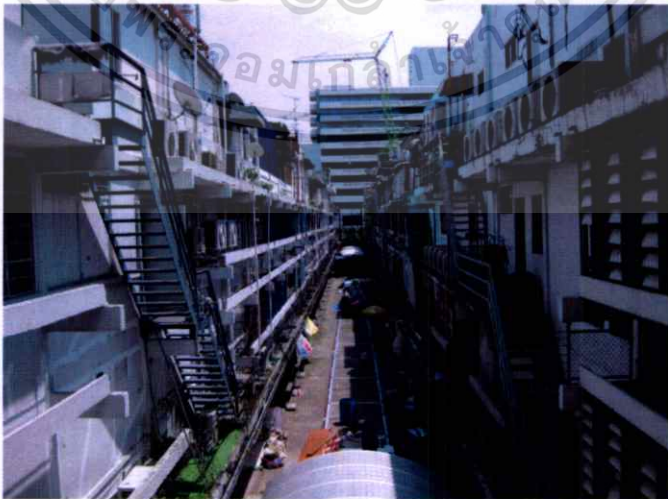
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 การติดป้ายโฆษณาเพื่อปิดบังอาคารที่ทรุดโทรม

ภาพที่ 4.11 การตั้งวางคอนเดนซิ่งยูนิตและสายไฟที่ทรุดโทรม

ภาพที่ 4.12 การต่อเติมบันไดหนีไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 การสร้างรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ภาพที่ 4.14 การใช้แผงบังตาเพื่อปกปิดสิ่งที่ไม่สวยงาม

ภาพที่ 4.15 การใช้ Aluminum cladding เพื่อเก็บแนวสายไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.1.2 อาคารพิเศษ เป็นอาคารที่มีรูปลักษณะทางสถาปัตยกรรมเฉพาะตัว ได้แก่

- อาคาร โรงภาพยนตร์สกาลา โครงสร้างของอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด 2 ชั้น มีการดูแลให้สวยงามอย่างสม่ำเสมอ โรงภาพยนตร์สกาลาไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของอาคารมี โถงต้อนรับโล่งและสวยงาม เป็นโรงภาพยนตร์ที่มีขนาดใหญ่มีความจุประมาณ 800 – 1000 ที่นั่ง บางครั้งจึงมีการจัดทอล์กโชว์ คอนเสิร์ต และการมอบรางวัลต่างๆ

ภาพที่ 4.16 อาคาร โรงภาพยนตร์สกาลา

- อาคาร โรงภาพยนตร์ลิโด โครงสร้างของอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด 2 ชั้น เป็นโรงขนาดเล็ก (Multiplex) จำนวน 3 โรง มีการปรับปรุงรูปแบบภายนอก โดยการใช้วัสดุอื่นๆ มาตกแต่งกรอบ โครงสร้างเดิมไว้

- อาคาร โรงภาพยนตร์สยาม โครงสร้างของอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด 2 ชั้น มีการดูแลให้สวยงามอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับปรุงรูปแบบภายนอก โดยการใช้วัสดุอื่นๆ มาตกแต่งกรอบโครงสร้างเดิมไว้ เป็นโรงภาพยนตร์ที่มีขนาดใหญ่มีความจุประมาณ 800 – 1000 ที่นั่ง

ภาพที่ 4.17 อาคาร โรงภาพยนตร์ลิโดและโรงภาพยนตร์สยาม

- อาคารธนาคารกรุงเทพ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 5 ชั้น และมีชั้นใต้ดินเป็นที่จอดรถ โดยธนาคารกรุงเทพ ใช้พื้นที่ตั้งแต่ชั้นใต้ดินถึงชั้นที่ 2 ส่วนชั้น 3-5 เป็นพื้นที่โรงเรียนกวดวิชารูปแบบภายนอกถูกระเบียงโมเสก และบางส่วนตกแต่งด้วย Aluminum cladding เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาดเห็นาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.18 อาคารนาครกรุงเทพ สาขาสยามสแควร์

- อาคารโรงแรมโนโวเทล ก่อสร้างแทนที่โรงโบริ่งสยามโบริ่ง ในปี พ.ศ. 2527 เป็นโรงแรมระดับ 4 ดาว สูง 18 ชั้น และชั้นใต้ดิน 3 ชั้น มีจำนวนห้องพัก 427 ห้อง จัดเป็นตึกที่สูงที่สุดในพื้นที่ โครงสร้างอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กมีการลดระดับของ Sky line และรูปแบบของ void ในระนาบแนวนอนที่มีความต่อเนื่อง

ภาพที่ 4.19 โรงแรมโนโวเทล

- อาคาร Show Case Style by TOYOTA ก่อสร้างแทนศูนย์บริการสยามสแควร์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 4 ชั้นมีรูปแบบที่ทันสมัยผนังส่วนใหญ่เป็นกระจกนอกจากนั้นหุ้มอาคารด้วย Aluminum cladding ใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านขนตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

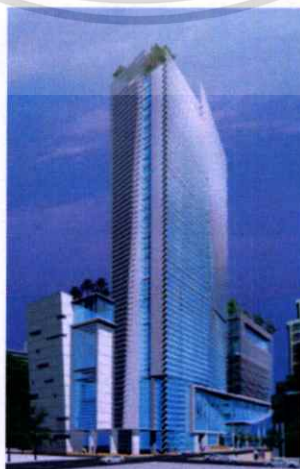
ภาพที่ 4.20 อาคาร Show Case Style by TOYOTA

- อาคาร Digital Gateway การพัฒนาพื้นที่เวทีคอนเสิร์ตกลางแจ้งและลานกิจกรรม The center point of Siam Square เป็นศูนย์กลางทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และพื้นที่จัดกิจกรรม ลักษณะอาคารเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 4 ชั้น ผนังส่วนใหญ่เป็นกระจกมีรูปแบบหลังโค้ง ลักษณะคล้ายคลื่น

ภาพที่ 4.21 รูปแบบอาคาร Digital Gateway

- อาคาร Block L เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วน Podium เป็นศูนย์กลางโรงเรียนกวดวิชาและพื้นที่จอดรถ และส่วน Tower เป็นโรงแรมจำนวน 400 ห้อง ผนังส่วนใหญ่เป็นกระจกและมีระแนงอลูมิเนียมตีเป็นจังหวะแนวอนใช้สำหรับบังตาและติดหลอดไฟส่องอาคาร

ภาพที่ 4.22 รูปแบบอาคาร Block L

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.2 ระบบการสัญจร

4.1.1.2.1 ระบบการสัญจรของยานยนต์

โครงข่ายถนน องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มีการเข้าถึงพื้นที่ คือ โครงข่ายถนน โดยมี ถนนสายหลักสำคัญภายนอกพื้นที่ 3 สาย คือ ถนนพระรามที่ 1 เชื่อมโยงศูนย์การค้าสยามสแควร์ กับ พื้นที่เมืองด้านทิศตะวันออก และตะวันตก ถนนพญาไท เชื่อมโยงสยามสแควร์กับพื้นที่เมืองด้านทิศเหนือ และทิศใต้ ถนนอังรีดูนังต์ เชื่อมโยงสยามสแควร์กับย่านศูนย์การค้าสยามสแควร์-สุรวงศ์ โดย ถนนพระรามที่ 1 จะตัดกับถนนพญาไทบริเวณสี่แยกปทุมวัน และ ถนนอังรีดูนังต์จะบรรจบกับถนนพระรามที่ 1 บริเวณแยกเฉลิมเผ่า

สำหรับถนนสายรองที่ช่วยระบายการจราจรจากถนนสายหลัก คือ ถนนภายในสยามสแควร์ซึ่งถูกวางเป็นโครงข่ายแบบตารางหมากรุก (Grid pattern) ครอบคลุมทั้งพื้นที่ ประกอบไปด้วย ถนน ซอยสยามสแควร์ 1-11 ส่วนใหญ่มีขนาดตั้งแต่ 10.00 – 14.00 เมตร (ซอยสยามสแควร์ 1 กว้างที่สุดประมาณ 17.00 ม.) นอกจากนั้นยังมีถนนภายในพื้นที่เขตการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ช่วยรองรับการจราจร ในบริเวณนี้ได้แก่ ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 และซอยจุฬาลงกรณ์ 12 ดังนั้นจะเห็นได้ว่า พื้นที่สยามสแควร์ถูกวางผังเพื่อรองรับการสัญจรของรถยนต์ โดยสังเกตจากการมีถนนซอยต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงแต่ละกลุ่มอาคารได้อย่างสะดวก

1) ลักษณะการเข้าถึงพื้นที่ มีด้วยกันหลายลักษณะ คือ

- รถยนต์ส่วนบุคคล สามารถเข้า และออกสยามสแควร์จากถนนพญาไท ถนนพระรามที่ 1 ถนนอังรีดูนังต์ ตามประตูเข้า และออกต่าง ๆ โดยเข้าสู่พื้นที่ไม่เกิน 15 นาที ไม่ต้องเสียค่าบริการ
- รถรับจ้างสาธารณะ ได้แก่ รถแท็กซี่ รถตุ๊กตุ๊ก และรถมอเตอร์ไซด์ รับจ้าง สามารถเข้าสู่พื้นที่เพื่อส่งผู้โดยสารภายใน 15 นาทีโดยไม่เสียค่าบริการ แต่ถ้าไม่มีผู้โดยสารจะห้ามเข้า
- รถโดยสารประจำทาง จะมีป้ายจอดรถประจำทางอยู่ 3 แห่ง คือ ริมถนนพญาไท บริเวณหน้าโอสถศาลา ริมถนนพระรามที่ 1 บริเวณด้านหน้าโรงพยาบาลนครสยาม และบริเวณริมถนน อังรีดูนังต์

- รถไฟฟ้ายกระดับ (BTS) พื้นที่สยามสแควร์ มีสถานีร่วมหลักของรถไฟยกระดับ (Interchange station) 2 สาย ตั้งอยู่เหนือถนนพระรามที่ 1 เป็นสถานีรูปแบบ 3 ชั้น มีชานชาลาตรงกลาง และรถไฟฟ้าวิ่งขนาบ 2 ข้าง (Center platform station) โดยชั้นที่ 1 จะเป็นจุดจำหน่ายตั๋ว และทางเชื่อมยกระดับ (Concourse) ส่วนชั้นที่ 2 และ 3 จะเป็นชานชาลาไฟฟ้า (Platform) พบว่าพื้นที่ 1 ของสถานีจะมีความสูงประมาณระดับพื้นที่ 3 ของตึกแถวริมถนนพระรามที่ 1 และมีการเชื่อมทางเดินยกระดับจากชั้นที่ 1 ของสถานีเข้าสู่ชั้นที่ 2 ของศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์โดยตรงด้วย ในอนาคตคาดว่ารถไฟยกระดับจะเป็นทางเลือกใหม่สำหรับเข้าถึงสยามสแควร์ เนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัย รวมถึงจะมีการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนหลายระบบให้ประสานกันมากขึ้น

2) พื้นที่จอดรถ ปัจจุบันมีที่จอดรถในสยามสแควร์ตามบริเวณดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ใดๆ ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระดับพื้นดินในสยามสแควร์ ได้แก่ บริเวณลานจอดรถ 4 แห่ง และริมถนนซอย
ภายในต่าง ๆ สามารถจอดได้ประมาณ 1,100 คัน ผู้เช่าตึกแถวได้รับสติกเกอร์จอดฟรี 1 คู่หาต่อ 1 คัน

- โรงแรมโนโวเทล จอครดได้ประมาณ 200 คัน (มีระบบเก็บค่าบริการที่แยกกัน)

จากการสำรวจพบว่าพื้นที่จอครดระดับพื้นดินตามถนนซอย และลานจอครดมักจะเต็ม
อยู่เกือบตลอดเวลา ส่วนใหญ่จะเป็นรถที่จอดประจำ หรือทั้งวัน เช่น เจ้าของอาคารที่ได้สิทธิ์จอดฟรี ผู้ที่
ซื้อตัวเดือนต้องมีการจอดซ้อนคัน หรือเสียเวลาวนหาที่จอดมาก ทำให้เกิดการจราจรติดขัด และมีอุบัติเหตุ
เฉี่ยวชนกันเป็นประจำ ดังนั้นผู้ใช้บริการบางส่วนจึงเลือกที่จะจอครดไว้ที่ศูนย์การค้าใกล้เคียง หรือใช้
บริการรถไฟฟ้า BTS ซึ่งมีความสะดวกมากกว่า

3) สภาพการสัญจรในพื้นที่

จากการสำรวจพบว่า พื้นที่สยามสแควร์มีการจัดระบบเดินรถทางเดียว(One way) มี
ประตูทางเข้า และออกพื้นที่กระจายอยู่ตามซอยต่าง ๆ แบ่งเป็น

- ประตูเข้า มีทั้งหมด 6 ประตู คือ ด้านถนนพญาไท(1 ประตู) บริเวณสยามสแควร์
ซอย 7 ด้านถนนพระรามที่ 1 (4 ประตู) บริเวณสยามสแควร์ซอย 1, 3, 5 และ 6 ด้านถนนอังรีดูนังต์ (1
ประตู) บริเวณจุฬาฯซอย 64

- ประตูออก มีทั้งหมด 4 ประตู คือ ด้านถนนพญาไท(1 ประตู) บริเวณจุฬาฯซอย 64
ด้านถนนพระรามที่ 1 (2 ประตู) บริเวณสยามสแควร์ซอย 2 และ 4 ด้านถนนอังรีดูนังต์ (1 ประตู) บริเวณ
สยามสแควร์ซอย 7

- ประตูเข้า และออกพิเศษ ใช้เชื่อมสยามสแควร์กับพื้นที่การศึกษาข้างเคียง หรือเป็น
ทางเข้า และออกที่จอครด โรงแรม โนวเทล มีทั้งหมด 4 ประตู

สำหรับเส้นทางถนนหลักภายในพื้นที่มีอยู่ 2 สาย คือ สยามสแควร์ 7 ซึ่งช่วยเชื่อม การ
สัญจรจากถนนพญาไทไปสู่ถนนอังรีดูนังต์ และจุฬาลงกรณ์ซอย 64 ซึ่งเชื่อมการสัญจรถนนพญาไท
โดยสังเกตได้จากปริมาณรถที่ผ่านประตูเข้า และออกปลายถนนทั้ง 2 สาย คือจะมีมากกว่าซอยอื่นๆ ทั้ง
ในวันธรรมดาและวันหยุด บางครั้งพบว่าทางเข้าจากถนนพญาไทมักจะถูกปิด เนื่องจากที่จอครดระดับ
พื้นที่เดินเต็ม ทำให้ต้องอ้อมไปใช้ทางเข้าด้านถนนอังรีดูนังต์

ภาพที่ 4.23 สภาพทางสัญจรบริเวณริมถนนพญาไท

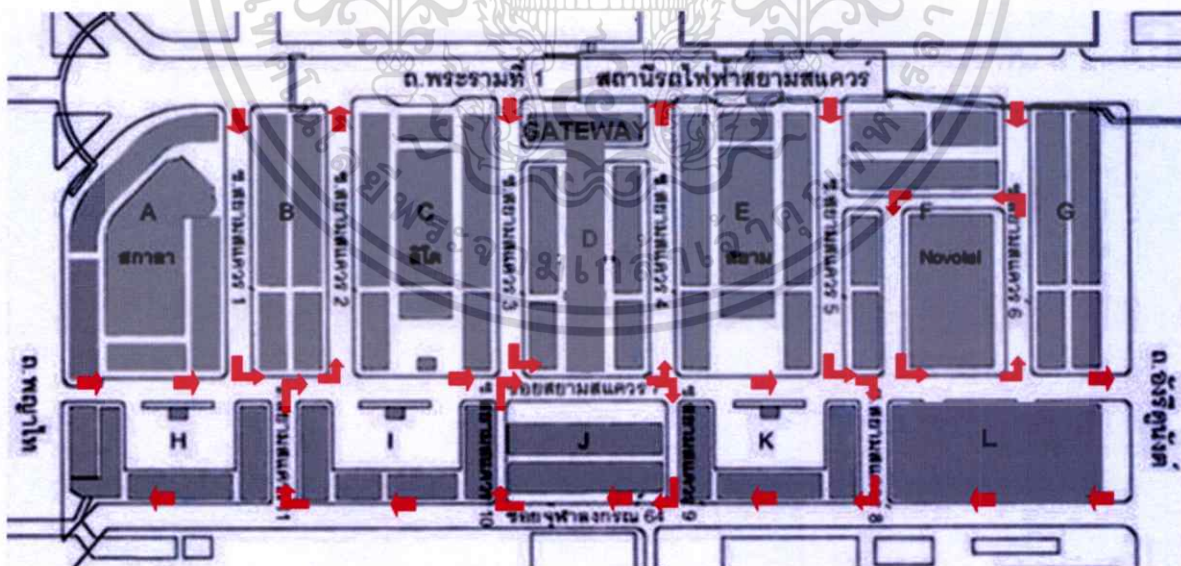
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาดูงาน เมื่อผู้ผู้ดูเห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.24 สภาพทางสัญจรบริเวณริมถนนพระรามที่ 1

ภาพที่ 4.25 สภาพการสัญจรบริเวณแยกเฉลิมเผ่า

ภาพที่ 4.26 สภาพการสัญจรภายในพื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์

ปัญหาของการสัญจรของยานยนต์ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์ คือ ส่วนใหญ่ต้องใช้
 เวลาในการวนหาที่จอดรถนาน ซึ่งการวิ่งวนของรถยนต์ยังส่งผลทำให้เกิดมลภาวะและกีดขวางการใช้
 สอยพื้นที่ระดับดินอีกด้วย
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.2.2 ระบบการสัญจรทางเท้า

ย่านการค้าปทุมวันจัดว่าเป็นพื้นที่ซึ่งมีการสัญจรทางเท้าค่อนข้างหนาแน่น ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการเป็นจุดเปลี่ยนของระบบขนส่งมวลชน ซึ่งต้องใช้การเดินทางเพื่อเปลี่ยนระบบ รวมทั้งเป็นพื้นที่การค้าซึ่งตั้งอยู่ติด ๆ กันหลายแห่ง ศูนย์การค้าสยามสแควร์จึงมีการสัญจรทางเท้าเป็นวิธีหลักในการ “เดิน” เลือกชม ชื้อของ สามารถสรุปลักษณะการสัญจรทางเท้าของศูนย์การค้าสยามสแควร์ได้เป็น 3 ลักษณะคือ

4.1.1.2.2.1 การสัญจรบนทางเท้าริมถนนสายหลัก

ได้แก่ ทางเดินเท้าริมถนนพญาไท ถนนพระรามที่ 1 และถนนอังรีดูนังต์พบว่า การสัญจรในแนวราบทั้งสองฝั่งถนนสายหลัก พบว่ามีจะหนาแน่นในบริเวณจุดรับส่งผู้โดยสารรถประจำทาง โดยเฉพาะช่วงเวลา 16.00 – 19.00 น. ในวันธรรมดา และ 12.00 – 20.00 น. ของวันหยุด จะมีปริมาณคนเดินเท้า และหยุดรถประจำทางหนาแน่นมากที่สุด โดยวันหยุดจะมีความหนาแน่นที่ต่อเนื่อง และยาวนานกว่า สัมพันธ์กับช่วงเวลาเปิด และปิดบริการ เมื่อเปรียบเทียบความหนาแน่นของการใช้ทางเท้า โดยการสังเกตแล้วพบว่าทางเท้าริมถนนพระรามที่ 1 จะมีผู้ใช้หนาแน่นมากที่สุด สังเกตได้จากปริมาณผู้คนสัญจรผ่านไปมาอย่างต่อเนื่องตลอดวัน และกิจกรรมที่เกิดขึ้นนอกจากการสัญจรบนทางเท้า เช่น การขายสินค้า การแจกใบปลิวประชาสัมพันธ์ การขอทาน เป็นต้น ปัจจัยส่งเสริมหนึ่งน่าจะเนื่องมาจากการมีทางขึ้น – ลงสถานีรถไฟฟ้าบริเวณนี้ด้วย สำหรับริมถนนพญาไทจะมีปริมาณการสัญจรทางเท้าหนาแน่นรองลงมา ส่วนริมถนนอังรีดูนังต์จะมีความหนาแน่นน้อยที่สุด

ภาพที่ 4.27 ทางเท้าริมถนนสายหลักที่มีระดับความสูงมากกว่าทางเท้าภายในสยามสแควร์

ปัญหาของการสัญจรทางเท้าริมถนนสายหลัก คือ ความกว้างของทางเท้าบริเวณถนนพระรามที่ 1 ค่อนข้างแคบและมีระดับความสูงของทางเท้าสายหลักสูงกว่าทางเท้าภายในสยาม-สแควร์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ที่เดินผ่านไปมา ทั้งยังมีตำแหน่งของเสาของสถานีรถไฟฟ้า BTS ตู้โทรศัพท์ เสาไฟฟ้า ป้ายจราจร และตั้งวางของหาบเร่ ส่งผลกระทบให้ทางเท้าบริเวณดังกล่าวการเดินทางเท้าไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.2.2.2 การสัญจรทางเท้าภายในสยามสแควร์

ได้แก่ ทางเดินตามถนนซอยต่าง ๆ ทางเดินเท้าระหว่างอาคาร และทางเดินเท้าภายในกลุ่มอาคาร เนื่องจากเป็นศูนย์การค้าในแนวราบ และกลุ่มตึกแถวถูกจัดวางให้กระจายไปตามส่วนต่าง ๆ ของบริเวณ รวมทั้งขนาดของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม อยู่ในระยะที่สามารถเดินเท้าได้ (ความยาวของพื้นที่สูงสุดประมาณ 500 เมตร) อีกทั้งทางเท้าภายในสยามสแควร์ซอย 3 และ 4 มีความกว้างถึง 5.00 เมตร และมีการทำทางเดินเชื่อมต่อระหว่างตึกแถวในซอยต่างๆ ได้แก่ สยามสแควร์ซอย 1, 2, 3 และ 4 เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความสะดวกสบายให้กับผู้ที่มาใช้บริการภายในพื้นที่ การเดินเท้าจึงเป็นวิธีการสัญจรหลักภายในพื้นที่ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ทางเดินภายในพื้นที่กลุ่มอาคาร และทางเท้าภายนอกอาคาร ซึ่งทางเท้าภายนอกอาคารสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะด้วยกันคือ

- ทางเดินหน้า และหลังอาคาร
- ทางเดินระหว่างอาคาร
- ทางเดินมีหลังคาจั่วคลุมค่อเนื่อง
- ทางเดินสำหรับบริการหลังอาคาร

การสัญจรทางเท้าภายในสยามสแควร์มีลักษณะ “เข้าซอยนั้น ทะลุซอยนี้” จะมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกค่อนข้างสูงกว่าศูนย์การค้าอื่นที่ส่วนใหญ่จะเน้นการเดินเท้าภายในตัวอาคารมากกว่า การเดินเท้าในพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับพื้นดิน แต่จะมีบางส่วนที่เป็นทางเดินเท้าเหนือพื้นดิน ได้แก่ ทางเดินรอบ โรงภาพยนตร์ทั้ง 3 ในชั้นที่ 2 การกระจายตัวของคนเดินเท้าในพื้นที่จะแตกต่างกันไปตามปัจจัยแวดล้อมหลายประการ เช่น ช่วงเวลา ลักษณะกิจกรรมของพื้นที่ส่วนนั้น การเชื่อมต่อของทางเดินเท้าจากศูนย์การค้าโดยรอบ รวมทั้งความสะดวกสบายขณะเดินเท้า เป็นต้น

ภาพที่ 4.28 ทางเดินด้านหน้าอาคารบริเวณสยามสแควร์ซอย 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.29 ทางเดินโดยรอบโรงภาพยนตร์ชั้น 2

ปัญหาของการสัญจรทางเท้าภายใน คือ ทางเดินภายนอกอาคารขาดสิ่งปกคลุมป้องกันฝนและแสงแดด และทางเดินโดยรอบโรงภาพยนตร์ชั้นที่ 2 ไม่ค่อยมีผู้คนเดินผ่าน มีด และเกิดบรรยากาศที่ค่อนข้างชบเซา รวมถึงตามซอกหลืบ ระหว่างอาคารที่ค่อนข้างเงิบ และเปลี่ยว

4.1.1.2.2.3 การสัญจรทางเท้าเชื่อมโยงกับพื้นที่โดยรอบ

ได้แก่ สะพานลอย (การสัญจรในแนวตั้งเหนือพื้นดิน) และทางข้าม (การสัญจรในแนวราบบนพื้นดิน) การสัญจรเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์ และพื้นที่โดยรอบในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่จะใช้การสัญจรแนวตั้งเหนือพื้นดินด้วยสะพานลอย และทางเชื่อมยกระดับมากกว่าการสัญจรในแนวราบระดับพื้นดินเหมือนในอดีต สังเกตได้จากการติดตั้งอุปกรณ์ขัดขวางการข้ามถนนระดับพื้นดิน และมีการยกเลิกการใช้ทางข้ามแยกปทุมวัน โดยให้ไปใช้ทางเชื่อมยกระดับแทนทำให้เกิดโครงข่ายการสัญจรระดับเหนือพื้นดิน (Sky link network) ขึ้น สามารถเชื่อมติดต่อกับสถานีรถไฟฟ้าในบริเวณนี้ได้

ปัจจุบันกำลังดำเนินการเชื่อมต่อสะพานลอยด้านหน้าศูนย์การค้าสยามเซนเตอร์กับตึกแถว และการเชื่อมต่อทางออกสถานีรถไฟฟ้า BTS สยาม กับอาคาร Digital Gateway ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพสร้างความต่อเนื่อง และเชื่อมต่อโครงข่ายการสัญจรระดับเหนือพื้นดินจากบริเวณโดยรอบเข้าสู่พื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์

ภาพที่ 4.30 ทางเชื่อมกับสถานีรถไฟฟ้าบริเวณแยกเฉลิมเผ่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.31 สะพานลอยที่เชื่อมต่อกับตึกแถว

ปัญหาของการสัญจรทางเท้าเชื่อมโยงกับพื้นที่โดยรอบ ได้แก่ ตำแหน่งของทางขึ้นลง สะพานลอยไม่เหมาะสม กีดขวางทางเดินเท้า และบดบังการมองเห็นของผู้ใช้พื้นที่

4.1.4.2 ระบบสาธารณูปโภค และบริการพื้นที่

4.1.4.2.1 ระบบสุขาภิบาล

1) ระบบน้ำประปา และป้องกันอัคคีภัย การให้บริการน้ำประปาในสยามสแควร์ ดำเนินการโดย การประปานครหลวง เป็นผู้ดูแลจัดการวางระบบจ่ายน้ำให้ทั่วถึงพื้นที่แต่ละส่วน จะไม่มีระบบจัดการน้ำประปารวมเช่นเดียวกับศูนย์การค้าขนาดใหญ่ทั่วไป โดยแนวท่อน้ำประปาหลักในพื้นที่ จะถูกวางไว้ใต้ทางเท้าบริเวณซอยสยามสแควร์ 7 และซอยจุฬาลงกรณ์ 64 แล้วจึงต่อท่อย่อยได้ดินแยก ไปตามซอยต่าง ๆ เพื่อเชื่อมเข้าสู่แต่ละอาคารต่อไป สำหรับการป้องกันอัคคีภัยจะมีสถานีตำรวจดับเพลิงย่อยสยามสแควร์ บริเวณลานจอดรถของอาคาร Block K รวมทั้งได้จัดเตรียมหัวจ่ายน้ำดับเพลิง สาธารณจำนวน 6 แห่ง ตามแนวริมถนนซอยสยามสแควร์ 7 และถนนพระรามที่ 1 ด้วย

2) ระบบระบายน้ำทิ้ง และบำบัดน้ำเสีย การวางแนวท่อระบายน้ำหลักในพื้นที่มีส่วน คล้ายคลึงกับการวางแนวท่อประปา คือ ท่อหลักจะถูกวางไว้ใต้ทางเท้าตลอดแนวซอยสยาม-สแควร์ 7 และ ซอยจุฬาลงกรณ์ 64 ระบายน้ำทิ้งจากท่อย่อยตามถนนซอยต่าง ๆ ที่ถูกปล่อยออกมาจาก ตัวอาคาร และ จากทางระบายน้ำฝนภายในพื้นที่ โดยน้ำทิ้งจากตึกแถวที่เป็นร้านอาหารต้องผ่านการ ดักไขมัน ก่อน ปล่อยลงสู่ท่อระบายน้ำ ส่วนน้ำทิ้งจากอาคารขนาดใหญ่ เช่น โรงแรมโนโวเทลจะมีระบบบำบัดน้ำ เสียรวมแยกเฉพาะ

ปัญหาของระบบสาธารณูปโภค เนื่องจากท่อระบายน้ำภายในถูกใช้งานมากกว่า 30 ปี แล้ว และพื้นที่สยามสแควร์อยู่ต่ำกว่าถนน โดยรอบ รวมทั้งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลานคอนกรีต ไม่มีพื้นที่ ซักน้ำ จึงทำให้การระบายน้ำออกจากสยามสแควร์ค่อนข้างยาก มักเกิดปัญหาช่วงเวลาน้ำขึ้น ๆ หลังฝนตก หนัก อย่างไรก็ตามทางมหาวิทยาลัยก็ได้พยายามแก้ไข และบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ เพื่อให้ กระทบต่อการใช้งานพื้นที่น้อยที่สุด เช่น การขุดลอกท่อระบายน้ำทุก 3 เดือน การเพิ่มจุดต่อเชื่อมท่อ ระบายน้ำภายใน และภายนอกพื้นที่ รวมทั้งประสานกับกรุงเทพมหานคร เร่งระบายน้ำลงสู่คูเมืองค้ กลางถนนอังรีดูนังต์ รวมทั้งใช้เครื่องสูบน้ำเข้าช่วยในช่วงที่ฝนตกหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.4.2.2 ระบบไฟฟ้า และการสื่อสาร

1) ระบบไฟฟ้า

- ระบบไฟฟ้ากำลัง ศูนย์การค้าสยามสแควร์ไม่มีการวางระบบจ่ายไฟฟ้ารวม ผู้เช่าที่ขอใช้ไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นผู้เช่าตึกแถว สามารถขอใช้จากการไฟฟ้านครหลวงโดยตรง แต่จะต้องได้รับความยินยอมจากมหาวิทยาลัยก่อน การไฟฟ้านครหลวงจะเป็นผู้ดำเนินการติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าแรงดันสูง เป็นแรงดันต่ำวางระบบสาย และกระจายไฟฟ้าภายในพื้นที่เอง จากการสำรวจพบว่าหม้อแปลงในพื้นที่ทั้งสิ้น 14 จุด โดยหม้อแปลงเกือบทั้งหมดเป็นชนิดที่ตั้งอยู่บนเสาไฟฟ้า ส่วนใหญ่อยู่บริเวณซอยจุฬาลงกรณ์ 64 และซอยสยามสแควร์ 7 การวางสายไฟฟ้าแรงสูงก็จะ เป็นแบบระดับเหนือพื้นดิน โดยใช้เสาไฟฟ้า และกันสาดตึกแถวบางแห่ง เป็นทางเดินของสายไฟฟ้า

- ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ทางมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่างเองทั้งหมด โดยจะติดตั้งบริเวณพื้นที่ส่วนกลาง เช่น ถนนซอยต่าง ๆ และลานจอดรถ ส่วนภายในอาคารทางเดินหน้า หรือหลังอาคาร เจ้าของอาคารจะเป็นผู้ดำเนินการ ระบบการเดินสายไฟฟ้าแสงสว่างรวม จะใช้วิธีฝังใต้ดินตามถนนซอยต่าง ๆ

2) ระบบการสื่อสาร

- ระบบการกระจายเสียง สยามสแควร์มีระบบกระจายเสียง และประชาสัมพันธ์ภายในทั้งข่าวสาร สาระ และ บันเทิง โดยมีสถานีตึกแถว Block G แล้วกระจายเสียงไปตามสายตู้ลำโพง ที่ติดตั้งตามบริเวณที่โล่งทั่วไป ปัจจุบันการกระจายเสียงดำเนินการโดยเอกชน ในช่วงเวลา 6.00 – 22.00 น.

- ระบบโทรศัพท์ ผู้เช่าจะเป็นผู้จัดหาโทรศัพท์เอง โดยติดต่อกับผู้บริการโดยตรง เช่น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทูร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด จะใช้การวางระบบสายเคเบิล หลักทั้งแบบท่อร้อยสายใต้ดิน และการแขวนตามเสาไฟฟ้า หรือกันสาดอาคาร ก่อนแยกเข้าสู่แต่ละอาคาร

ปัญหาที่พบจากการสำรวจคือ สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์เกิดความรุงรัง และการติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชิดอาคารมากเกินไปทำให้เกิดขวางการสัญจรทางเท้า ทำให้เกิดมุมมองที่ไม่ดี

ภาพที่ 4.32 สายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์เกิดความรุงรัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.33 การติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าอาคาร

4.1.2 รายละเอียดของอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และการสื่อความหมายที่ชัดเจน

ตารางที่ 4.2 สรุปอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน

รูปแบบสถาปัตยกรรม	คำอธิบาย
<p>ตึกแถวสยามสแควร์</p> 	<p>เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 4 ชั้น มีขนาดความกว้างกับระยะห่างระหว่างกลุ่ม 4.00 เมตร องค์กรประกอบในส่วนครึ่งข้างแคบขึ้นที่อยู๋ในระนาบเดียวกับกันสาดและมีรูปแบบเฉพาะเรียงกันตามจังหวะในแนวตั้ง ทำให้เกิดรูปแบบที่สัมพันธ์และต่อเนื่องตลอดแนว</p>
<p>Show Case Style by TOYOTA</p> 	<p>เป็นอาคารคอนกรีตเสริมสูง 4 ชั้น มีรูปแบบทันสมัย เป็นสถานที่แสดงศูนย์นวัตกรรมและแหล่งรวมกิจกรรม เช่น การจัดมินิคอนเสิร์ต วัสดุภายนอก เช่น ผนัง ประตู หน้าต่างส่วนใหญ่เป็นกระจกทำให้อาคารมีลักษณะโปร่ง มีความสูงชั้นล่างสูง 4.20 เมตรทำให้เกิดมุมมองที่ดีและสามารถเห็นกิจกรรมภายในอาคาร ในส่วนที่ต้องการปกปิดใช้เป็น Aluminum Cladding</p>
<p>อาคาร Digital Gateway</p> 	<p>เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 4 ชั้น เป็นศูนย์รวมความทันสมัยด้านระบบสารสนเทศ IT วัสดุส่วนใหญ่ของผนัง ประตู หน้าต่างเป็นกระจกความสูงชั้นล่างสูง 4.20 เมตร แต่บริเวณด้านข้างถูกล้อมด้วยตึกแถว จึงถูกบดบังกิจกรรมภายใน เอกลักษณ์ที่มีความแตกต่างจากอาคารภายในสยามสแควร์ คือ รูปแบบของหลังคาโค้งคล้ายคลื่น</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รูปแบบสถาปัตยกรรม	คำอธิบาย
อาคาร โรงแรม โนโวเทล 	จัดเป็นตึกที่สูงที่สุดในพื้นที่ โครงสร้างอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 18 ชั้น เอกลักษณ์ของอาคาร คือ มีการลดระดับของ Sky line และรูปแบบของ void ในระนาบแนวนอนที่มีความต่อเนื่อง
อาคาร Block L 	เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วน Podium เป็นศูนย์รวม โรงเรียนกวดวิชาและพื้นที่จอดรถ และ ส่วน Tower เป็น โรงแรมจำนวน 400 ห้อง ผนังส่วนใหญ่เป็นกระจกและมีระแนงอลูมิเนียมใช้สำหรับบังตาและติดหลอดไฟส่องอาคาร เอกลักษณ์ คือ ระแนงอลูมิเนียมตีเป็นจังหวะแนวนอน

4.1.3 จินตภาพของเมือง

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ครั้งนี้ สามารถนำมาใช้วิเคราะห์การเกิดจินตภาพของพื้นที่ซึ่งได้จากการรับรู้ทางสายตา โดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพ และกิจกรรมของสยามแควร์ในภาพรวม โดยจะใช้หลักการวิเคราะห์ซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วไปของ Kevin Lynch ดังต่อไปนี้

4.1.3.1 ศูนย์รวมกิจกรรม (Node)

จัดเป็นจุดรวมกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง และชัดเจนของสยามแควร์ พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ดึงดูดความสนใจ (Magnet) เดิมของพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ขายสินค้าได้โรงภาพยนตร์ทั้ง 2 โรง คือ โรงภาพยนตร์ลิโด โรงภาพยนตร์สยาม และ โบนนัชมอลล์ 29 พลาซ่า บายพาสสยามสแควร์ และ อาคาร Show Case Style by TOYOTA

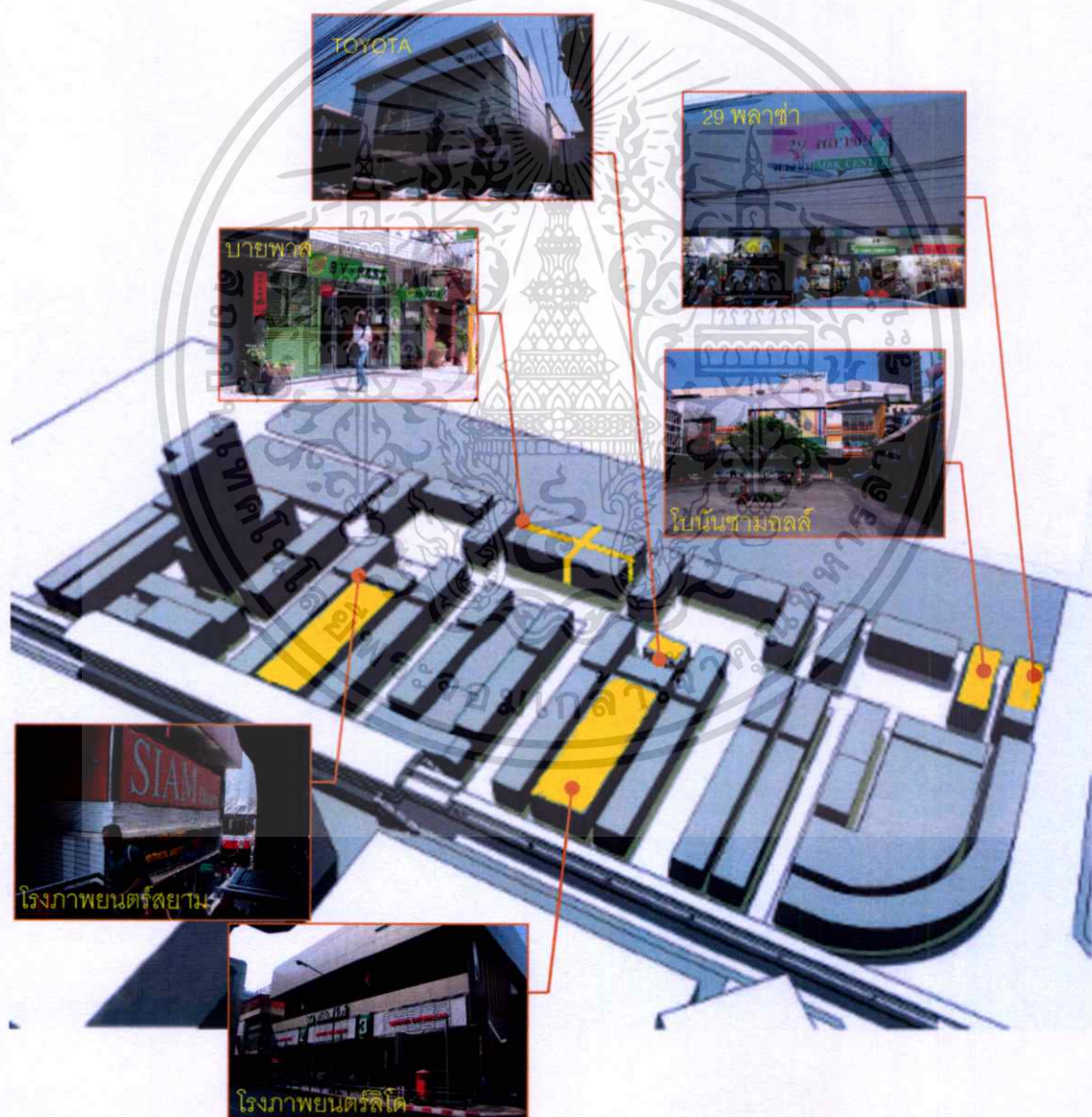

ภาพที่ 4.34 พื้นที่ขายสินค้าได้โรงภาพยนตร์ลิโด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.35 บริเวณ 29 พลาซ่า

ภาพที่ 4.36 แสดงตำแหน่งของ Node ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.2 จุดหมายตา (Landmark)

จัดเป็นจุดสังเกตที่มีความเด่นชัด มีความคงทนของลักษณะทางกายภาพ หรือกิจกรรมเป็นที่รู้จักของคนส่วนใหญ่ โดยจุดหมายตาของพื้นที่สยามแควร์ เป็นจุดหมายตาที่เฉพาะคนในพื้นที่ สยามแควร์สังเกตเห็น ได้แก่ โรงแรมโนโวเทล (Block F), ลานกิจกรรมที่ 2 (Block I), ศาลพระภูมิ ประจำสยามสแควร์ (Block E) และทางเข้าโรงภาพยนตร์สกาล่า (Block A)

ภาพที่ 4.37 โรงแรมโนโวเทล

ภาพที่ 4.38 ศาลพระภูมิ

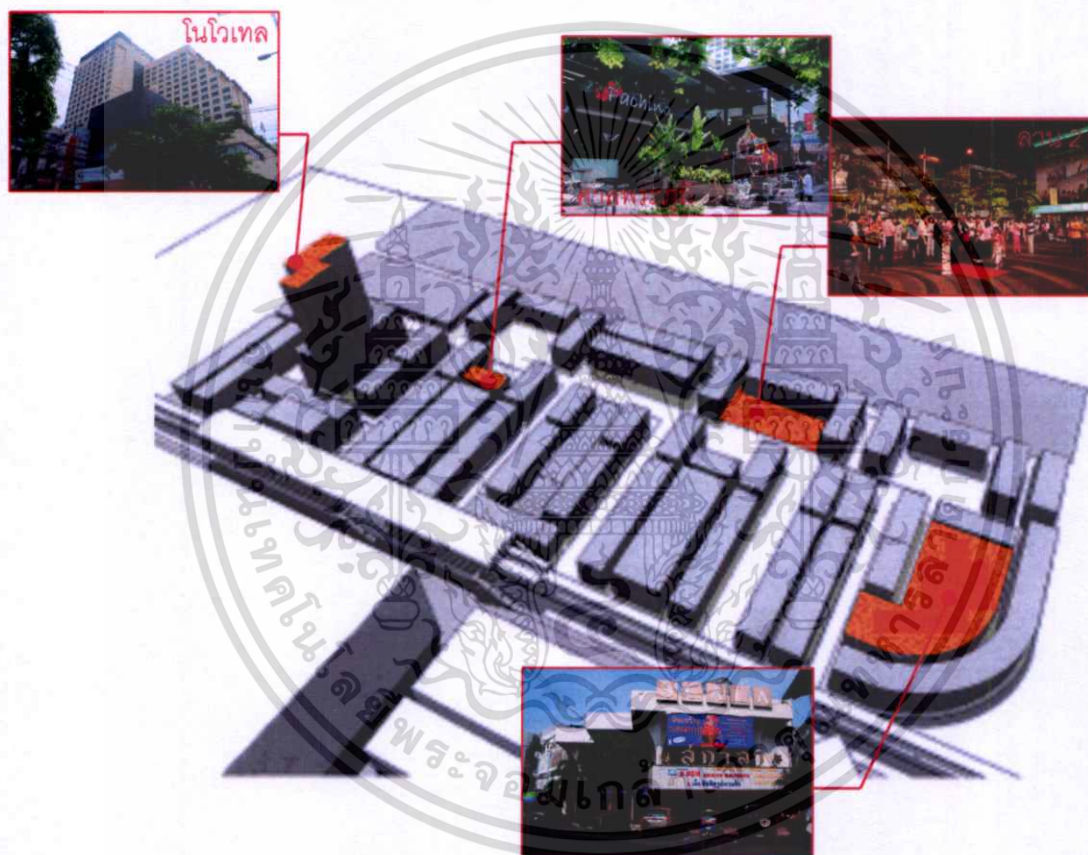

ภาพที่ 4.39 โถงโรงภาพยนตร์สกาล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

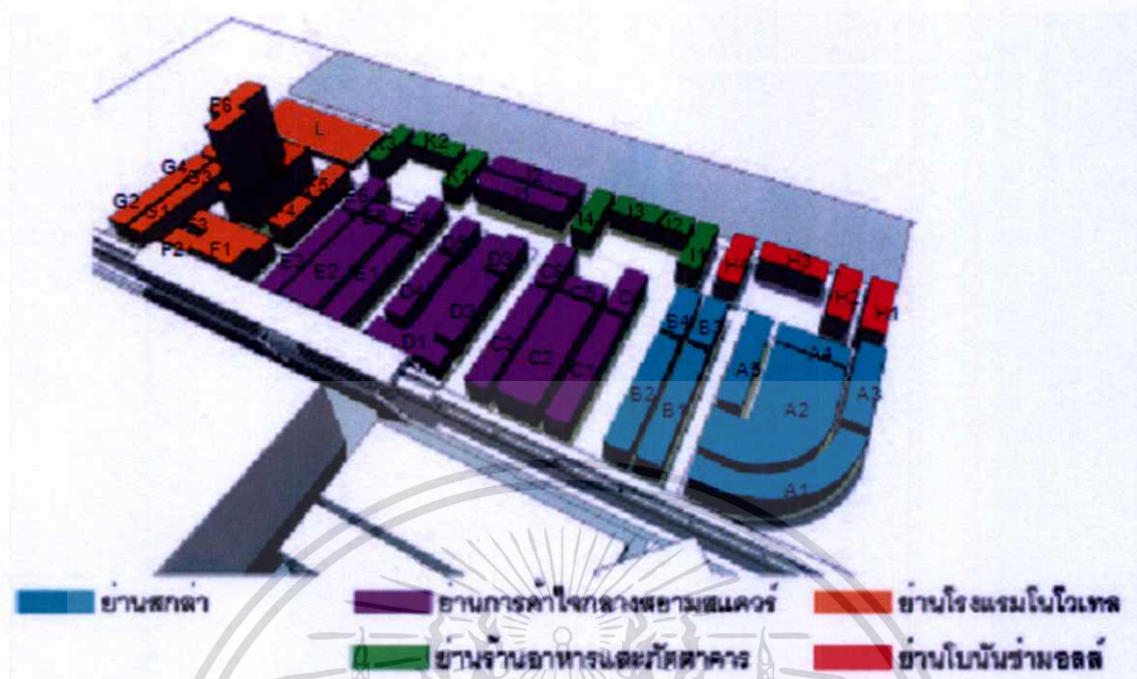
ภาพที่ 4.40 ลานกิจกรรมที่ 2

ภาพที่ 4.41 แสดงตำแหน่งของ Landmark ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

4.1.3.3 ย่าน (District) สำหรับการวิเคราะห์ย่านภายในพื้นที่สยามสแควร์ จะเป็นการจัดกลุ่มตามความคล้ายคลึงกันของพื้นที่ในประเด็นต่าง ๆ เช่น ลักษณะทางกายภาพ รูปแบบกิจกรรม ช่วงเวลา และกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ เป็นต้น สามารถแบ่งย่านนี้ออกเป็น 5 กลุ่มดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.42 แสดงการแบ่งย่านภายในพื้นที่สยามสแควร์

กลุ่มที่ 1 “ย่านโรงพยาบาลศรีสกลา”

บริเวณนี้ประกอบด้วยพื้นที่อาคาร Block A และ B เป็นตึกแถวทั้งสิ้น 125 คูหา มีพื้นที่รวม 28,459 ตารางเมตร และโรงพยาบาลศรีสกลา 5,700 ตารางเมตร ตึกแถวมีรูปแบบเป็นอาคารล้อมรอบโรงพยาบาลศรีสกลา ซึ่งมีทางเดินเชื่อมโดยรอบชั้นที่ 2 เชื่อมกันด้วยชอยพาดิษฐ์ 2 แถวหันหลังชนกัน ตามลำดับ ตั้งอยู่ใกล้กับมุมสี่แยกปทุมวัน โดยกลุ่มอาคารทั้ง 2 เชื่อมกันด้วยสยามสแควร์ 1 อาคาร Block A จะมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เฉพาะตัว คือ แนวตึกแถวโค้งในด้านที่หันออกสู่สี่แยกปทุมวัน (A1) จะไม่มีแผงกันแดดทั้งด้านหน้า และหลัง อาคารบริเวณหัวมุมปากชอยสยามสแควร์ 1 จะสูง 5 ชั้น ต่างจากกลุ่มตึกแถวทั่วไปที่สูง 3-4 ชั้น รวมทั้งโรงพยาบาลศรีสกลา (A2) จะมีโถงทางเข้าซึ่งมีโคมไฟสวยงาม และบันไดขนาดใหญ่จัดได้ว่าเป็นการตกแต่งโถงที่งดงาม โดดเด่น มีลักษณะผสมผสานระหว่างรูปแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก และตะวันออก

การใช้ประโยชน์พื้นที่อาคารจะมีการครอบครองพื้นที่ติดต่อกันหลายคูหาอย่างชัดเจน เป็นผู้ประกอบการที่เช่าพื้นที่มานานแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่ไม่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว (Passive activities) เช่น รับประทานอาหาร สถาบันกวดวิชา ร้านเสริมสวย ตัดผม ร้านแว่นตา นาฬิกา คลินิก และธนาคาร บริเวณนี้จึงไม่ค่อยมีผู้คนสัญจรเข้าออกมากนัก ถึงแม้จะอยู่ติดกับถนนใหญ่ โดยเฉพาะ Block A บริเวณตึกแถวโค้ง (A1, A3) พบว่ากิจการร้านค้าค่อนข้างชบเซา สังกัดได้จากการใช้งานพื้นที่ชั้นที่ 2 ขึ้นไป ส่วนใหญ่จะเป็นเพียงที่เก็บของ และพักอาศัย รวมทั้งมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงกิจการอยู่เสมอ สำหรับ Block B ตึกแถวแถวที่หันหน้าสู่ชอยสยามสแควร์ 2 จะมีกิจกรรมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่คลึ่กกว่า มีการปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์อาคารให้ทันสมัย สะดุดตาแก่ผู้ให้บริการ มากกว่าแถวที่หันหน้าสู่ซอยสยามสแควร์ 1 ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากความต่อเนื่องของกิจกรรมจากอาคาร Block C ซึ่งจะมีความเคลื่อนไหวของกิจกรรม มากกว่าอาคาร Block A ส่วนโรงพยาบาลนครสกาลานอกจากฉายภาพยนตร์ตามปกติแล้วยังถูกใช้จัดคอนเสิร์ต การแสดงทอล์คโชว์ และ พิธีมอบรางวัลต่าง ๆ ด้วย

บริเวณนี้ยังมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ระหว่างอาคารด้วย โดยมีการปรับปรุงพื้นที่ระหว่างตึกแถวBlock A กับ โรงพยาบาลนครสกาลา เป็นศูนย์อาหารแบบรถเข็น แผงลอย ลูกค้าส่วนมากจะเป็นนักเรียนจากสถาบันกวดวิชา และผู้ที่ทำงานใกล้ ๆ บริเวณนั้น มีการปรับปรุงเส้นทางบริการหลังตึกแถวBlock B ใช้เป็นพื้นที่จำหน่ายเสื้อผ้า และเครื่องประดับ รวมทั้งการใช้พื้นที่ระหว่างอาคารBlock B เป็นทางสัญจรเชื่อมระหว่างซอยสยามสแควร์ 1 และ 2 อยู่ในแนวแกนเดินเท้าหลักระหว่างอาคารทิศตะวันออก – ตะวันตก เชื่อมไปสู่อาคาร Block C,D,E และ F ต่อไป

สำหรับช่วงเวลากการใช้พื้นที่ จะพิจารณาจากการเปิดให้บริการของพื้นที่ส่วนต่าง ๆ พบว่าร้านค้าในตึกแถวส่วนใหญ่จะเปิดให้บริการระหว่าง 10.00 – 21.00 น. แต่ร้านอาหารจะเปิดให้บริการระหว่าง 9.00 – 16.00 น. โรงพยาบาลนครสกาลาเปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 11.00 – 24.00 น. ส่วนพื้นที่ขายสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกายระหว่างอาคารBlock B เปิดตั้งแต่ 11.00 – 20.00 น.

ลักษณะเด่นของพื้นที่

- เป็นตำแหน่งที่มีศักยภาพในการเชื่อมต่อการสัญจร และกิจกรรมระหว่างศูนย์การค้าสยามสแควร์กับพื้นที่โดยรอบจากสี่แยกปทุมวัน โดยเฉพาะในระดับเหนือพื้นดิน

- เป็นจุดสังเกตแรกของพื้นที่จากสี่แยกปทุมวัน

- โถงโรงพยาบาลนครสกาลามีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สวยงาม พัฒนาเป็นจุดเด่นของพื้นที่ได้

- เป็นที่ตั้งของร้านอาหาร ภัตตาคารเก่าแก่หลายแห่ง เช่น ภัตตาคารกิเลน หุฉลาม สกาลา มิสเตอร์โดนัส ห้องอาหารมารีนา เป็นต้น

- มีการเชื่อมต่อทางเดินชั้น 2 ชิงตึกแถว B2 กับสะพานลอยข้ามถนนพระรามที่ 1 จึงสามารถดึงดูดให้มีจำนวนผู้มาใช้บริการมากขึ้น

ลักษณะด้อยของพื้นที่

- เกิดพื้นที่ชอกหลืบ มุมอับ โดยเฉพาะพื้นที่ใต้โรงพยาบาลนครสกาลา เนื่องจากไม่มีกิจกรรมดึงดูดความสนใจกลุ่มผู้ใช้เพียงพอ ไม่ค่อยมีผู้นิยมผ่าน

- พื้นที่ตึกแถวชั้น 2 – 4 และโดยรอบโรงพยาบาลนครก่อนข้างซบเซา ส่วนใหญ่เป็นที่เก็บของ พักอาศัย ทำให้สูญเสียโอกาสทางธุรกิจ ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการเข้าถึงที่ยากลำบาก และขาดกิจกรรมดึงดูด

- การตกแต่งรูปลักษณ์อาคาร A1 และA3 ปัจจุบัน ไม่ส่งเสริมภาพลักษณ์ความทันสมัยของพื้นที่ดูทรุดโทรม ไม่เป็นระเบียบ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับอาคารอื่นบริเวณสี่แยกปทุมวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการแข่งขันเพื่อการพัฒนาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นประโยชน์ในการค้าไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พื้นที่ระหว่างอาคารซึ่งใช้เป็นศูนย์อาหาร และพื้นที่ขายสินค้าแฟชั่น เครื่องแต่งกาย ไม่มีสาธารณูปโภคที่เหมาะสมรองรับการใช้งาน ทำให้เกิดความไม่สะดวก และรกรุงรัง

ภาพที่ 4.43 แสดงสภาพปัจจุบันของย่าน โรงภาพยนตร์สกาล่า

กลุ่มที่ 2 “ย่านการค้าใจกลางสยามสแควร์”

จัดเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ที่สุด ประกอบด้วยพื้นที่อาคาร Block C, D, E และ J เป็นดึกแถว ทั้งสิ้น 204 คูหา พื้นที่รวม 50,393 ตารางเมตร โรงภาพยนตร์ลิโด้ 4,800 ตารางเมตร และ โรงภาพยนตร์สยาม 4,600 ตารางเมตร ดึกแถวสามารถแบ่งลักษณะทางกายภาพได้ 3 ลักษณะ คือ เป็นดึกแถวล้อมรอบ โรงภาพยนตร์ และล้อมพื้นที่เปิดโล่ง ได้แก่ Block C (ล้อมรอบโรงภาพยนตร์ลิโด้) และ Block E (ล้อมรอบโรงภาพยนตร์สยาม) และเป็นดึกแถวที่มีด้านหน้า 2 ด้าน บางส่วนติดกับถนนพระรามที่ 1 มีทางเดินหลังคาคลุมรูปจั่วต่อเนื่อง ล้อมพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่ คือ กลุ่ม D (ล้อมพื้นที่ Digital Gateway) รวมทั้งเป็นดึกแถว 2 แถวที่หันหลังชนกัน คือ Block J พื้นที่ทั้งหมดเชื่อมกันด้วยชอยสยามสแควร์ 3,4 และ 7 บริเวณนี้จัดว่าเป็นพื้นที่หลักในการเดินเลือกชม - ซื้อสินค้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากมีจุดดึงดูดความสนใจหลายแห่ง เช่น โรงภาพยนตร์ลิโด้ สยาม พื้นที่ขายสินค้า แฟชั่น เครื่องแต่งกายได้ โรงภาพยนตร์ทั้ง 2 แห่ง พื้นที่ขายพาสยามสแควร์ เป็นต้น รวมทั้งบริเวณนี้อยู่ในแนวทางเดินเท้าหลักของพื้นที่ทิศเหนือ - ใต้ (เชื่อมโรงภาพยนตร์ลิโด้ - Digital Gateway - โรงภาพยนตร์สยาม) และทิศตะวันออก - ตะวันตก (เชื่อมศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ - สถานีรถไฟ - Digital Gateway - บายพาสยามสแควร์ - ดิควิทยาศาสตร์) ซึ่งมีจุดตัดกันที่พื้นที่ Digital Gateway ทำให้การสัญจรทางเท้าบริเวณนี้ค่อนข้างหนาแน่น

การใช้ประโยชน์พื้นที่อาคารส่วนใหญ่ในระดับพื้นดิน จะเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว (Active activities) ต้องการการเข้าถึงที่สะดวก และการมองเห็นที่ชัดเจน เช่น การจำหน่ายสินค้า แฟชั่นเครื่องประดับ การชมการแสดงกลางแจ้ง การนั่งพักผ่อน นัดพบเพื่อนฝูง แต่กิจกรรมในดึกแถวที่อยู่ชั้นที่ 2 โดยรอบโรงภาพยนตร์มักจะเป็นกิจกรรมที่ไม่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวนัก เช่น ร้านอาหารไอศกรีม เกมคอมพิวเตอร์ ตัดผม สถาบันกวดวิชา เป็นต้น จัดเป็นพื้นที่ที่มีการเดินเท้าหนาแน่นที่สุด พื้นที่ดึกแถวส่วนใหญ่จะถูกใช้ประโยชน์ทางธุรกิจเกือบทั้งหมด ทุกชั้น พบการเอ็กซานเป็นเอ็กซานที่ส่งวนเวียนสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักช้อปปิ้งเดินช้อปปิ้งตามอาคาร ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้งานต่างกิจกรรมภายในคูหาเดียวกัน โดยแยกตามระดับชั้นค่อนข้างมาก โดยมีบันไดจากชั้นล่างขึ้นไปสู่ชั้นบน ๆ ได้โดยตรงหลายแห่ง อาคารชั้นล่างถูกตกแต่งให้อยู่ในสภาพดี ทันสมัย สามารถดึงดูดความสนใจผู้ผ่านไปมา มีการแบ่งซอยพื้นที่ชั้นล่างอาคาร เพื่อใช้เดินทะเลอาคาร และแบ่งเป็นพื้นที่ขายสินค้าขนาดเล็กหลายแห่ง จึงทำให้การครอบครองพื้นที่ตึกแถวส่วนใหญ่จะเป็นเพียง 1 - 2 คูหา ต่อกิจการ หรือ 1 คูหา ต่อหลายกิจการ มีเพียงกิจกรรมร้านอาหาร และสถาบันกวดวิชาเท่านั้นที่มักจะครอบครองพื้นที่ต่อเนื่องกันหลายคูหา

การใช้ประโยชน์พื้นที่ภายนอกอาคารจะพบมากทางเดินบริเวณด้านหน้า Block J ด้านสยามสแควร์ซอย 7 ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบริเวณเซ็นเตอร์พอยท์เดิม ทำให้มีจำนวนผู้มาใช้บริการคับคั่งที่สุด โดยใช้พื้นที่บริเวณดังกล่าวเพื่อ การแสดงดนตรี นิทรรศการ การประชาสัมพันธ์สินค้า และนัดพบที่สำคัญ กลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่นที่เข้ามาทำกิจกรรมในพื้นที่ กลุ่มผู้ใช้พื้นที่ทั่วไปที่ต้องการทราบความเคลื่อนไหวกระแสแฟชั่น กลุ่มคนที่เข้ามาหา และประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับวัยรุ่น รวมทั้งกลุ่มที่เข้ามารอคอยการนัดพบ เช่น กลุ่มผู้ปกครองรอคอยบุตรหลาน กลุ่มเพื่อรอคอยการนัดหมาย พื้นที่เปิดโล่งบริเวณ Block E (E7) ถูกปรับปรุงให้เป็นสวนหย่อมที่ร่มรื่น และเปิดที่ตั้งของศาลพระภูมิประจำสยามสแควร์ พื้นที่เปิดโล่งบริเวณอาคาร Block C (C7) จะมีอาคารศูนย์บริการสยามสแควร์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของห้องน้ำสาธารณะ และสำนักงานหน่วยรักษาความปลอดภัย พื้นที่โล่งหน้าอาคาร J ทั้ง 2 ด้านอยู่ในสภาพที่ดี มีขนาดกว้างขวาง และมีการปรับสภาพของซอยสยามสแควร์ 7 และซอยจุฬาลงกรณ์ 64 ในบริเวณนั้น ให้รถยนต์แล่นช้าลง ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่จะข้ามถนน ติดตั้งเครื่องกันการจราจร (Ballards) และทางข้าม ถนนขนาดใหญ่ พื้นที่โล่งบนทางเดินเท้าหน้าอาคาร DI ริมถนนพระรามที่ 1 ถูกใช้รองรับกิจกรรมหลายประเภท เช่น กิจกรรมเสื้อผ้าขายสินค้า การแจกใบปลิว การจำหน่ายสื่อเคอร์ การร้องเพลงเรียกรายเงินของผู้ค้าย โอกาส การบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และจุดขึ้น - ลงสถานีรถไฟฟ้าสยามสแควร์ ทำให้บริเวณนี้ มีสีสันคึกคัก เกิดความเคลื่อนไหวของกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา จัดเป็น “ชานต้อนรับ” ของสยามสแควร์ในปัจจุบัน

ช่วงเวลาการใช้พื้นที่ส่วนต่าง ๆ พบว่าร้านค้าในตึกแถวจะเปิดให้บริการตั้งแต่ 10.00 - 21.00 น. แต่ร้านอาหารซึ่งมีลักษณะกึ่งผับ (Pub & Restaurant) และร้านคาราโอเกะจะปิดคึกกว่าประมาณ 1.00 น. โรงภาพยนตร์ลิโด้ และสยามจะให้บริการตั้งแต่ 11.00 - 24.00 น. หมุนเวียนเป็นรอบ ๆ คล้ายกับโรงภาพยนตร์สกาลา พื้นที่ขายสินค้าแฟชั่น เครื่องแต่งกายได้โรงภาพยนตร์ทั้ง 2 แห่ง และบายพาสสยามสแควร์ เปิดให้บริการตั้งแต่ 10.00 - 21.00 น.

ลักษณะเด่นของพื้นที่

- เป็นพื้นที่ส่วนหลักของซึ่งรวมลักษณะเด่นเฉพาะตัวของศูนย์การค้าสยามสแควร์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการค้าในตึกแถว ขนาดย่อม หลากหลายประเภท ร่วมกับการใช้พื้นที่ภายนอกอาคาร ประกอบกิจกรรมกลางแจ้ง มีการเดินเท้าที่หนาแน่น “ทะเลทะลวง” พื้นที่ในลักษณะที่เรียกว่า “เข้าซอยนั้น ทะลุซอยนี้”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเชื่อมต่อพื้นที่จากสถานีรถไฟฟ้า และโครงการสายการสัญจรทางเท้าระดับเหนือพื้นดินจากพื้นที่โดยรอบ โดยเฉพาะทางสัญจรชั้นที่ 2 รอบโรงภาพยนตร์ทั้ง 2 รวมทั้งสามารถจัดสร้างทางเข้า – ออกใหม่จากการเข้าถึงด้วยรถไฟฟ้าได้ในบริเวณนี้

- อาคารBlock J ตั้งอยู่ในจุดเชื่อมต่อที่สำคัญระหว่าง ตึกวิทยกิตต์ และ Digital Gateway ขนาบด้วยถนนซอยสำคัญ 2 สาย คือ ซอยสยามสแควร์ 7 และซอยจุฬาลงกรณ์ 64 รวมทั้งมีการเดินเท้าค่อนข้างหนาแน่นเข้าถึงได้สะดวก หลังจากรยกเลิกพื้นที่เซ็นเตอร์พอยท์ ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีเก้าอี้ไว้ให้บริการ เพื่อเป็นจุดนัดพบแห่งใหม่ จึงทำให้บริเวณนี้มีการเคลื่อนไหวของจำนวนผู้มาใช้บริการมากขึ้น

ภาพที่ 4.44 การจัดกิจกรรมบริเวณด้านหน้าอาคารBlock J

- โถงต้อนรับของ โรงภาพยนตร์สยามอยู่ในสภาพที่ดี มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อมรวมทั้งตั้งอยู่ใกล้กับป้ายรถประจำทางของสยามสแควร์ฝั่งพระรามที่ 1 และทางขึ้น – ลงสถานีรถไฟฟ้า เหมาะแก่การจัดกิจกรรมสาธารณะในอนาคต

- สวนหย่อมบริเวณอาคารBlock E มีความร่มรื่น อยู่ในสภาพดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม เหมาะแก่การนั่งพักผ่อน หรือใช้ทำกิจกรรมการแจ้ง

- การจัดกิจกรรมในวันหยุดของ Show Case Style by TOYOTA เป็นการเพิ่มสีสันและดึงดูดกลุ่มวัยรุ่นและผู้ที่สนใจ ทำให้มีจำนวนผู้มาใช้บริการมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณชั้นล่างโรงภาพยนตร์ลิโด

- การก่อสร้างทางเชื่อมระหว่างอาคาร Digital Gateway กับทางออกสถานีรถไฟฟ้าทำให้การเข้าถึงพื้นที่ได้โดยสะดวก

ลักษณะค้อยของพื้นที่

- เส้นทางเดินเท้าหลักในแนวตะวันออก – ตะวันตก ไม่ได้รับการออกแบบที่เหมาะสมขาดสิ่งปกคลุมจากแดด ลม ฝน รวมทั้งมีที่จอดรถยนต์กีดขวางอยู่หลายจุด ทำให้การสัญจรเชื่อมต่อระหว่างอาคารไม่สะดวก ขาดความต่อเนื่อง

- พื้นที่ดึกแถวชั้นที่ 2 - 4 รอบโรงภาพยนตร์ทั้ง 2 ค่อนข้างชบเซา เช่นเดียวกับโรงภาพยนตร์สกาลา กิจกรรมส่วนใหญ่จำกัดเพียงกิจกรรมที่ไม่สัมพันธ์กับความเคลื่อนไหวเท่านั้น น่าจะมากจากการเข้าถึงที่ยากลำบาก

ภาพที่ 4.45 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านการค้าใจกลางสยามสแควร์

กลุ่มที่ 3 “ย่านโรงแรมโนโวเทล”

บริเวณนี้ประกอบด้วยพื้นที่อาคาร Block F, G และ L เป็นดึกแถวจำนวน 99 คูหา พื้นที่รวม 22,540 ตารางเมตร อาคารธนาคารกรุงเทพ 4,615 ตารางเมตร และโรงแรมโนโวเทล ประมาณ 40,000 ตารางเมตร และที่กำลังก่อสร้างอยู่คือ อาคาร Block L ดึกแถวมีลักษณะด้านหน้า 2 ด้านเข้าถึงได้ 2 ทาง และดึกแถว 2 แถวหันหลังชนกัน โดยดึกแถวด้านถนนอังรีดูนังต์ และถนนพระรามที่ 1 บางส่วนจะมีทางเดินหลังคาคลุมรูปจั่วต่อเนื่อง (Covered promenade) อยู่ด้านหน้าอาคาร รวมทั้งมีอาคารพิเศษ 2 อาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ (F1) และโรงแรมโนโวเทล (F6) พื้นที่บริเวณนี้เชื่อมกันด้วยซอยสยามสแควร์ 5 และซอยเล็ก ๆ ระหว่างกลุ่มอาคาร อาคารโรงแรมโนโวเทลที่สูง 18 ชั้นรวมชั้นใต้ดินอีก 3 ชั้นจะเป็นอาคารที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในพื้นที่ สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนจากพื้นที่โดยรอบ ส่วนอาคารธนาคารกรุงเทพจะสูง 6 ชั้น โดยมีชั้นจอดรถใต้ดิน 1 ชั้นด้วย

การใช้ประโยชน์พื้นที่อาคารบริเวณนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่ไม่สัมพันธ์กับความเคลื่อนไหวหนัก เช่น สถาบันกวดวิชา พักอาศัยในโรงแรม สำนักงาน ธนาคาร ร้านอาหาร บริเวณนี้จัดได้ว่าเป็นแหล่งรวมสถาบันกวดวิชาหลายแห่ง ทำให้มีนักเรียน และผู้ปกครองเข้ามาใช้พื้นที่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะช่วงเย็น วันหยุด หรือช่วงปิด ภาคเรียน โรงแรมโนโวเทลจะได้รับความนิยมจากท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาพักเป็นคณะทัวร์ ส่วนบุคคลทั่วไปจะเข้ามาใช้พื้นที่ห้องเลี้ยงรับรอง ห้องโถงโรงแรมภัตตาคารอาหารนานาชาติ และสถานบันเทิงชั้นใต้ดินเป็นหลัก พบว่าการประกอบการของโรงแรมทำให้เกิดกิจกรรมการค้าต่อเนื่องหลายอย่างตามดึกแถวที่ตั้งอยู่โดยรอบ เช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านขายของชำร่วย ที่ระลึก จุดแลกเปลี่ยนเงินตรา ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านบริการนวดเท้า และดูแลสุขภาพ เป็นต้น

บริเวณนี้มีการปรับปรุงพื้นที่ระหว่างอาคารเพื่อใช้ประโยชน์ด้วยเช่นเดียวกันกับกลุ่มที่ 1 โดยพื้นที่ระหว่างอาคาร F1(อาคารกรุงเทพ) F2 และ F3 ถูกจัดให้เป็นศูนย์อาหาร และพื้นที่ระหว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารBlock G เป็นพื้นที่ขายสินค้าทั่วไป และขายอาหาร ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียน และผู้ปกครองที่เข้ามาใช้พื้นที่สถาบันกวดวิชาบริเวณนั้น รวมทั้งพนักงานบริษัท และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสำนักงานอยู่ใกล้ๆ บริเวณนั้น เนื่องจากมีความสะดวก และราคาข่อมเยา จะมีผู้ใช้หนาแน่นในช่วงกลางวัน และหลังเลิกเรียน หรือเลิกงาน

พื้นที่โล่งริมถนนอังรีดูนังค์มีขนาดกว้างขวาง มีการปลูกต้นไม้ จัดเป็นสวนหย่อมขนาดเล็ก ทำให้มีพื้นที่กันชน (Buffer Zone) ระหว่างตัวอาคาร และ ถนน นอกจากนั้นพื้นที่ทางเท้าจะถูกใช้เป็นที่วางหาบเร่งแผงลอยของพ่อค้า แม่ค้าในช่วงเย็น เป็นจุดขึ้น - ลงรถทัวร์ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการพื้นที่สยามสแควร์ด้วย พื้นที่ริมถนนถูกใช้เป็นที่จอดรถ ซึ่งหนาแน่นในช่วงเวลาเย็น ถึงกลางคืน

ช่วงเวลาการใช้พื้นที่พบว่า ดึกแถวบริเวณนี้จะปิดเร็วกว่าพื้นที่ส่วนอื่น ๆ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นสถาบันกวดวิชา ซึ่งจะเปิดบริการตั้งแต่เวลา 8.00 – 19.00 น. และสำนักงาน ธนาคารที่เปิดทำการตั้งแต่ 9.00 – 16.00 น. ส่วนโรงแรมโนโวเทลจะให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

ลักษณะเด่นของพื้นที่

- เป็นพื้นที่ซึ่งมีรูปแบบกิจกรรมการใช้พื้นที่ชัดเจน คือ รองรับสถาบันกวดวิชา และการท่องเที่ยว การโรงแรม ทำให้มีกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ชัดเจน แตกต่างจากบริเวณอื่น ๆ
- เป็นจุดสังเกตแรกของสยามสแควร์ เมื่อมาจากย่านการค้าราชประสงค์
- มีการเชื่อมต่อการสัญจรในระดับเหนือพื้นดินกับสถานีรถไฟฟ้า และศูนย์การค้า

Siam Paragon

- พื้นที่ทางริมถนนอังรีดูนังค์ มีความกว้างขวาง สามารถปรับปรุงให้รองรับการใช้ประโยชน์ภายนอกอาคารได้มากขึ้น
- อาคาร Block L เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จน่าจะทำให้มีพื้นที่สาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักเรียนที่เข้ามากวดวิชา และผู้ปกครองที่มารอรับ เนื่องจากย้ายโรงเรียนกวดวิชาจากดึกแถวเข้ามาในอาคาร ทั้งยังสามารถรองรับจำนวนรถได้ถึง 800 คันอีกด้วย

ลักษณะด้อยของพื้นที่

- พื้นที่โล่งรอบโรงแรมโนโวเทล เป็นลานคอนกรีต ทำให้ขาดความร่มรื่น ทางธรรมชาติ ไม่ส่งเสริมสภาวะน่าสบายของการใช้งานพื้นที่โรงแรม
- พื้นที่ระหว่างอาคารซึ่งจำหน่ายสินค้าทั่วไป และอาหาร ขาดระบบสาธารณูปโภครองรับที่มีประสิทธิภาพดีพอ
- เนื่องจากเป็นพื้นที่รองรับผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม เมื่อไม่ได้อยู่ในช่วงใช้งานพร้อมกัน โดยเฉพาะช่วงหัวค่ำ ทำให้มีคนผ่านไปมาน้อย เกิดความเงียบเหงา เปลี่ยว ตามพื้นที่ชอกหลืบอาคาร ไม่มีจุดตรวจรักษาความปลอดภัย รวมทั้งไม่มีไฟฟ้าแสงสว่างเพียงพอ จึงอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ขาดการดูแลสวนหย่อมริมถนนอังรีนังด์ ทำให้ใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ ดูกรูกรัง อาจเกิดอันตรายในเวลาค่ำคืนได้

- ขนาดอาคาร (Mass) ของโรงแรมโนโวเทลแตกต่างจากกลุ่มตึกแถวโดยรอบค่อนข้างมาก ทำให้เกิดความขัดแย้งของสภาพแวดล้อมอาคารบริเวณนั้น

ภาพที่ 4.46 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านโรงแรมโนโวเทล

กลุ่มที่ 4 “ย่านร้านอาหาร และภัตตาคาร”

บริเวณนี้ประกอบด้วยพื้นที่อาคาร Block I และ K เป็นตึกแถวจำนวน 69 คูหาโดยมีลักษณะเป็นตึกแถวล้อมลานจอดรถเหมือนกัน ส่วนอาคาร Block L ก่อตั้งก่อสร้างอาคารซึ่งเป็นอาคารจอดรถและโรงแรม มีรูปแบบอาคารที่ทันสมัยที่คาดว่าจะแล้วเสร็จต้นปี 2554 ในส่วน Poduim เพื่อสร้างศูนย์รวมโรงเรียนกวดวิชาภายในสยามสแควร์ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยมากขึ้น

การใช้ประโยชน์พื้นที่อาคารจะเป็นกิจการภัตตาคาร และร้านอาหารมากกว่ากิจกรรมอื่นอย่างชัดเจน โดยกิจการหนึ่งจะครอบครองพื้นที่อาคารติดต่อกันหลายคูหา ส่วนใหญ่จะเป็นภัตตาคาร และร้านอาหารที่เก่าแก่ และมีชื่อเสียงอย่างต่อเนื่อง เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป เช่น ห้องอาหารสีฟ้า นิวไลท์คอฟฟี่เฮาส์ และ The Hard Rock Café สาขากรุงเทพมหานคร เป็นต้น ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะเป็นวัยทำงาน นักธุรกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกลุ่มผู้ใช้ที่มาเป็นครอบครัว มักจะเข้าถึงพื้นที่ส่วนรถยนต์เป็นหลัก ส่วนผู้ใช้บริการ The Hard Rock Café จะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ และผู้ที่มาชมการแสดงดนตรี กลุ่มอาคารนี้ จะใช้ซอยจุฬาลงกรณ์ 64 เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าและบริการของภัตตาคาร และร้านอาหาร โดยจะมีจุดขนถ่ายสิ่งของบริเวณด้านหลังอาคารตลอดแนวถนน

พื้นที่ลานจอดรถมักจะมีการจอดรถเต็มตลอดทั้งวัน แต่ละแห่งจอดรถได้ประมาณ 60 – 70 คัน มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ภายนอกอาคารบริเวณลานจอดรถอาคาร Block I จัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษด้วย เช่น การแสดง การแจ้ การประชาสัมพันธ์สินค้า

ช่วงเวลาการใช้พื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภัตตาคาร ร้านอาหาร จะให้บริการตั้งแต่เวลา 10.00 – 22.30 น. โดยในช่วงเวลาอาหารกลางวัน และเย็นจะมีผู้ใช้บริการหนาแน่น สำหรับ The Hard

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Rock Café จะเปิดให้บริการช่วงเย็น ตั้งแต่ 18.00 – 2.00 น. จัดว่าเป็นพื้นที่ซึ่งมีการใช้งานมากสร้างแสงสีในเวลากลางคืนแก่ศูนย์การค้าสยามสแควร์ได้

ลักษณะเด่นของพื้นที่

- เป็นที่รวมของร้านอาหารเก่าแก่ และมีชื่อเสียงมายาวนาน ส่วนใหญ่จะปิดบริการดีกว่ากิจการอื่นทำให้พื้นที่บริเวณนี้มีแสงไฟสว่างไสว สร้างสีสันแก่การใช้งานในเวลาค่ำคืน ซึ่งเป็นจุดดึงดูดผู้มาใช้บริการในกลุ่มวัยทำงานได้เป็นอย่างดี

- ลานจอดรถที่ 2 (Block I) ซึ่งเป็น Landmark ที่ได้รับความนิยมจัดกิจกรรม เช่น การประชาสัมพันธ์ คอนเสิร์ต ซึ่งทำให้เป็นจุดดึงดูดผู้มาใช้บริการให้กับพื้นที่ และหากไม่มีการจัดกิจกรรมยังเป็นลานจอดรถพิเศษซึ่งเก็บค่าจอดเป็น 2 เท่าของอัตราปกติเหมาะสำหรับผู้มาใช้บริการในช่วงเวลาสั้นๆ

- ซอยจุฬาลงกรณ์ 64 เป็นเส้นทางบริการสำหรับร้านอาหารและสะดวกในการใช้งาน
ลักษณะค้อยของพื้นที่

- ลานจอดรถมักจะเต็มอยู่ตลอดเวลา ต้องเสียเวลาวนหาที่จอดรถ ขาดความร่มรื่นจากต้นไม้ ทำให้ไม่ส่งเสริมการใช้พื้นที่ภายในตึกแถวโดยรอบ

- บริเวณซอยจุฬาลงกรณ์ 64 ในช่วงเวลากลางคืนค่อนข้างเปลี่ยว

ภาพที่ 4.47 แสดงสภาพปัจจุบันของย่านร้านอาหารและภัตตาคาร

กลุ่มที่ 5 “ย่านโบนันชามอลล์”

บริเวณนี้ประกอบด้วยพื้นที่อาคาร Block H เป็นตึกแถวจำนวน 45 คูหา มีลักษณะเป็นตึกแถวล้อมลานจอดรถ และมีอาคารพิเศษสูง 5 ชั้น เป็นสถาบันกวดวิชาเดอะเบรน (H1) หันหน้าสู่ถนนพญาไท ตึกแถวบางส่วนถูกปรับพื้นที่ภายในให้เชื่อมต่อกัน เป็นโบนันชามอลล์ (H2) เพื่อจำหน่ายสินค้าแฟชั่น เครื่องประดับ มีสะพานลอยขนาดใหญ่เชื่อมต่อกับพื้นที่จากมาบุญครองเซ็นเตอร์ เข้ามาสู่สยามสแควร์ และอยู่ใกล้กับทางเข้า – ออกหลัก และป้ายรถประจำทางด้านถนนพญาไท

บริเวณนี้ได้ถูกใช้เป็น “ทางผ่าน” ของการสัญจรเข้า – ออก พื้นที่ส่วนอื่นของสยามสแควร์ด้วยโดยมีประตูเข้า – ออกด้านถนนพญาไท บริเวณปากซอยสยามสแควร์ 7 และ จุฬาลงกรณ์ 64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้พื้นที่อาคารในส่วนโบนันชามอลด์ถูกปรับเปลี่ยนให้เชื่อมต่อกันทั้ง 4 ชั้น โดยชั้นที่ 1 – 3 จะเป็นพื้นที่ขายสินค้า ซึ่งถูกแบ่งเป็นล็อกเล็ก ๆ หลาย ๆ ส่วน ชั้นที่ 4 จะเป็นที่ตั้งของสำนักงานดูแลพื้นที่โบนันชามอลด์ ภายหลังมีการปรับปรุงพื้นที่ลดความแออัด และสร้างความปลอดภัยการเพิ่มบันได ทางหนีไฟ ช่องแสงทางหน้าต่าง และ หลังคา สำหรับอาคารสถาบันกวดวิชานั้น ก็มีการปรับปรุงมาจากอาคารสำนักงานเดิม ชั้นล่างจะเป็นโถงต้อนรับขนาดใหญ่กว้างขวาง ชั้นบน ๆ ที่เป็นห้องเรียนมีการติดบันไดหนีไฟทางด้านหลังของอาคารด้วย พื้นที่ว่างหน้าอาคารถูกจัดให้เป็นสวนกระถางขนาดเล็ก ใช้เป็นที่นั่งพักคอยของนักเรียน และผู้นำไปมา รวมทั้งถูกใช้เป็นที่ให้พ่อค้า แม่ค้ามาปูผ้าขายสินค้าในช่วงเวลาเย็นหลังสถาบันกวดวิชาปิดบริการแล้ว ส่วนตึกแถวอื่นที่ล้อมลานจอดรถจะมีกิจกรรมการใช้อาคารค่อนข้างหลากหลายรูปแบบ เช่น คลินิกรักษาสุขภาพ ความงาม ร้านอาหาร บริษัทรับจองตู้ทองเที่ยว เป็นต้น พื้นที่ใต้สะพานลอยเป็นที่ตั้งของร้านค้าขนาดเล็ก ที่จอดรถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ตู้โทรศัพท์ พื้นที่โล่งนั่งพักผ่อน

ช่วงเวลาการใช้พื้นที่ พบว่าโบนันชามอลด์จะเปิดให้บริการประมาณ 11.00–20.30 น. สถาบันกวดวิชาเปิดให้บริการตั้งแต่ 8.00–19.00 น. ส่วนตึกแถวทั่วไปจะให้บริการตั้งแต่ 10.00– 21.00 น. และพื้นที่ใต้สะพานลอยเชื่อมมาบุญครองเซ็นเตอร์ จะมีอาคารขนาดเล็ก เป็นร้าน 7-Eleven ซึ่งให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

ลักษณะเด่นของพื้นที่

- ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เป็น “ประตู” ของศูนย์การค้าสยามสแควร์ด้านถนนพญาไท สามารถเชื่อมต่อกิจกรรมกับมาบุญครองเซ็นเตอร์ และ 29 พลาซ่าได้

- สะพานลอยเชื่อมมาบุญครองเซ็นเตอร์ เป็นจุดหมายที่ดี สำหรับการเข้า – ออกพื้นที่จากด้านถนนพญาไท

ลักษณะด้อยของพื้นที่

- พื้นที่โบนันชามอลด์ค่อนข้างแออัด ทางสัญจรภายในคืบแคบ วกวน สับสน ไม่สามารถขยายตัวได้ เพื่อเชื่อมกิจกรรมกับมาบุญครองเซ็นเตอร์ และ 29 พลาซ่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ทางขึ้นลงสะพานลอยเชื่อมมาบุญครองเซ็นเตอร์ กีดขวางทางเท้า มีขนาดที่ไม่เหมาะสม ไม่สามารถรองรับปริมาณผู้คนมาก ๆ ในช่วงเวลาการใช้พื้นที่สูงสุดได้ เกิดการติดขัดของทางสัญจรทางเท้าขึ้น

- การเข้าถึงพื้นที่จากป้ายรถประจำทางหน้าโอสถศาลาไม่สะดวก เนื่องจากมีสิ่งกีดขวางมากมาย เช่น ตู้โทรศัพท์ หาบเร่ ชุมชายของขนาดเล็ก จุดจอดรถมอเตอร์ไซค์ และรถตุ๊ก ตุ๊กรับจ้าง โดยเฉพาะพื้นที่ภายใต้สะพานลอยเชื่อมมาบุญครองเซ็นเตอร์

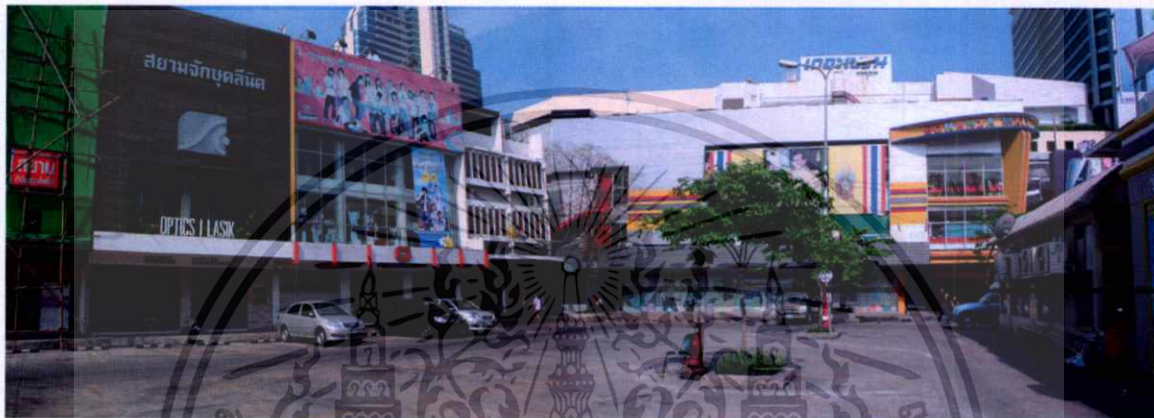
- ทางเข้า – ออกหลักขาดความความโดดเด่น ไม่มีจุดสังเกตที่ชัดเจนจากถนน

- เกิดการจราจรติดขัด ระหว่างรถที่เข้า- ออกสยามสแควร์กับรถที่วิ่งบนถนนพญาไท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทางเดินเข้าสู่พื้นที่ส่วนอื่นของสยามสแควร์ไม่ชัดเจน เป็นซอกระหว่างอาคาร ไม่เหมาะสมกับการเป็นทางเข้า- ออกหลัก รวมทั้งทางเท้าบริเวณลานจอดรถของBlock H ซึ่งติดกับซอยสยามสแควร์ 7 คบแคบ มีการกีดขวางของอุปกรณ์ประกอบประกอบถนน ขาดความร่มรื่นทางธรรมชาติอย่างรุนแรง

- ลานจอดรถมักจะเต็มอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากอยู่ใกล้ทางเข้า - ออกที่สุด ไม่ได้ใช้พื้นที่เปิดโล่งให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นแก่คนหมู่มาก รวมทั้งกิจกรรมในดึกแถวอื่นไม่มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกับโบนันชามอลล์ ทำให้การพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ไม่สมบูรณ์

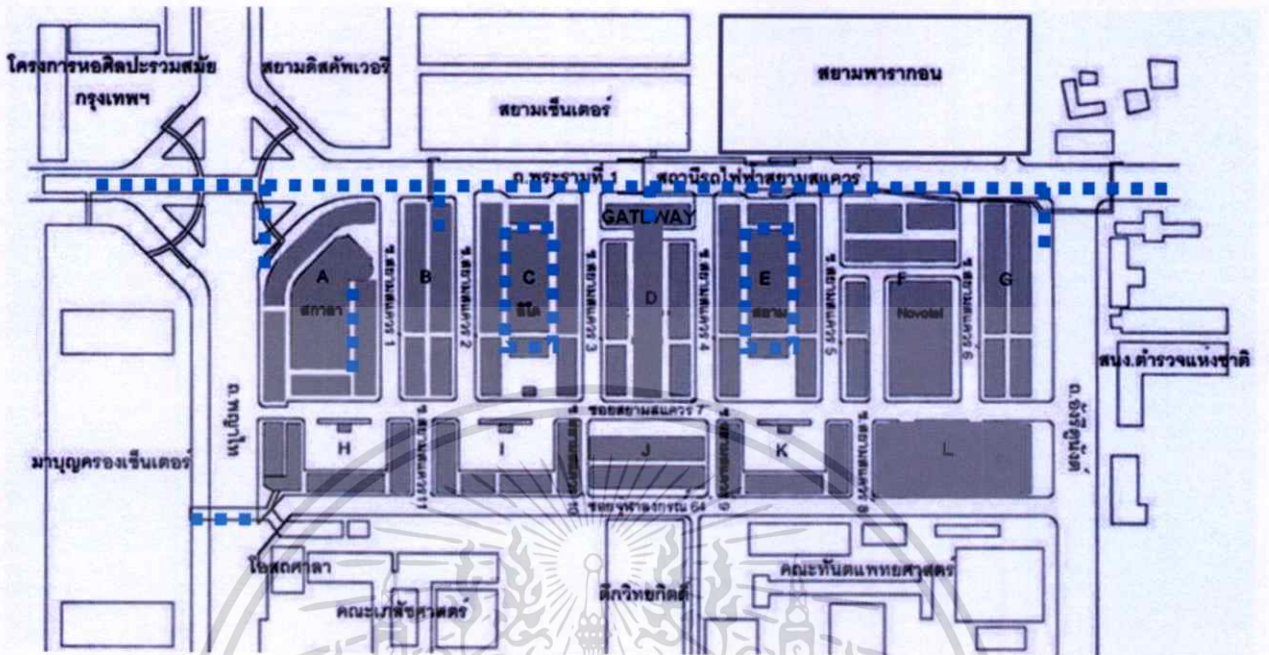
ภาพที่ 4.48 แสดงสภาพปัจจุบันของย่าน โบนันชามอลล์

4.1.3.4 เส้นทาง (Path) เป็นช่องทางการเคลื่อนที่ของพื้นที่สยามสแควร์ สามารถแบ่งลักษณะเส้นทางออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- เส้นทางระดับพื้นดิน เป็นเส้นทางที่ผู้ใช้รถยนต์ และเดินเท้าใช้สัญจรบนระดับพื้นดิน โดยถนนสายหลักรอบสยามสแควร์ ได้แก่ ถนนพระรามที่ 1 ด้านทิศเหนือ ถนนอังรีดูนังต์ ด้านทิศตะวันออก และถนนพญาไท ด้านทิศตะวันตก ส่วนระบบถนนภายในมีการจัดวางเป็นระบบตาราง (Grid system) ทั้งพื้นที่ โดยมีซอยสยามสแควร์ 7 และซอยจุฬาลงกรณ์ 64 เป็นถนนสายหลัก และเชื่อมโยงด้วยถนนซอยเล็ก ๆ เพื่อช่วยกระจายการสัญจรไปตามส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่อย่างทั่วถึง สำหรับการเดินเท้าส่วนใหญ่จะอยู่ตามทางเท้าริมถนนซอย และตามพื้นที่ระหว่างกลุ่มอาคาร พบว่าจะมีการเดินเท้าที่หนาแน่นชัดเจนบริเวณริมถนนซอยสยามสแควร์ 7 โดยเฉพาะซอยที่เชื่อมต่อทางขึ้น-ลงสถานีรถไฟฟ้ายกระดับอย่างสยามสแควร์ซอย 3 และ 4 ก็มีความหนาแน่นเห็นได้อย่างชัดเจนและบริเวณรอบๆ โรงภาพยนตร์ลิโด และบายพาสสยามสแควร์

- เส้นทางระดับเหนือพื้นดิน เป็นเส้นทางสัญจรสำหรับคนเดินเท้าระดับเหนือพื้นดิน พบว่าย่านการค้าปทุมวันมีการใช้เส้นทางระดับเหนือพื้นดินเชื่อม โยงกิจกรรมกันค่อนข้างมาก เช่น สะพานลอยเชื่อมมาบุญครองกับสยามสแควร์ สะพานลอยข้ามถนนพระรามที่ 1 (บริเวณด้านหน้าสยามเซนเตอร์)เชื่อมกับดึกแถวสยามสแควร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังรถไฟฟ้าระดับเปิดให้บริการ ทำให้เกิดโครงข่ายทางเท้ายกระดับขึ้นเพื่อเชื่อมรถไฟฟ้ากับอาคารในย่านนี้ เช่น ทางเท้ายกระดับเหนือสี่แยกเอกสารเป็นเอกสารที่สวนเวสสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญาตเหนาไปเซประเยชชานดานการควาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฐมวัน ทางเชื่อมจากสถานีสยามรถไฟฟ้าสยาม เป็นต้น นอกจากนั้นภายในพื้นที่สยามแควร์กำลัง
ดำเนินการก่อสร้างอาคาร Digital Gateway จะมีทางเดินเชื่อมกับทางออกสถานีรถไฟฟ้าสยามอีกด้วย

ภาพที่ 4.49 แสดงเส้นทางเดินระดับเหนือพื้นดิน

ภาพที่ 4.50 ทางขึ้น-ลงสถานีรถไฟฟ้าสยามบริเวณสยามสแควร์ซอย 3 และ 4

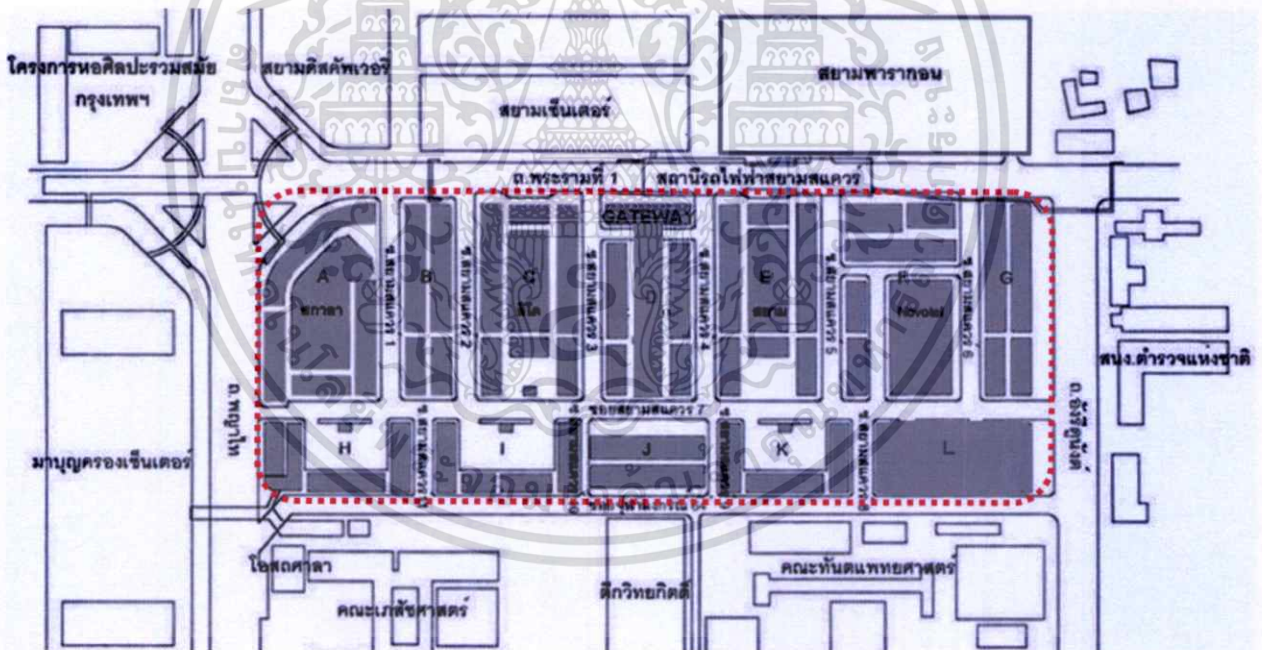

ภาพที่ 4.51 ทางเชื่อมกับศูนย์การค้าเอ็มบีเค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.5 เส้นขอบ (Edge) เป็นตัวแสดงขอบเขตที่แยกพื้นที่ สยามแควร์ออกจากพื้นที่อื่น พบว่าเส้นขอบสำคัญที่จัดว่าตัวแสดงขอบเขตพื้นที่สยามแควร์นั้น มีอยู่ 4 ตำแหน่งตามทิศทางต่าง ๆ ดังนี้

- เส้นขอบทิศเหนือ พบว่า โครงสร้างทางวิ่งของรถไฟฟ้ายกระดับเหนือถนนพระรามที่ 1 จะเป็นตัวแยกพื้นที่สยามแควร์ซึ่งเป็นกลุ่มอาคารเดี่ยว ๆ สลับกับพื้นที่โล่ง ออกจากศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ สยามดิสคัฟเวอรี และสยามพารากอนในอนาคต ซึ่งเป็นกลุ่มอาคารขนาดใหญ่แบบปิดล้อม
- เส้นขอบทิศตะวันออก พบว่า แนวกลุ่มต้นไม้ และพื้นที่โล่งสีเขียวริมถนนอังรีดูนังต์ จะทำหน้าที่เป็นพื้นที่กันชน (Buffer zone) ระหว่างพื้นที่สยามแควร์กับจราจรบนถนนอังรีดูนังต์
- เส้นขอบทิศใต้ พบว่า แนวรั้วสูงประมาณ 2.00 – 2.50 เมตร ริมถนนซอยจุฬาลงกรณ์ 64 จะเป็นเครื่องกั้นแบ่งแยกพื้นที่สยามแควร์ออกจากพื้นที่เขตการศึกษาของมหาวิทยาลัย
- เส้นขอบทิศตะวันตก พบว่า กลุ่มอาคารโค้งหัวมุมแยกปทุมวัน และริมถนนพญาไท จะเป็นแนวขอบเขตของพื้นที่ซึ่งเป็นกลุ่มอาคารเดี่ยว ๆ ออกจากอาคารมาบุญครองเซ็นเตอร์ และการจราจรบนถนนพญาไท

ภาพที่ 4.52 ขอบเขตของศูนย์การค้าสยามสแควร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 สภาพแวดล้อมบริเวณ องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ

4.1.3.1 สภาพแวดล้อมของบริเวณ

ภาพที่ 4.53 สภาพแวดล้อมของตึกแถวบริเวณสยามสแควร์ซอย 3

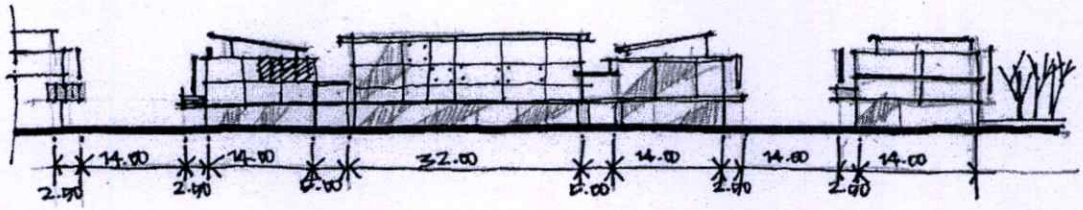
ภาพที่ 4.54 สภาพแวดล้อมของตึกแถวบริเวณสยามสแควร์ซอย 4

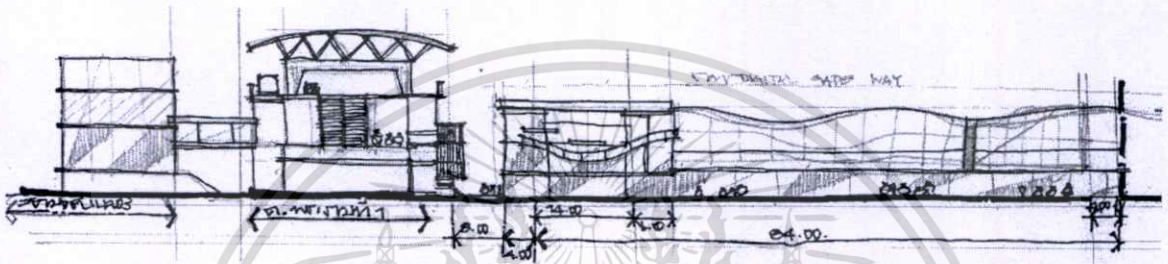
ภาพที่ 4.55 สภาพแวดล้อมของตึกแถวบริเวณ Block C

จากภาพที่ 4.53-4.55 จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของตึกแถวภายในศูนย์กลางการค้าสยามสแควร์จะมีลักษณะช่องเปิด ประตู หน้าต่าง มีลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่เหมือนกันถูกจัดเรียงไว้อย่างในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Similar element arranged in different relationships) แต่เมื่อมองในภาพรวมของเมืองจะเห็นว่า ลักษณะที่ถูกสร้างด้วยองค์ประกอบที่แตกต่างกันและถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Different element arranged in different relationships) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

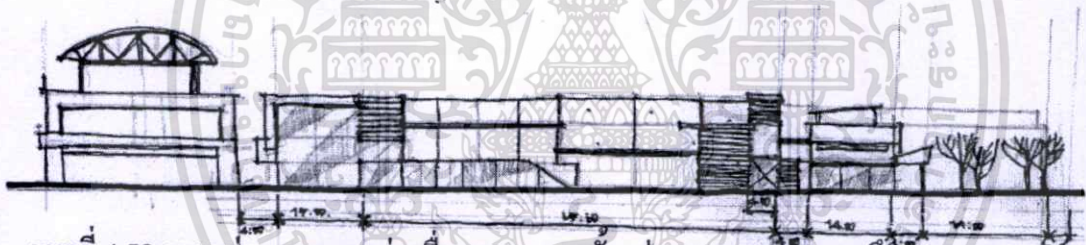
4.1.4 ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร ลักษณะของแนวอาคาร

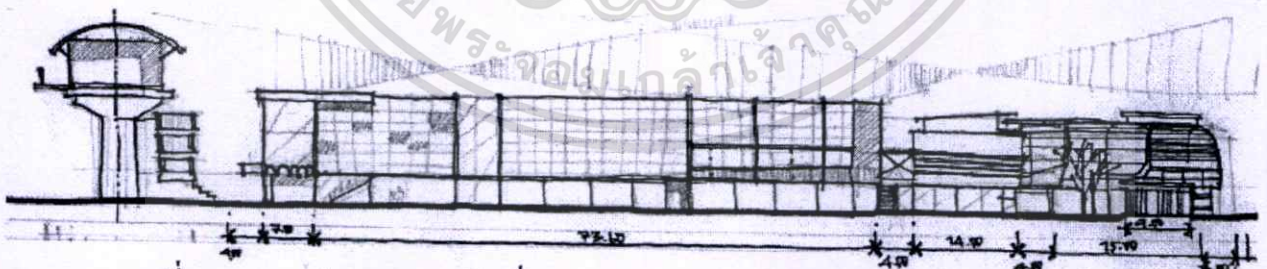
ภาพที่ 4.56 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 1 ถึง สยามสแควร์ซอย 2

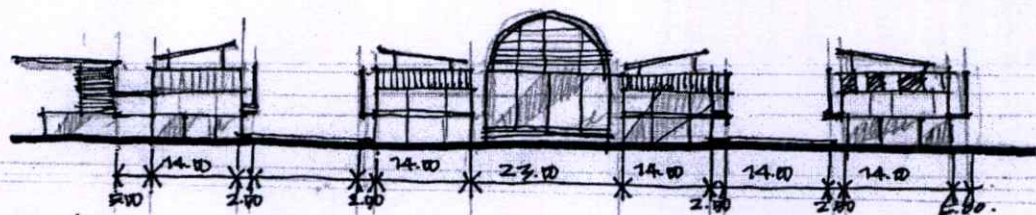
ภาพที่ 4.57 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 3 ถึง สยามสแควร์ซอย 4

ภาพที่ 4.58 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารตั้งแต่สยามสแควร์ซอย 5 ถึง สยามสแควร์ซอย 6

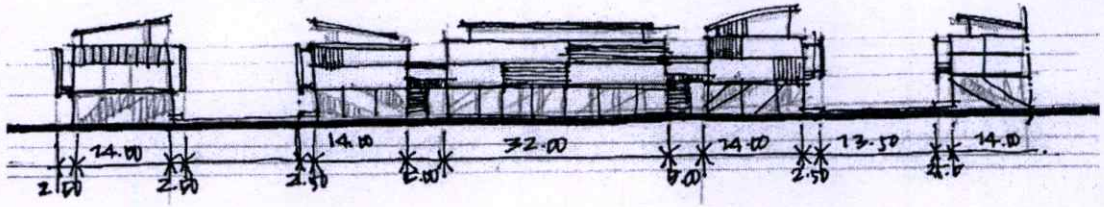

ภาพที่ 4.59 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคาร Block B บริเวณภายในสยามสแควร์ซอย 2

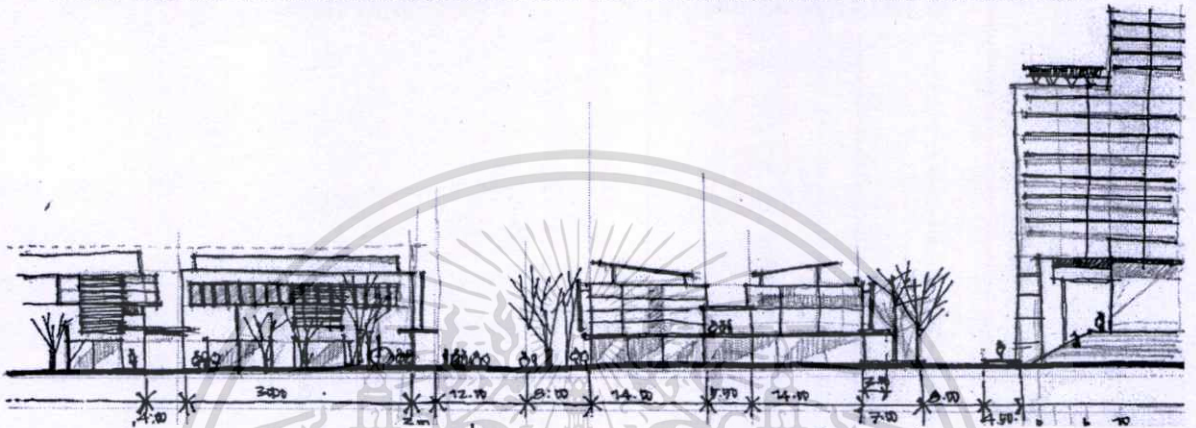

ภาพที่ 4.60 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคาร Block E บริเวณภายในสยามสแควร์ซอย 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.61 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารจากถนนพระรามที่ 1 ถึงสยามสแควร์ซอย 7

ภาพที่ 4.62 ระยะห่างและความต่อเนื่องของอาคารจาก สยามสแควร์ซอย 7 ถึงซอยจุฬาฯ 64

จากภาพที่ 4.56-4.62 จะเห็นว่าระยะห่างตึกแถวมีความต่อเนื่องกัน เพราะมีขนาดความกว้างของตึกแถวกับระยะห่างระหว่างตึกแถว 4.00 เมตรเท่ากัน และในส่วนภาพรวมเนื่องจากลักษณะอาคารโดยตึกแถวจะล้อมรอบอาคารพิเศษอยู่ ทั้งอาคารพิเศษส่วนใหญ่มีขนาดความสูงไม่มากนักจึงทำให้ยังมีความต่อเนื่องของพื้นที่อยู่

4.1.5 กิจกรรมและความหลากหลายที่บ่งถึงความเป็นศูนย์การค้าสยามสแควร์

กิจกรรมการใช้ประโยชน์ภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพาณิชยกรรม เป็นมีพื้นที่การค้าซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมหลากหลายเนื่องด้วยศูนย์การค้าสยามสแควร์มีพื้นฐานการพัฒนาจากรูปแบบการค้าในตึกแถว ซึ่งมีผู้เช่าหลายรายได้เข้ามาเช่าพื้นที่อาคารเพื่อประกอบกิจการต่างๆเป็นเวลาต่อเนื่องยาวนาน รวมทั้งกิจกรรมภายในอาคารมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของแฟชั่น ความทันสมัยของกระแสโลก จึงทำให้กิจกรรมมีความเคลื่อนไหวและมีสีสันตลอดเวลา

ช่วงเวลาของการให้บริการปกติของศูนย์การค้าจะเปิดตั้งแต่ 9.00 – 21.00 น. โดยประมาณ 9.00 น. ผู้ประกอบการจะเริ่มเข้ามาเตรียมตัวเปิดร้านและจะเปิดร้านในช่วง 9.00 – 10.00 น. หรือหากเป็นช่วงปิดเทอมอาจมีการเปิดในส่วนของโรงเรียนกวดวิชาตั้งแต่ช่วง 7.00 น. ส่วนช่วงเวลา 12.00 – 19.00 น. จะมีความคึกคักของกิจกรรมที่สุด โดยเฉพาะหลังเลิกเรียนและทำงานจะมีผู้มาใช้บริการมากและจะเริ่มเบาบางลงในเวลา 20.00 น. ยกเว้นวันเสาร์ อาทิตย์และวันหยุดพิเศษจะมีคนมาใช้บริการเกือบตลอดทั้งวัน เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์ มีลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากศูนย์การค้าอื่น คือ การใช้ประโยชน์ภายในร่วมกับภายนอกอาคารอย่างผสมผสาน เนื่องจากเป็นศูนย์การค้าแนวราบแบบเปิดโล่ง มีสัดส่วนของพื้นที่เปิดโล่งต่อพื้นที่ภายในอาคารสูงกว่า ศูนย์การค้าแนวตั้งแบบปิด โดยรอบ ทำให้มีการจัดกิจกรรมได้ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่อาคาร

4.1.5.1 ภายในอาคาร

4.1.6.1.1 ดิจิทัล จากการสำรวจพบว่า ดิจิทัลทั้งหมด คูหา มีการใช้ประโยชน์ภายในอาคารเพื่อประกอบกิจกรรมหลายประเภท สามารถจัดกลุ่มการใช้พื้นที่ได้แก่ ธนาคาร ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายเสื้อผ้าเครื่องประดับ โรงเรียนกวดวิชา ร้านที่เกี่ยวกับความสวยงาม แพคเกจจิ้ง และการเก็บของ

4.1.6.1.2 อาคารพิเศษ ได้แก่

- โรงภาพยนตร์สกาล่า ลีโด้ และสยาม นอกจากจะเปิดฉายภาพยนตร์ ยังมารเปิดร้านค้าปลีกบริเวณชั้นล่างเพื่อเป็นการดึงดูดผู้มาใช้บริการ ทั้งยังมีการจัดคอนเสิร์ต ทอล์กโชว์

- โรงแรมโนโวเทล เป็นโรงแรมระดับ 4 ดาว เปิดให้บริการตลอด ชั่วโมง ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่มักมากันเป็นกลุ่ม ทำให้มีกิจกรรมการค้าต่อเนื่องกับดิจิทัล โดยรอบ เช่น บริการด้านการเดินทาง ท่องเที่ยว ทั้งยังมีสถาบันเท็กซามคำตัน พบว่าพื้นที่บริเวณนี้มีความเป็นส่วนตัวมาก เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการแพคเกจจิ้ง ทำให้บรรยากาศไม่พลุกพล่านและค่อนข้างสงบ

- อาคาร Show Case Style by TOYOTA เป็นศูนย์แสดงนวัตกรรมทางยนตรกรรม แต่มีจัดกิจกรรมเช่น มินิคอนเสิร์ตในหยุดเพื่อดึงดูดผู้มาใช้บริการมากขึ้น

4.1.5.2 ภายนอกอาคาร

- ทางเดินเท้าริมถนนภายในศูนย์การค้า นอกจากใช้ทางเดินเพื่อสัญจรแล้วบางแห่งที่มีขนาดใหญ่พอจะใช้รองรับกิจกรรมอื่นๆ ได้ด้วย เช่น ทางเท้าด้านสยามสแควร์ซอย 7 บริเวณด้านหน้าของดิจิทัล Block J

- ลานจอดรถ 4 แห่ง เป็นการจัดกิจกรรมพิเศษที่สร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัย เช่น การประชาสัมพันธ์สินค้า การจัดนิทรรศการ ส่วนใหญ่ลานจอดรถที่ 2 ได้รับความนิยมใช้จัดกิจกรรมมากที่สุด

4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.2.1 ส่วนของผู้เข้าศึกษา

ตอนที่ 1 หาค่าร้อยละของสถานภาพส่วนตัวและสภาพทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.3 แสดงการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพส่วนตัว (ผู้เข้าศึกษา)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ		
1. ชาย	21	26.25
2. หญิง	59	73.75
รวม	80	100
1.2 อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	7	8.75
2. 30-39 ปี	35	43.75
3. 40-49 ปี	31	38.75
4. 50-59 ปี	3	3.75
5. 60 ปีขึ้นไป	4	5.00
รวม	80	100
1.3 การศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	6.25
2. ปริญญาตรี	69	86.25
3. สูงกว่าปริญญาตรี	6	7.50
รวม	80	100
1.4 สถานภาพการสมรส		
1. โสด	31	38.75
2. สมรส	47	58.75
3. อื่นๆ	2	2.50
รวม	80	100
1.5 รายได้		
1. ต่ำกว่า 100,000 บาท/เดือน	10	12.50
2. 100,000-250,000 บาท/เดือน	63	78.75
3. 250,001-500,000 บาท/เดือน	5	6.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
4. 500,000 บาท/เดือนขึ้นไป	2	2.50
รวม	80	100
1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่พักในตึกแถว		
1. ไม่มี	70	87.50
2. 1-3 คน	6	7.50
3. 4-6 คน	4	5.00
4. 7 คนขึ้นไป	-	-
รวม	80	100
1.8 สถานะการใช้ตึกแถวบริเวณสยามสแควร์		
1. ผู้เช่า	45	56.25
2. ผู้เช่าช่วง	35	43.75
รวม	80	100
1.9 ปัจจุบันท่านเหลืออายุสัญญาเช่ากี่ปี		
1. ต่ำกว่า 1 ปี	37	46.25
2. 1-2 ปี	26	32.50
3. 3-4 ปี	17	21.25
4. 4 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	80	100
1.10 ระยะเวลาการเช่าตึกแถว		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	31	38.75
2. 5-9 ปี	38	47.50
3. 10-15 ปี	7	8.75
4. 15 ปีขึ้นไป	4	5.00
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้เช่าตึกแถวตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.75 อายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 การศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 86.25 สถานภาพการสมรส คิดเป็นร้อยละ 58.75 รายได้ 100,001-250,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 78.75 ไม่มีที่พักอาศัยในตึกแถว คิดเป็นร้อยละ 87.50 สถานะการใช้ตึกแถวเป็นผู้เช่าคิดเป็นร้อยละ 56.25 มีอายุสัญญาเช่า ต่ำกว่า 1 ปีคิดเป็นร้อยละ 46.25 และเช่าตึกแถวมานาน 5-9 ปีคิดเป็นร้อยละ 47.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ดีกแถว

ตารางที่ 4.4 แสดงการจำแนกพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ดีกแถว (ผู้เข้าดีกแถว)

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
2.1 ปัจจัยที่ทำให้เข้าดีกแถว		
1. พักอาศัย	-	-
2. พาณิชย์	71	88.75
3. พักอาศัยและพาณิชย์	9	11.25
รวม	80	100
2.2 ประเภทของสินค้าในการใช้ดีกแถวเพื่อการพาณิชย์		
1. อาหารและเครื่องดื่ม	5	6.25
2. เสื้อผ้าและเครื่องประดับ	65	81.25
3. โรงเรียนกวดวิชา	2	2.50
4. ด้านความงาม และเสริมสวย	8	10.00
5. อื่นๆ		
รวม	80	100
2.3 กิจกรรมประจำวันภายในดีกแถว		
ช่วงเวลา 6.00-9.00 น.		
1. เตรียมเปิดร้าน	5	6.25
2. กำลังเดินทางมา	75	93.75
ช่วงเวลา 9.00-12.00 น.		
1. เปิดร้าน	70	87.50
2. เตรียมเปิดร้าน	10	12.50
ช่วงเวลา 12.00-15.00 น.		
1. ค้าขาย	80	100.00
ช่วงเวลา 15.00-18.00 น.		
1. ค้าขาย	80	100.00
ช่วงเวลา 18.00-21.00 น.		
1. ค้าขาย	5	6.25
2. เก็บของ ปิดร้าน	75	93.75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลา 21.00-24.00 น.		
1. ปิดร้าน	5	6.25
2. กลับบ้าน	70	87.50
3. พักผ่อน	5	6.25
ช่วงเวลา 24.00-6.00 น.		
1. พักผ่อน	5	6.25
2. ไม่ได้ตอบ	75	93.75
รวม	80	100
2.4 การให้ความสำคัญกับการปรับปรุง ซ่อมแซม ตึกแถว		
1. ไม่เคยปรับปรุง	-	-
2. น้อย	35	43.75
3. ปานกลาง	42	52.50
4. มาก	3	3.75
รวม	80	100
2.5 การเคยต่อเติมอาคารตึกแถวที่ใช้ประโยชน์ ปัจจุบัน		
1. เคย	9	11.25
2. ไม่เคย	71	88.75
รวม	80	100
2.6 เหตุผลในการต่อเติมและบริเวณที่จะต่อเติม		
1. กั้นสาด	11	13.75
2. ชั้นคาค้ำ	30	37.50
3. ไม่เคย	39	48.75
รวม	80	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
2.7 ความต้องการให้ตึกแถวมีรูปลักษณ์ที่โดดเด่นมากกว่าตึกแถวข้างเคียง		
1. ต้องการ	44	55.00
เพราะต้องการดึงดูดลูกค้า	10	22.72
เพราะอยากให้ดูสวยงาม	19	43.18
ไม่ได้ตอบเหตุผล	15	34.09
2. ไม่ต้องการ	36	45.00
เพราะคิดว่าตึกแถวคืออยู่แล้ว	4	11.11
เพราะไม่จำเป็น	17	47.22
ไม่ได้ตอบเหตุผล	15	41.66
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้เช่าตึกแถวตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เช่าตึกแถวเพื่อพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 88.75 ใช้เพื่อประกอบการพาณิชย์ประเภทเสื้อผ้าและเครื่องประดับ คิดเป็นร้อยละ 81.25 โดยช่วงเวลา 6.00-9.00 น. เดินทางมาที่ร้านคิดเป็นร้อยละ 93.75 ในช่วงเวลา 9.00-12.00 น. เปิดร้านคิดเป็นร้อยละ 87.50 ช่วงเวลา 12.00-18.00 น. ทำการค้าคิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลา 18.00-21.00 น. เก็บของปิดร้านคิดเป็นร้อยละ 93.75 ช่วงเวลา 21.00-24.00 น. กลับบ้านคิดเป็นร้อยละ 87.50 ผู้เช่าให้ความสำคัญกับการปรับปรุงซ่อมแซมตึกแถวระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 52.50 ไม่เคยต่อเติมอาคารคิดเป็นร้อยละ 88.75 ถ้าคิดจะต่อเติมจะต่อเติมบริเวณชั้นคาตฟ้าแต่ส่วนใหญ่ไม่เคยต่อเติมคิดเป็นร้อยละ 48.75 ต้องการให้ตึกแถวมีรูปลักษณ์ที่โดดเด่นมากกว่าตึกแถวข้างเคียงด้วยปัจจัยเชิงพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 55

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจเกี่ยวข้องกับการมาใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตารางที่ 4.5 แสดงการจำแนกข้อมูลด้านความพึงพอใจ (ผู้เช่าตึกแถว)

ข้อมูลด้านความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 ความคิดเห็นว่า ตึกแถวเป็นอาคารที่ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ากว่าอาคารประเภทอื่น		
1. คุ้มค่า	63	78.75
2. ไม่คุ้มค่า	17	21.25
รวม	80	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
3.2 ความพอใจในความเป็นส่วนตัวกับตึกแถวที่ใช้ประโยชน์ปัจจุบัน		
1. พอใจ	64	80.00
2. ไม่พอใจ	16	20.00
รวม	80	100
3.3 ความพอใจกับสภาพโดยรวมของตึกแถว		
3.3.1 จำนวนพื้นที่ใช้สอย		
1.พอใจ	69	86.25
2.ไม่พอใจ	11	13.75
3.3.2 รูปลักษณ์อาคาร		
1.พอใจ	61	76.25
2.ไม่พอใจ	19	23.75
3.3.3 บรรยากาศ		
1.พอใจ	52	65.00
2.ไม่พอใจ	28	35.00
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้เช่าตึกแถวตอบแบบสัมภาษณ์แสดงความพึงพอใจ ดังนี้ ส่วนใหญ่ผู้คิดว่าตึกแถวเป็นอาคารที่ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ากว่าอาคารประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 78.75 มีความพอใจในความเป็นส่วนตัวกับตึกแถวที่ใช้ประโยชน์ปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 80 พอใจกับพื้นที่ใช้สอยของตึกแถว คิดเป็นร้อยละ 86.25 พอใจกับรูปลักษณ์ของตึกแถวคิดเป็นร้อยละ 76.25 พอใจกับบรรยากาศคิดเป็นร้อยละ 65

4.2.2 ส่วนของผู้มาใช้บริการ

ตอนที่ 1 หาค่าร้อยละของสถานภาพส่วนตัวและสภาพทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.6 แสดงการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพส่วนตัว (ผู้มาใช้บริการ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ		
1. ชาย	30	30
2. หญิง	70	70
รวม	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1.2 อายุ		
1. ต่ำกว่า 20 ปี	38	38
2. 20-29 ปี	47	47
3. 30-39 ปี	7	7
4. 40-49 ปี	5	5
5. 50 ปีขึ้นไป	3	3
รวม	100	100
1.3 การศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	35	35
2. ปริญญาตรี	50	50
3. สูงกว่าปริญญาตรี	15	15
รวม	100	100
1.4 สถานภาพการสมรส		
1. โสด	94	94
2. สมรส	5	5
3. อื่นๆ	1	1
รวม	100	100
1.5 อาชีพ		
1. รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	7	7
2. พนักงานบริษัทเอกชน	29	29
3. เจ้าของกิจการ	10	10
4. รับจ้าง	5	5
5. นักเรียน นักศึกษา	49	49
รวม	100	100
1.6 รายได้		
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	28	28
2. 5,001-15,000 บาท/เดือน	38	38
3. 15,001-30,000 บาท/เดือน	14	14
4. 30,001 บาท/เดือน ขึ้นไป	10	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนรวมสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น 100 อนุญาตให้นำไปใช้ปร 100 ษณด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้มาใช้บริการภายในสยามสแควร์ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 70 อายุ 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 47 การศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 สถานภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 94 รายได้ 5,001-15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 38

ตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว

ตารางที่ 4.7 แสดงการจำแนกพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว (ผู้มาใช้บริการ)

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
2.1 วิธีในการเดินทางมาศูนย์การค้าสยามสแควร์		
1. รถประจำทาง	20	20
2. รถไฟฟ้า BTS	48	48
3. รถจักรยานยนต์	-	-
4. รถยนต์ส่วนตัว	22	22
5. รถรับจ้าง	5	5
6. เดินเท้า	5	5
รวม	100	100
2.2 ช่วงเวลาเดินทางมาศูนย์การค้าสยามสแควร์		
1. 6.00-9.00 น.	1	1
2. 9.01-12.00 น.	8	8
3. 12.01-15.00 น.	38	38
4. 15.01-18.00 น.	32	32
5. 18.01-21.00 น.	21	21
6. 21.01 น. เป็นต้นไป	-	-
รวม	100	100
2.3 ปัจจัยที่ทำให้มาศูนย์การค้าสยามสแควร์		
1. ช็อปปิ้ง	35	35
2. เดินเล่น	28	28
3. ร่วมกิจกรรม	6	6
4. รับประทานอาหาร	17	17
5. เรียนกวดวิชา	7	7
6. อื่นๆ	7	7
รวม	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้มาใช้บริการภายในสยามสแควร์ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เดินทางมาสยามสแควร์โดยรถไฟฟ้า BTS คิดเป็นร้อยละ 48 มักเดินทางมาศูนย์การค้าสยามสแควร์ในช่วงเวลา 12.01-15.00 น. คิดเป็นร้อยละ 38 และมาศูนย์การค้าสยามสแควร์เพื่อช้อปปิ้งคิดเป็นร้อยละ 35

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับจินตภาพของเมืองและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับจินตภาพของเมืองและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์ (ผู้มาใช้บริการ)

ข้อมูลแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การค้าสยามสแควร์		
1. ภาพที่ 1 แผงบังแดดของตึกแถว	74	74
2. ภาพที่ 2 void ของโรงแรมโนโวเทล	23	23
3. ภาพที่ 3 void ของ TOYOTA	3	3
4. ภาพที่ 4 หลังคาของ Digital Gateway	-	-
รวม	100	100
3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปรับปรุงภายในสยามสแควร์		
1. ไม่มี	35	35
2. ที่นั่ง	1	1
3. ที่จอดรถ	37	37
4. ห้องน้ำ	11	11
5. ความสะอาด	2	2
6. ทางเดิน	1	1
7. อาคารเก่า	13	13
รวม	100	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้มาใช้บริการภายในสยามสแควร์ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่คิดว่าแผงบังแดดของตึกแถวเป็นเอกลักษณ์ของศูนย์การค้าสยามสแควร์ คิดเป็นร้อยละ 74 และคิดว่าควรปรับปรุงเรื่องที่จอดรถคิดเป็นร้อยละ 37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องแนวทางในการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงตึกแถว โดยสรุปผลที่ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

5.1.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม และกิจกรรมการใช้พื้นที่ภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

5.1.1.3 เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงรูปแบบตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากร ได้แก่

- ผู้เช่าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 380 ราย
- ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 25,000 ต่อวัน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- ผู้เช่าตึกแถวภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 80 ท่าน
- ผู้ที่มาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ 100 ท่าน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของผู้เช่าตึกแถว ใช้การคำนวณโดยการเปรียบเทียบกับตาราง Yamane' โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ส่วนผู้มาใช้บริการใช้วิธีสุ่มโดยบังเอิญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 แบบสำรวจ เป็นการสำรวจลักษณะทางกายภาพปัจจุบันของบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยแบ่งเนื้อหาในการสำรวจออกเป็น 6 หมวดดังนี้

1. รูปแบบสถาปัตยกรรมของตึกแถว
2. รายละเอียดของอาคารจากอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน
3. จินตภาพของเมือง (Looking for Visual)
4. สภาพแวดล้อมของบริเวณ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของอาคารโดยรอบบริเวณที่จะทำการออกแบบ
5. ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร ลักษณะแนวอาคารบริเวณที่จะทำการออกแบบ
6. กิจกรรมและความหลากหลายที่บ่งบอกถึงความเป็นสยามสแควร์

5.1.3.2 แบบสัมภาษณ์ ที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์

- สำหรับผู้เช่าตึกแถว โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ในด้านอายุ การศึกษา เพศ และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว โดยถามแบบลึก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลลักษณะคำถามแบบถามความพึงพอใจการมาใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

- สำหรับผู้มาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ในด้านอายุ การศึกษา เพศ และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการมาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลลักษณะคำถามแบบถามความพึงพอใจการมาใช้บริการภายในบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลพื้นฐานการสำรวจภาคสนามเป็นลำดับแรกจากนั้นได้นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังชุมชน เพื่อสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่างกลับมาเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อการสังเคราะห์ ประกอบกับหลักทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมเพื่อผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.5 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

สยามสแควร์เป็นแหล่งรวมสินค้าและบริการที่หลากหลาย ทันสมัย และเป็นผู้นำแฟชั่นไทยที่ตั้งอยู่ในย่านการค้าปทุมวัน ซึ่งเป็นพื้นที่พาณิชยกรรม และจุดเปลี่ยนต่อระบบขนส่งมวลชนที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของที่ตั้ง ซึ่งทำให้มีปริมาณผู้มาใช้บริการค่อนข้างมาก อีกทั้งระบบการสัญจรของรถยนต์และพื้นที่จอดรถ มีจำนวนของซอยเข้าถึงด้านหน้าตึกแถวอย่างทั่วถึงรวมถึงที่จอดรถที่มีกระจายอยู่ตามซอยและลานจอดรถ โดยผู้เช่าส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจขนาดย่อมซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบสถาปัตยกรรมของตึกแถวขนาดเล็ก ที่กระจายตัวในแนวราบสลับกับพื้นที่เปิดโล่ง จึงมีความยืดหยุ่นในการใช้งาน และสามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมได้สะดวก ทั้งยังสามารถประกอบกิจกรรมต่างกันในคูหาเดียวกัน โดยแบ่งพื้นที่ หรือการแบ่งชั้น โดยผู้เช่าส่วนใหญ่ครอบครองตึกแถวมากกว่า 1 คูหาและอยู่ต่าง Block ทำให้มีการกระจายตัวของรูปแบบกิจการ อีกทั้งผู้เช่ายังมีอิสระในการปรับปรุงรูปลักษณะ การเลือกใช้วัสดุ และการออกแบบองค์ประกอบอาคารเพื่อดึงดูดความสนใจ ซึ่งจัดเป็นเสน่ห์ของพื้นที่ และนอกจากอาคารตึกแถวศูนย์การค้าสยามสแควร์ยังมีอาคารพิเศษที่เกิดจากการพัฒนาพื้นที่ โดยส่วนใหญ่ก่อสร้างให้มีรูปลักษณะโดดเด่นทางสถาปัตยกรรมและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ได้แก่ อาคารโนโวเทล อาคาร Show Case Style by TOYOTA อาคาร Digital Gateway เป็นต้น จึงทำให้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์โดยรวมมีความไม่สอดคล้องทางสถาปัตยกรรม และขาดความเป็นเอกภาพ

5.1.6 พฤติกรรมและกิจกรรมการใช้พื้นที่ศูนย์การค้าสยามสแควร์

5.1.6.1 การใช้พื้นที่ภายนอกอาคาร

มีการใช้พื้นที่ทางเท้าด้านหน้าชั้นล่างมีการตั้งวางกระถางต้นไม้ ทำพื้นยื่นออกนอกแนวเสาชองตัวอาคาร เพื่อเชิญเชิญและดึงดูดผู้มาใช้บริการ ซึ่งบางครั้งทำให้เกิดขวางทางเดินเท้า และการใช้บริเวณกันสาดวาง AIR COMPRESSOR และติดป้ายร้าน จนทำให้สิ่งเหล่านี้กลายเป็นองค์ประกอบที่ไม่เรียบร้อยของตึกแถวภายในศูนย์การค้าซึ่งส่งผลทำให้เกิดทัศนอุจาด

ภาพที่ 5.1 แสดงการตั้งวาง AIR COMPRESSOR บนกันสาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 แสดงการใช้ประโยชน์ของพื้นที่บนทางเท้าด้านหน้าตึกแถว

ภาพที่ 5.3 แสดงการติดตั้งป้ายบริเวณแนวขอบกันสาดด้านหน้าอาคาร

5.1.6.2 การใช้พื้นที่ภายในอาคาร

ส่วนใหญ่พื้นที่บริเวณชั้นล่างประกอบการพาณิชย์ ยกเว้นตึกแถวที่อยู่โดยรอบโรงภาพยนตร์จะมีการประกอบการพาณิชย์บริเวณชั้น 2 ด้วย จึงทำให้มีการปรับเปลี่ยนผนังด้านหน้าเป็นกระจก ชั้น 3-4 ใช้เก็บของและพักอาศัยมักจะติดป้ายโฆษณา และชั้น 4 ผู้ใช้ต่อเติมเพื่อใช้พื้นที่พักอาศัยและตากผ้า เนื่องจากขาดพื้นที่เปิดโล่งที่จะสามารถรับแสงแดด ได้เต็มที่ จึงเป็นปัญหาที่ควรคำนึงถึงอย่างมาก เนื่องจากระมอระดับสายตาทั้งจากที่ระดับพื้นดินและจากรถไฟฟ้าสามารถมองเห็นทัศน

อุจาดจากการต่อเติมนี้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการเก็บกองของที่กรุงรัง หรือการตากเสื้อผ้า เป็นต้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

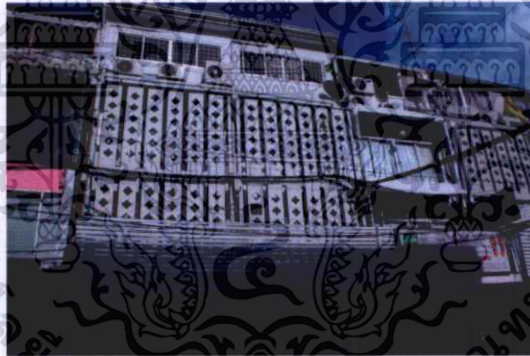
5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ พบว่า มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย จึงเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

5.2.1 อภิปรายผลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตึกแถวส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์เพื่อพาณิชย์ โดยผู้เช่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าตึกแถวเป็นอาคารที่มีการประโยชน์ได้คุ้มค่าง่าอาคารประเภทอื่น เพราะใช้ประโยชน์ได้หลายหลาย ส่วนใหญ่เคยต่อเติมตึกแถวที่ใช้ประโยชน์เพราะต้องการพื้นที่เพิ่มขึ้น จากการศึกษาพบว่าด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจราคาเช่าเพิ่มขึ้นปอดิมเพิ่มขึ้น ทำให้ปัจจุบันจึงไม่มีจำนวนการใช้พื้นที่เพิ่ม ทำให้ผู้เช่าที่ดั่งการเพิ่มพื้นที่ใช้สอยมีการเช่าอาคารอื่นเพิ่มเติม

รูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่เกิดขึ้นจากผู้เช่าส่วนใหญ่ “ต่างคน ต่างทำ” เพื่อสร้างความโดดเด่นสะดุดตาให้กับร้านค้าของตนเอง รวมถึงความคืดร่นที่จะอยู่รอดในธุรกิจทำให้ต้องสร้างและขาดความรู้ความเข้าใจที่ดีด้านภาพรวมและการสร้างอย่างสุกเอาเผากินกลายเป็นทัศนอุจาด ทำให้ภาพรวมของความเป็นเมืองขาดความเป็นเอกลักษณ์และความสอดคล้องกลมกลืน

ภาพที่ 5.4 การต่อเติมบริเวณคาดฟ้า

ภาพที่ 5.5 การตกแต่งให้ตึกแถวมีรูปลักษณะที่โดดเด่นมากกว่าตึกแถวข้างเคียงด้วยปัจจัยเชิงพาณิชย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพที่ 5.1-5.2 จะเห็นว่าของการปรับปรุงที่มีความแตกต่างกัน โดยภาพที่ 5.1 ผู้เช่าเป็นบุคคลที่เช่าที่ใช้ตึกแถวร่วม 40 ปี ซึ่งมีลูกค้ำประจำจึงมีรูปแบบการต่อเติมชั้นพื้นที่คาดฟ้าใช้สำหรับพักอาศัยและใช้วิธีการทาสีเพื่อให้ยังคงสวยงาม ส่วนภาพที่ 5.2 ผู้เช่าคือ บริษัท ทรุกอปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้เช่าที่เช่าตึกแถวใหม่ทำให้จำเป็นต้องปรับปรุงให้โดดเด่นเพื่อดึงดูดผู้มาใช้บริการ

อรศิริ ปาณินท์. (2538:4-6) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่องานสถาปัตยกรรมว่า เมื่อสมัยก่อนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ผลงานสถาปัตยกรรมที่ผลิตออกมาคือ ผลงานที่เกิดขึ้นจากความผูกพันที่ใกล้ชิดและเป็นการส่วนตัวระหว่างสถาปนิกกับผู้ว่าจ้าง ซึ่งเป็นผู้ใช้อาคารเอง แต่สำหรับสมัยนี้แล้ว ผู้ใช้อาคารมิได้เป็นผู้ว่าจ้างเสมอไป หากเป็นกลุ่มชนที่เป็นเพียงนามธรรม และห่างเหินจากสถาปนิกเกินกว่าที่สถาปนิกจะทราบถึงความต้องการและค่านิยมของคนเหล่านั้นได้ จึงทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมออกมาในลักษณะสากล แทนที่จะเป็นสถาปัตยกรรมแบบส่วนตัวหรือเฉพาะรายไป ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยก่อนนายทุนมีเงินจำกัด และว่าจ้างตามความต้องการส่วนตัว แต่สมัยนี้นายทุนมิได้เป็นบุคคลเดียว ทว่าเป็นองค์กรในรูปักษ์ใหญ่มีหุ้นส่วนมากมายและว่าจ้างตามโครงการยักษ์ใหญ่เช่นกัน เพื่อหวังผลกำไรจากการลงทุนตามระบบทุนนิยมอย่างสมบูรณ์แบบ หรืออาจเป็นองค์กรที่มีงบประมาณจำกัด เช่น หน่วยงานประชาสงเคราะห์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าวงหน้าที่รับผิดชอบของสถาปนิกที่เดิมมีต่อผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นผู้ใช้อาคารเองนั้น ได้เปลี่ยนไปเป็นความรับผิดชอบต่อระบบบริษัท ระบบของราชการ และผู้ว่าจ้างเป็นนักลงทุน ซึ่งมีได้มีส่วนในการใช้สอยอาคารเลย

5.2.2 อภิปรายผลเกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้พื้นที่บริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

เนื่องจากศูนย์การค้าสยามสแควร์มีกลุ่มลูกค้ำที่ค่อนข้างชัดเจน จึงทำให้พฤติกรรมการใช้พื้นที่คล้ายคลึงกันทุกวัน ซึ่งแบ่งเป็นช่วงเวลาดังนี้

ช่วงเวลา 6.00-9.00 น. ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ยกเว้นอาคารที่มีการพักอาศัย

ช่วงเวลา 9.01-12.00 น. เริ่มมีการมีการขนส่งสินค้าเข้าอาคาร

ช่วงเวลา 12.01-15.00 น. เป็นชั่วโมงเร่งด่วนของทุกกิจกรรมภายในตึกแถว เนื่องจากเป็นเวลาพักกลางวันประกอบกับบริเวณดังกล่าวใกล้กับอาคารสำนักงานจึงมีจำนวนผู้มาใช้บริการทั้งพนักงานที่ทำงานภายในอาคารสำนักงานที่อยู่ใกล้เคียงและนักเรียนนักศึกษาที่มากวดวิชา หรือทำกิจกรรมอื่นๆ

ช่วงเวลา 15.01-18.00 น. เป็นช่วงเวลาที่มียานยนต์มากที่สุด จนก่อให้เกิดปัญหาเรื่องทางสัญจรและที่กิจกรรมทั้งภายนอกและภายในตึกแถวมีความพลุกพล่านมากที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงที่มีผู้คนมาติดต่อกัน

ช่วงเวลา 18.01-21.00 น. ช่วงเวลาความพลุกพล่านน้อย เนื่องจากผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษาจึงทำให้เดินทางกลับ ร้านค้าเริ่มทยอยปิดร้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงเวลา 21.01-24.00 น. ช่วงเวลาความพลุกพล่านน้อย เนื่องจากผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน นักศึกษาจึงทำให้เดินทางกลับ ร้านค้าเริ่มทยอยปิดร้าน

ช่วงเวลา 24.01-6.00 น. กิจกรรมภายในอาคารจะเริ่มน้อยลงลง เป็นช่วงที่เหมาะสมกับการ ปรับปรุงอาคาร

ลักษณะการใช้ประโยชน์ของตึกแถวในแต่ละวันจะมีความคล้ายคลึงกันเนื่องจากประเภท ของกิจการที่ทำการพาณิชย์จะเป็นตัวกำหนด สังคม จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่ว่าบุคคลใด ที่มีบทบาทอย่าง เดียวกัน จะต้องมีการทำนองเดียวกันในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ จะมีความแตกต่างทางพฤติกรรมก็ เฉพาะในเรื่องรายละเอียดที่เป็นไปตามคุณสมบัติทางสรีรวิทยา และบุคลิกภาพเท่านั้น (วิมลสิทธิ์ หรยางกุล, 2526:17-21)

จากการอภิปรายผลข้อ 5.2.1-5.2.2 พบว่า เนื่องจากผู้เช่าอาคารเน้นพาณิชย์กรรมมาก ประกอบกับพฤติกรรมและกิจกรรมมีส่วนทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมเปลี่ยนแปลงซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะอาคาร ได้ด้วยการทาสี ทำให้ต่างพยายามหาสีสันทันที่แปลกๆ มาใช้ เมื่อมองในภาพรวมจึงเกิดสภาพไม่น่าดูขึ้น เนื่องจาก Form ของอาคารยังคงต่อเนื่องเป็นระนาบ เดียวกัน
2. การทิ้งขยะของผู้ใช้ตึกแถวในปัจจุบันนำมาวางไว้ที่ทางเท้าในตอนกลางคืน เพื่อรอรถ ขยะมาเก็บในตอนเช้า ซึ่งมักเกิดปัญหาส่งกลิ่นทำให้บรรยากาศภายในสยามสแควร์ ไม่ดีแก่ผู้ที่พักอาศัย ภายในตึกแถวและผู้ที่มาใช้บริการในเวลาช่วงดึก
3. น้ำรั่วหยดจากบริเวณกันสาดอาคารต่อท่อระบายจากบริเวณกันสาดลงสู่ท่อระบายน้ำ สาธารณะ ทำให้เกิดความไม่น่ามอง
4. การจราจรคับคั่ง เนื่องจากจำนวนที่จอดรถยนต์ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประกอบการวนรถเพื่อหาช่องจอดส่งผลให้เกิดขวางทางเท้า และความไม่น่าดู
5. สายไฟฟ้า และสายโทรศัพท์ที่ต่อพ่วงเข้าแต่ละอาคารซึ่งพาดผ่านหน้าอาคารตลอด แนวทำให้เกิดสภาพไม่น่าดูและอาจเกิดอันตรายต่อผู้คนที่สัญจรบนทางเท้า
6. ปัญหาเกี่ยวกับฝุ่นละอองและคราบสกปรกจากถนนเนื่องจากสภาพจราจรที่ติดขัด ตลอดเวลา
7. ปัญหาการติดตั้งป้ายโฆษณาทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และขาดความต่อเนื่องของ รูปแบบอาคาร

แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดึกแถวในด้านต่างๆ ได้แก่ การออกข้อกำหนด เพิ่มเติมในหมายควบคุมการก่อสร้าง การควบคุมการใช้อาคาร การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน รวมทั้งในแง่ การออกแบบวางผังอาคารซึ่งช่วยให้อาคารตึกแถวมีประสิทธิภาพการใช้งานเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน (เพ็ญศรี ฉันทวรารักษ์, 2531:25-30)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ลักษณะของตึกแถวในปัจจุบันถูกควบคุมด้วยเทศบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารซึ่งข้อบังคับต่าง ๆ ยังคงใช้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2497 เป็นส่วนใหญ่ซึ่งข้อกำหนดเกี่ยวกับตึกแถวในเทศบัญญัติคงมีแต่ ข้อบังคับในลักษณะกว้างๆของตึกแถวเท่านั้น เช่น ความกว้าง ความสูงและความยาวของกันสาดและเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น น้ำหนักบรรทุกเท่านั้น ดังนั้น การออกแบบและต่อเติมตึกแถวจึงทำกันตามใจชอบโดยมิได้คำนึงถึงลักษณะการอยู่อาศัยที่ดีและสภาพแวดล้อมของเมือง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงรายละเอียดรูปร่างลักษณะทางกายภาพของตึกแถวเพื่อสอดคล้องกับอาคารที่เกิดขึ้นใหม่และเอื้อประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมถึงภาพลักษณ์ที่ดีของย่านการค้าสยามสแควร์ดังนี้

5.3.1.1 ความสูงของอาคาร สภาพปัจจุบันของตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยาม-สแควร์มีความสูงตามที่กฎหมายบังคับไว้คือชั้นล่าง 3.50 เมตร และชั้นต่อไป 3.00 เมตร ซึ่งไม่มีชั้นลอยจึงมีขนาดเท่ากันทุกคูหาจึงมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกัน

5.3.1.2 ความกว้างของคูหา สภาพปัจจุบันของตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยาม-สแควร์มีความกว้างของคูหา 4.00 เมตร และช่องทางเดินระหว่างตึกแถวก็มีขนาดเดียวกันซึ่งทำให้จังหวะอาคารในแนวตั้งมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกัน

5.3.1.3 หลังคา ตึกแถวปัจจุบันส่วนใหญ่มีการต่อเติมหลังคาให้มีพื้นที่ใช้สอยมากขึ้นจึงทำให้ระดับของหลังคาแตกต่างกัน เมื่อมองจากสถานีรถไฟฟ้า BTS จะเห็นความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และทัศนอุจาด

ดังนั้นแนวทางการปรับปรุง จึงกำหนดให้ทำหลังคานำเอา Character ของสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอาคาร Digital Gateway และ Parapet ปิดบริเวณด้านหน้าของตึกแถวนำเอา Character ของตึกแถวเดิม มาเป็นส่วนประกอบของสถาปัตยกรรม จากการมองของสายตาของมนุษย์ปกติจะมีมุมมองด้านบน 30 องศาและด้านล่าง 60 องศา (Cartwright.1980:34-38) โดยลักษณะของการโค้งไปด้านหลังจะทำให้ปิดบังสายตาทัศนอุจาด ทั้งการมองจากด้านบน หรือการมองในระดับเดียวกัน ซึ่งผู้ดูแลอาคารจะต้องออกกฎการใช้พื้นที่อย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้เกิดปัญหาทางสถาปัตยกรรมอีก

5.3.1.4 ส่วนยื่นของอาคาร ตึกแถวที่ได้รั้นแนวห่างจากเขตทางสาธารณะไม่เกิน 2.00 เมตร ท้องกันสาดของพื้นชั้นแรกต้องสูงจากระดับทางเท้าที่กำหนด 3.25 เมตร ระเบียงด้านหน้าอาคารมีได้ตั้งแต่ระดับพื้นชั้นที่สามขึ้นไป และยื่นได้ไม่เกินส่วนยื่นสถาปัตยกรรม ตึกแถวในปัจจุบันต่างก็ได้พยายามให้มีการออกแบบกันสาด แผงบังตา และติดตั้งป้ายโฆษณาให้มีสีสัน รูปแบบให้สะดุดตาแก่ผู้พบเห็นซึ่งส่วนใหญ่แล้วกันสาดในปัจจุบันจะกลายเป็นที่วางของซึ่งไม่ได้ใช้ กลายเป็นที่สะสมเศษขยะ และเป็นที่วาง Air compressor ของเจ้าของห้องแต่ละห้องทำให้ดูเกะกะกรังรัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงจึงกำหนดให้มีพื้นที่ปิดบังสายไฟจากสายตาผู้ที่อยู่ในอาคารและการใช้เอา Character ของสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอาคาร Block L เพื่อปิดบังความรกรุงรังและยังสามารถระบายความร้อนจาก Air compressor ได้ กรณีการต่อท่อระบายน้ำจากกันสาดชั้นบนนั้นใช้เอกลักษณ์ของ อาคาร ShowCase Style by TOYOTA คือการใช้ Aluminum Cladding ครอบกันสาดและแนวเสา เนื่องจากสะดวกต่อการดูแลและซ่อมแซม รวมทั้งยังทำให้เกิดจังหวะในแนวนอนและแนวตั้งอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.5 หน้าต่างประตู ตึกแถวในปัจจุบันนี้มีการเปิดช่องหน้าต่างเต็มความกว้างของห้องซึ่งทำให้ภายในตึกแถวได้รับแสงสว่างเต็มที่ แต่ควรจะให้สอดคล้องกับการปรับจังหวะของอาคารในแนวตั้ง โดยการเจาะช่องเปิดของ façade ให้สอดคล้องแนว Vertical fin ส่วนวัสดุที่ใช้ควรจะกลมกลืนกับ Form ของอาคารจะเป็นกระจกและอลูมิเนียม

ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงจึงกำหนดที่ใช้กระจกเป็นวัสดุขององค์ประกอบซึ่งมีกรอบอลูมิเนียมเป็นการบอกจังหวะในแนวดิ่งและแนวนอน ทำให้เกิดความต่อเนื่องของ void ที่สามารถมองเห็นจากรูปด้านของอาคาร ทั้งยังเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้เช่าอาคารเพื่อให้ผู้มาใช้บริการสามารถมองเห็นกิจกรรมที่อยู่ภายในอาคารอีกด้วย

5.3.1.6 สีและวัสดุก่อสร้าง ตึกแถวในปัจจุบันนี้มักจะทาสีกันตามใจชอบ โดยทั่วไปมักจะใช้สีดูฉูดฉาดเพื่อให้สะดุดตา แต่ละห้องก็พยายามใช้สีให้แตกต่างกัน โดยมีให้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและอาคารข้างเคียง วัสดุก่อสร้างก็เช่นเดียวกัน

ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงจึงกำหนดที่ใช้กับอาคารประเภทตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์คือ สีอ่อน เช่น สีขาว ครีมน เทาอ่อน ซึ่งเป็นสีที่สะท้อนแสงสว่าง ไม่ดูดความร้อน และสามารถกลมกลืนกับสีเฉดอื่นๆ

5.3.1.7 ป้ายโฆษณา สภาพปัจจุบันมีการติดตั้งป้ายโฆษณาซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายจนทำให้เกิดรูปแบบที่ไม่เป็นระเบียบ

ดังนั้นแนวทางการปรับปรุงควรจัดระเบียบการติดตั้งโดยกำหนดให้ติดตั้งได้เฉพาะบริเวณด้านหน้าชั้น 3 ซึ่งส่วนใหญ่พื้นที่ดังกล่าวใช้ในการเก็บของหรือส่วนพักอาศัย ส่วนป้ายชื่อร้าน ให้ติดผนังด้านหน้าภายใต้กันสาดระยะสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2.20 เมตร และยกเลิกมิให้ติดป้ายโฆษณาขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการทับซ้อนของป้ายโฆษณา

จากการข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอกระบวนการออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม รูปด้านตึกแถวในปัจจุบัน รูปด้านตึกแถวหลังการปรับปรุง และทัศนียภาพตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ ตามรายละเอียดภาพที่ 5.6 - 5.9

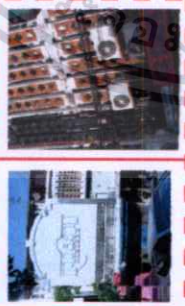
การตกแต่งด้วยสีสดใสและดูตาเพื่อ
การพาณิชย์โดยไม่สนใจของข้างเคียง

การตกแต่งด้านหน้าอาคาร ชั้น 1-2 ที่แตกต่างกันทำให้เกิดความไม่กลมกลืน

ความแตกต่างกันของห้องที่ตกแต่ง
ด้านหน้ากับห้องที่คงสภาพเดิม
แต่ติดตั้ง compressor

การตกแต่งอาคารโดย
การติดตั้งแผงโซลาร์

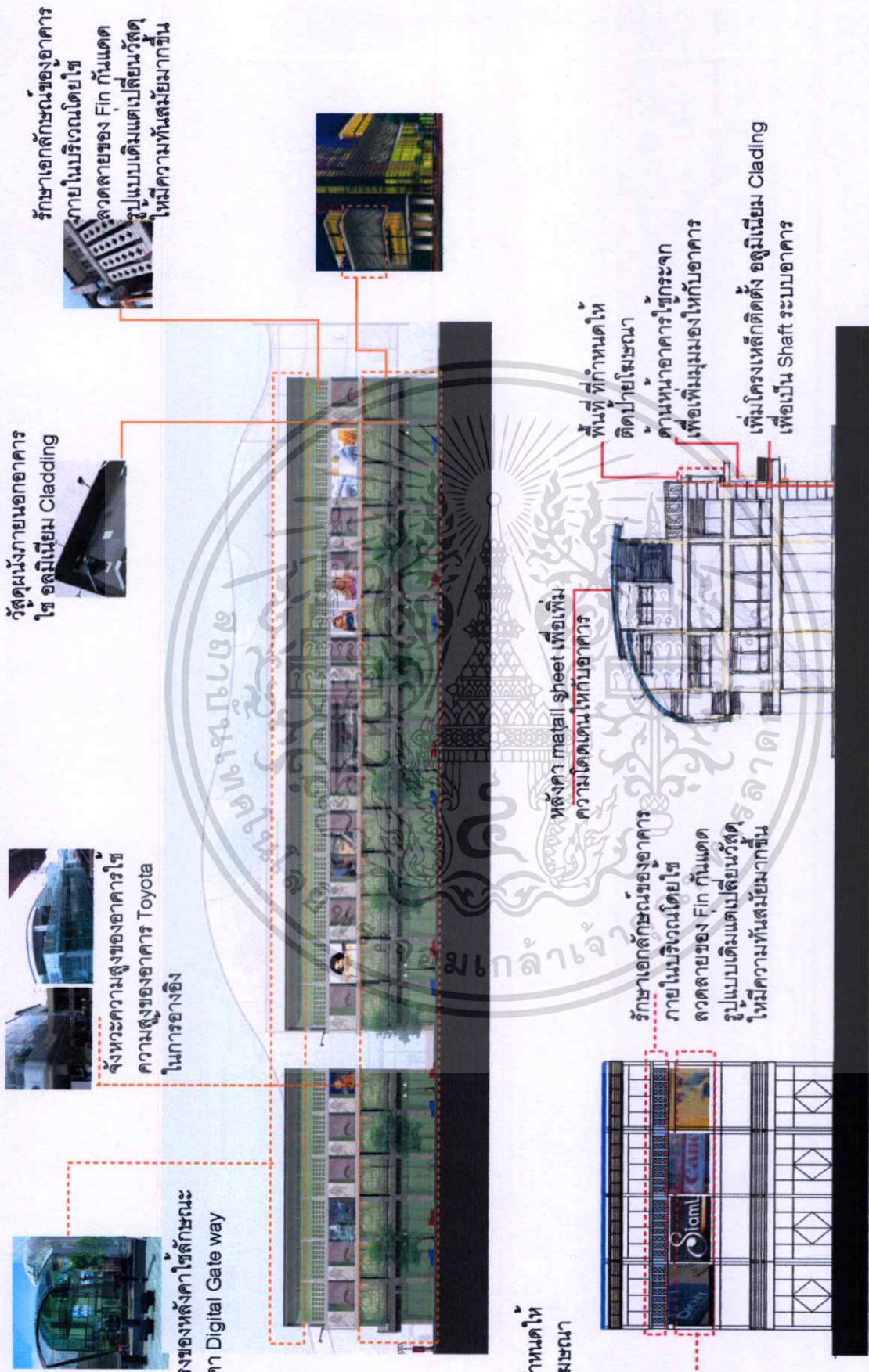

ห้องรูปแบบเดิมที่ขาดการดูแล
และใช้เวลานานที่สุด 100 ปี
เป็นที่ตากผ้าทำให้เกิด ฟันรูลา

ภาพที่ 5.7 แสดงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสถาปัตย์กรรมของตึกแถวเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ... ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัด... เอกสารนี้... ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า... บางอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 แสดงรูปแบบตึกแถวที่นำเสนอแนวทางการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 แสดงทัศนียภาพของรูปแบบตึกแถวที่แนวทางการปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ศูนย์การค้าสยามสแควร์เป็นอาคารในแนวราบจึงใช้พื้นที่ได้อย่างไม่เต็มที่ เนื่องจากมีทางสัญจรและช่องจอดรถทุกซอก หากมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมจำนวนที่จอดรถไว้ภายในอาคาร จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งมหาวิทยาลัย และผู้เช่าอาคาร ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการปรับปรุงดังนี้

- ควรจัดให้มีการสร้างอาคารจอดรถขึ้นอีก เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์พื้นที่ในแนวตั้ง ทั้งยังทำให้เพียงพอต่อความต้องการ โดยเห็นควรให้สร้างในบริเวณ Block A เนื่องจากบริเวณดังกล่าวชบเซา และมีกิจกรรมการประกอบการที่ไม่ต่อเนื่องกัน
- ยกเลิกการใช้ถนนบางซอกเพื่อการสัญจรของรถยนต์และสร้างหลังคาคลุมซอกดังกล่าวเพื่อป้องกันปัญหาเรื่องสภาพอากาศ โดยผู้วิจัยขอเสนอให้ยกเลิกบริเวณสยามสแควร์ซอก 3 และ 4 เนื่องจากมีบริเวณทางขึ้น-ลง โครงข่ายรถไฟฟ้า เพื่อให้ผู้มาใช้บริการรู้สึกปลอดภัยและมีความต่อเนื่องในการเดินทางขึ้น
- ควรอาจจัดให้มีกิจกรรมการค้าในเวลากลางคืน เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากที่อื่นในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นการสร้างศักยภาพของพื้นที่ และสามารถสร้างรายได้ให้กับทั้งเจ้าของพื้นที่และผู้เช่าอาคาร

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาพบว่ายังมีประเด็นและตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกหลายประการ ซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป ดังนี้

5.3.3.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

5.3.3.2 ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงคิกแถวบริเวณอื่นที่สำคัญ เช่น บริเวณถนน

เจริญกรุง เป็นต้น

5.3.3.3 ศึกษาแนวทางการออกแบบรูปแบบสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับภาพรวมของ

เมืองในบริเวณอื่น

บรรณานุกรม

- ชูวิทย์ สุจฉายา. 2524. “ตึกแถวกับการออกแบบชุมชน” ภาพวิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรพร แสงศิลป์. 2527. “ลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมของตึกแถวในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบชุมชน.
- จันรรจา ชัยโชณิษฐ์. 2531. “การศึกษาเอกลักษณ์ของการใช้ที่ดินย่านศูนย์กลางธุรกิจการค้าใจกลางกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา เขตสีลม-สุรวงศ์”. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมือง มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยรัตน์ บุญเจริญ. 2536. ดี โอลด์ สยาม พลาซ่า พื้นที่ชีวิตวังบูรพา วารสารศิลปวัฒนธรรม ทองค้อกล้วยไม้ ณ อรุณยา. 2527. สภาพทั่วไปของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็มไอซี ครีเอชั่น จำกัด.
- ฐานันดร พยัคฆชาติ. 2545. “แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณริมถนนสีลม” วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เพ็ญศรี ฉันทวรารัง. 2531. “แนวทางการเปลี่ยนแปลงของตึกแถวในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง “เขตบงรัก” รายงานการศึกษาคับสมบูรณั โครงการจัดทำแผนผังพัฒนาเขตกรุงเทพมหานคร เสนอต่อ สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2544.
- มานพ พงศัตน์ และคณะ 2547. โครงการแผนแม่บทสยามสแควร์ รายงานการศึกษา ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสิษฐ พรหมบุตร. 2538. “การศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองพัทยา”. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิตสาขาวิชาการวางผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกุล 2526. “พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม” ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกุลและคณะ 2536. “พัฒนาการแนวความคิดรูปแบบงานสถาปัตยกรรม อดีตปัจจุบันและอนาคต” ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักดิ์ดา สุทธิจิตไพศาล. 2538. “รูปแบบอาคารที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบของสถาปัตยกรรมโดยรอบ” การศึกษาวิจัยด้วยตนเอง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศิริรัตน์ เจริญกิจ. 2540. “Commercial street façade of historic” รายงานออกแบบสถาปัตยกรรม 7 ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. 2543. “กฎหมายและการบริหารผังเมืองของท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกา” ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุนทร ภิรมย์รัตน์. 2529. “การปรับปรุงย่านธุรกิจการค้าถนนสีลม-สุรวงศ์” ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิวินีย์ ธรรมเขต. 2539. “ศึกแถวกับสภาพแวดล้อม” การศึกษาวิจัยด้วยตนเอง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิวินีย์ ธรรมเขต. 2539. “ทัศนอุจาด” การศึกษาวิจัยด้วยตนเอง ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรศิริ ปาณินท์. 2538. “มนุษย์กับการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม” คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรศิริ ปาณินท์. 2538. “ย่านธุรกิจ กรุงรัตน โกสินทร์ชั้นนอก” วารสารหน้าจั่ว.

อรศิริ ปาณินท์. 2516. “ส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ” คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Attoe, Wayne 1980. Skyline Berkeley, California.

Bamley Borough Council. 1982. Dormer windows, Designguide.

Bentley, Lan et.al. 1985. Responsiv3e Environments: A manual for designer The Architectural press ltd.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจประกอบการวิจัย
เรื่องแนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

แบบสำรวจเพื่อศึกษาถึงภาพลักษณ์และรายละเอียดต่างๆ ของศูนย์การค้าสยามสแควร์ โดยแบ่งออกเป็น 6 หมวดดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์
2. รายละเอียดของอาคารจากอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน
3. จินตภาพของเมือง
4. สภาพแวดล้อมของบริเวณ องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของอาคาร
5. ระยะเวลาและความต่อเนื่องของแนวอาคาร ลักษณะของแนวอาคาร
6. กิจกรรมและความหลากหลายที่บ่งบอกถึงความเป็นศูนย์การค้าสยามสแควร์

1. สภาพปัญหาด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมและตึกแถว

ภาพถ่าย

การสเก็ช

การบันทึก

--	--

--	--

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ด้านสถาปัตยกรรม

.....

1.2 สภาพอาคารปัจจุบัน

.....

1.3 การต่อเติม

.....

1.4 การใช้สีและวัสดุ

.....

1.5 ความกลมกลืนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

.....

1.6 ลักษณะที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม

.....

2. รายละเอียดของอาคารจากอาคารที่เป็นเอกลักษณ์และสื่อความหมายที่ชัดเจน

ภาพถ่าย

การสเก็ตช์

การบันทึก

--	--

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ด้านสถาปัตยกรรม

.....

2.2 องค์ประกอบหลัก, องค์ประกอบรอง

.....

2.3 การใช้สีและวัสดุ

.....

2.4 องค์ประกอบหรือรายละเอียดที่เป็นเอกลักษณ์

.....

3. จินตภาพของเมือง

 ภาพถ่าย

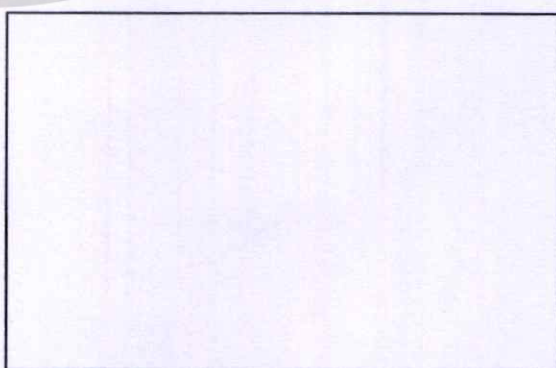
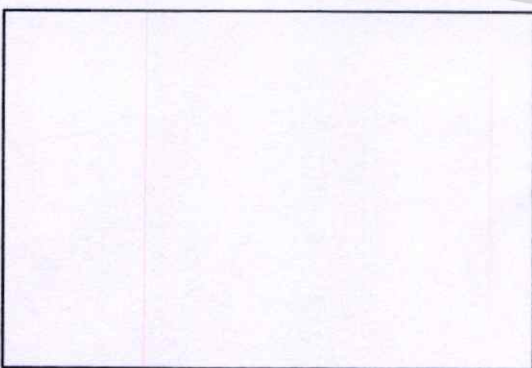
 การสเก็ตช์

 การบันทึก

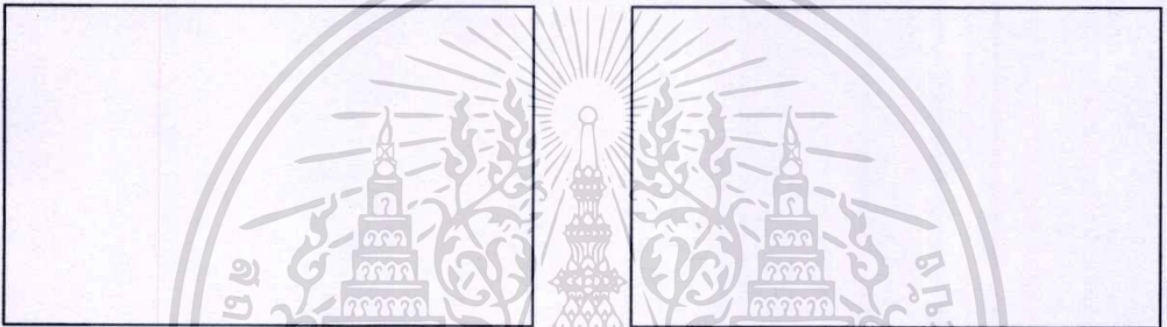
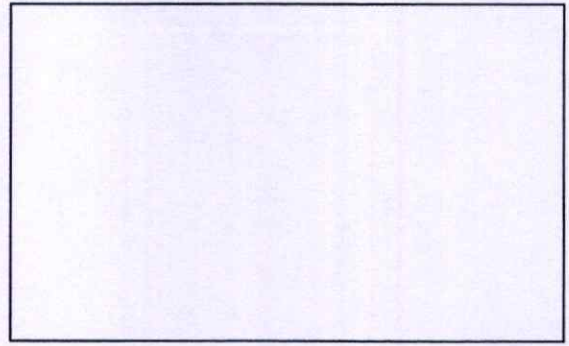
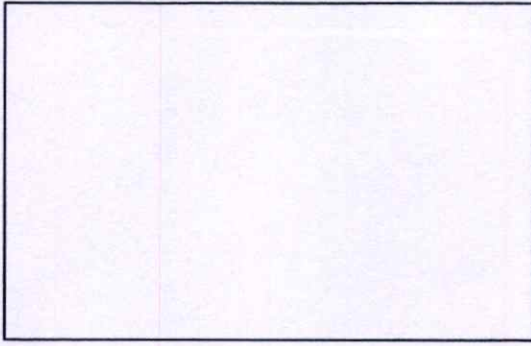
3.1 Node

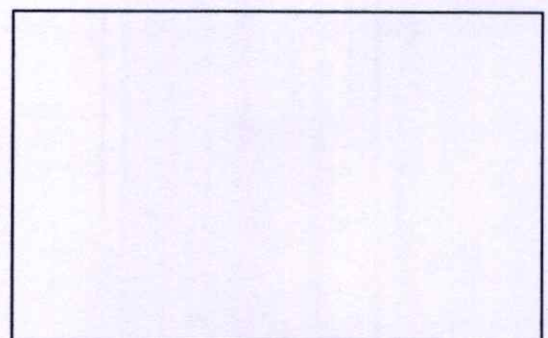
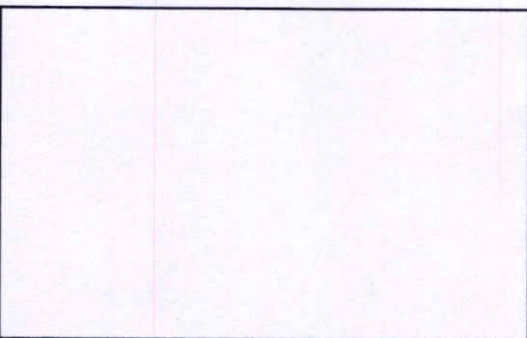
.....

3.2 Landmark

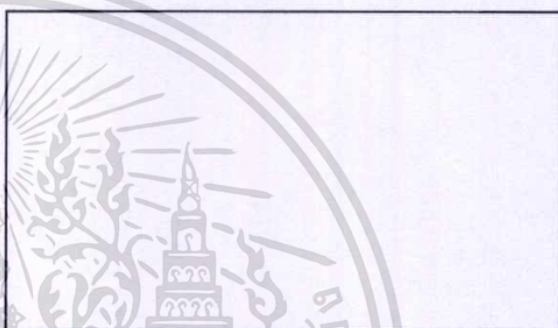
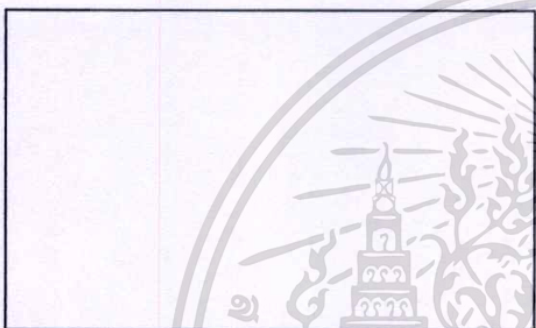
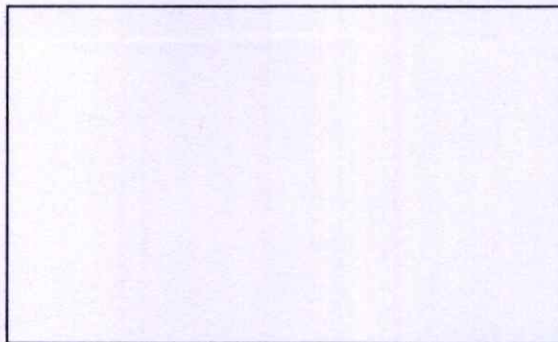
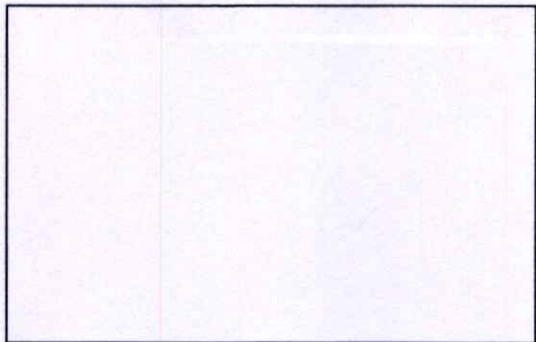

3.3 District

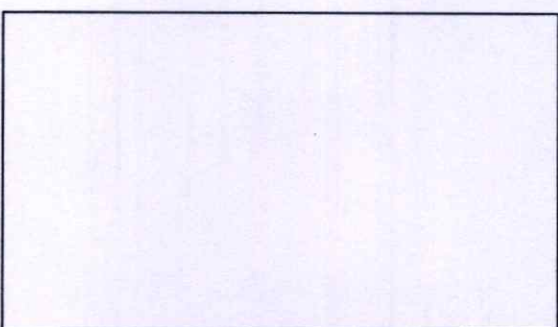
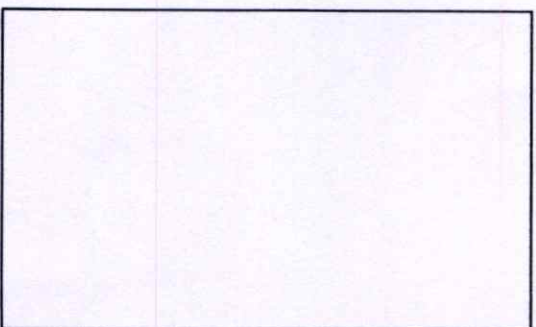
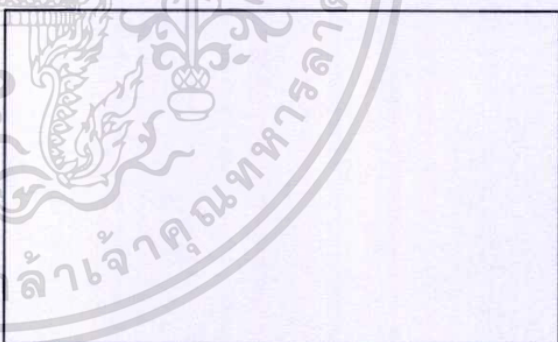
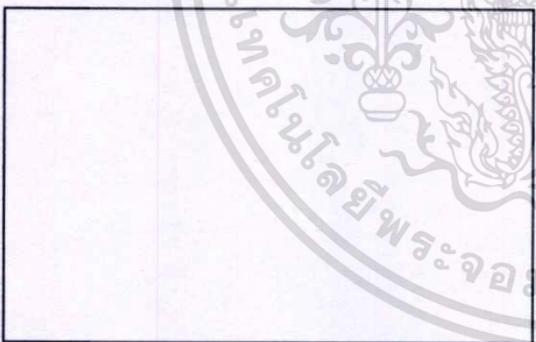

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 Path

3.5 Edge

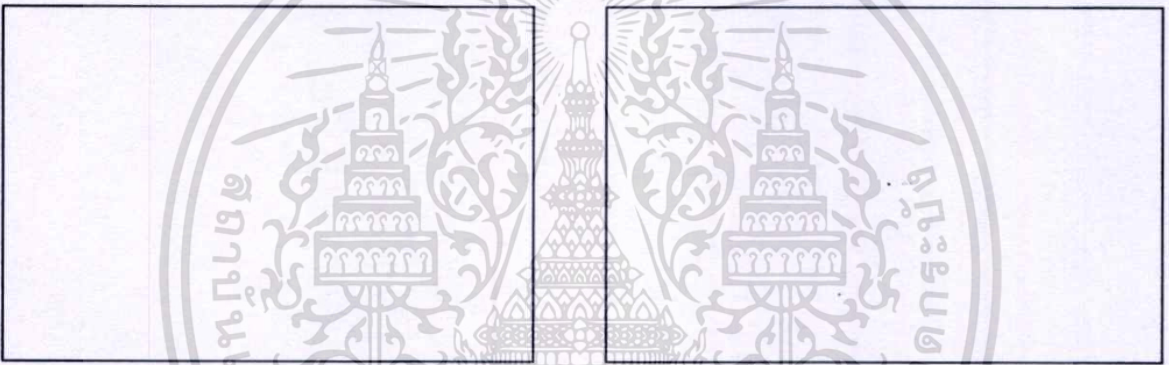
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สภาพแวดล้อมของบริเวณ องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของอาคาร

ภาพถ่าย

การสเก็ตช์

การบันทึก

องค์ประกอบที่เหมือนกัน (Similar elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน (Similar relationships)

องค์ประกอบที่เหมือนกัน (Similar elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่ต่างกััน (Different relationships)

องค์ประกอบที่ต่างกััน (Different elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่เหมือนกัน (Similar relationships)

องค์ประกอบที่ต่างกััน (Different elements) และถูกจัดเรียงไว้ในความสัมพันธ์ที่ต่างกััน (Different relationships)

5. ระยะห่างและความต่อเนื่องของแนวอาคาร ลักษณะของแนวอาคาร

ภาพถ่าย

การสเก็ตช์

การบันทึก

5.1 จังหวะอาคาร

.....

5.2 ความต่อเนื่องของอาคาร

.....

5.3 องค์ประกอบหลัก, องค์ประกอบรอง

.....

6. กิจกรรมและความหลากหลายที่บอกลถึงความเป็นศูนย์การค้าสยามสแควร์

ภาพถ่าย

การสเก็ตช์

การบันทึก

6.1 องค์ประกอบของความหลากหลายที่มีลักษณะเด่นที่ควรนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของรูปทรง ในงานสถาปัตยกรรม

.....

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์
(สำหรับผู้เช่าตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์)

คำชี้แจง

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาทางรูปแบบสถาปัตยกรรมของตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประกอบกับหลักทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสัมภาษณ์ (ปลายเปิด) ที่ตรงกับความเป็นจริงและครบทุกข้อ ซึ่งจะทำงานวิจัยนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมาย คำตอบของท่านรวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 รายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว
- ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

โปรดใส่เครื่องหมาย X ช่องว่าง หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

1.2 อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 39 ปี
 40 – 49 ปี 50 – 59 ปี
 มากกว่า 60 ปี

1.3 การศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 สถานภาพการสมรส

- โสด สมรส
 หย่าร้าง

1.5 รายได้

- ต่ำกว่า 100,000 บาท/เดือน 100,001 – 250,000 บาท/เดือน
 250,001 – 500,000 บาท/เดือน 500,001 บาท/เดือนขึ้นไป

1.6 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่พักอยู่ภายในตึกแถวด้วยกัน (รวมตัวท่าน)

- ไม่มี 1-3 คน
 4-6 คน 7 คนขึ้นไป

1.7 สถานะใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

- ผู้เช่าตรง ผู้เช่าช่วง

1.8 ปัจจุบันท่านเหลือระยะเวลาเช่ากี่ปี

- ต่ำกว่า 1 ปี 2 ปี
 3 ปี 4 ปีขึ้นไป

1.9 ท่านเช่าตึกแถวนี้มานานเท่าใด

- ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 9 ปี
 10 – 15 ปี 15 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 รายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการใช้ตึกแถว

2.1 ปัจจัยที่ทำให้เลือกเช่าตึกแถว เพราะต้องการ

☐ พักอาศัย	☐ พาณิชย
☐ พักอาศัยและพาณิชย	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 ท่านใช้ตึกแถวเพื่อการพาณิชยสินค้าประเภทใด

☐ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม	☐ ร้านเสื้อผ้า เครื่องประดับ
☐ เสริมสวย ทำผม	☐ โรงเรียนกวดวิชา
☐ สถาบันการเงิน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 กิจวัตรประจำวันภายในตึกแถว

- 6.00-9.00 น.
- 9.00-12.00 น.
- 12.00-15.00 น.
- 15.00-18.00 น.
- 18.00-21.00 น.
- 21.00-24.00 น.
- 24.00-6.00 น.

2.4 ท่านให้ความสำคัญกับการปรับปรุง ซ่อมแซมตึกแถวของท่านมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

☐ ไม่เคยปรับปรุง เพราะ	☐ น้อย เพราะ
☐ ปานกลาง เพราะ	☐ มาก เพราะ

2.5 ท่านเคยต่อเติมตึกแถวที่ใช้ประโยชน์ปัจจุบันหรือไม่

☐ เคย	☐ ไม่เคย

2.6 ถ้าเคยหรือคิดจะต่อเติม เหตุผลในการต่อเติมและบริเวณที่จะต่อเติม คือ

2.7 ท่านมีความต้องการให้ตึกแถวของท่านมีรูปลักษณะที่โดดเด่นมากกว่าตึกแถวข้างเคียงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจในการใช้ตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์

3.1 ท่านคิดว่า ตึกแถวเป็นอาคารที่ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ากว่าอาคารประเภทอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.2 ท่านพอใจในความเป็นส่วนตัวกับตึกแถวที่ท่านใช้ประโยชน์ปัจจุบันหรือไม่ เพราะเหตุใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การคุ้มครองที่ขอสงวนไว้และไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ท่านพอใจกับสภาพโดยรวมของศึกแถวของท่านหรือไม่อย่างไร

3.3.1 จำนวนพื้นที่ใช้สอย

- พอใจ เพราะ..... ไม่พอใจ เพราะ

3.3.2 รูปลักษณะ

- พอใจ เพราะ..... ไม่พอใจ เพราะ

3.3.3 การติดตั้งป้ายโฆษณาโดยรอบอาคาร

- พอใจ เพราะ..... ไม่พอใจ เพราะ

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง แนวทางการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์
(สำหรับผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์)

คำชี้แจง

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาทางรูปแบบสถาปัตยกรรมของตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประกอบกับหลักทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงตึกแถวบริเวณศูนย์การค้าสยามสแควร์และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสัมภาษณ์ (ปลายเปิด) ที่ตรงกับความเป็นจริงและครบทุกข้อ ซึ่งจะทำให้งานวิจัยนี้ได้ผลตรงตามเป้าหมาย คำตอบของท่านรวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการมาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

ตอนที่ 3 ข้อมูลตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

ขอขอบคุณในความกรุณาที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

โปรดใส่เครื่องหมาย X ช่องว่าง หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1.10 เพศ

- ชาย หญิง

1.11 อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 20 – 29 ปี
 30 – 39 ปี 40 – 49 ปี
 มากกว่า 50 ปี

1.12 การศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

1.13 สถานภาพการสมรส

- โสด สมรส
 หม้าย หรือ หย่าร้าง

1.14 อาชีพ

- รัฐบาล, รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 เจ้าของกิจการ รับจ้าง
 นักเรียน นักศึกษา อื่นๆ (โปรดระบุ)

1.15 รายได้

- ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน 5,001 – 15,000 บาท/เดือน
 15,001 – 30,000 บาท/เดือน 30,001 บาท/เดือน ขึ้นไป

ตอนที่ 2 รายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกิจกรรมการมาใช้บริการภายในศูนย์การค้าสยามสแควร์

2.1 ท่านใช้วิธีใดในการเดินทางมาศูนย์การค้าสยามสแควร์

- รถประจำทาง รถไฟฟ้า BTS
 รถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนตัว
 รถรับจ้าง เดินเท้า

2.2 ท่านมักเดินทางมาศูนย์การค้าสยามสแควร์ในช่วงเวลาใด

- 6.00 – 9.00 น. 9.01 – 12.00 น.
 12.01 – 15.00 น. 15.01 – 18.00 น.

18.01 – 21.00 น. 21.01 น. เป็นต้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารของบริษัทฯ ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น กรุณาอย่าเผยแพร่ข้อมูลนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

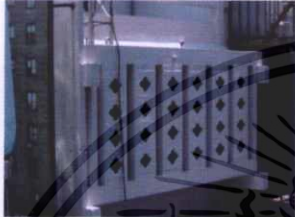

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ปัจจัยที่ทำให้ท่านมาศูนย์การค้าสยามสแควร์

☐ ช้อปปิ้ง	☐ เดินเล่น
☐ ร่วมกิจกรรมต่างๆ	☐ รับประทานอาหาร
☐ เรียนกวดวิชา	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ข้อมูลตามความคิดเห็นเกี่ยวกับจินตภาพและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์การค้าสยามสแควร์

3.1 ท่านคิดว่า รูปแบบสถาปัตยกรรมใดคือ เอกลักษณ์ของศูนย์การค้าสยามสแควร์

☐		☐	
☐		☐	

3.2 ท่านคิดว่า อะไรภายในสยามสแควร์ที่ควรปรับปรุงมากที่สุด.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวตรีธารทิพย์ อภิรักษ์ตั้งสกุล
วันเดือนปีเกิด	19 มีนาคม 2520
สถานที่เกิด	เขตจตุจักร จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	50 พหลโยธิน 24 แยก 6-1 แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ประวัติการทำงาน	2545-2547 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2547-ปัจจุบัน สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	สถาปนิก
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2538 สำเร็จการศึกษา โรงเรียนไทยปรีเตchnik กรุงเทพมหานคร สาขาเทคนิคสถาปัตยกรรม ปีการศึกษา 2540 สำเร็จการศึกษา โรงเรียนไทยปรีเตchnik กรุงเทพมหานคร สาขาเทคนิคสถาปัตยกรรม ปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาเทคนิคสถาปัตยกรรม สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ปีการศึกษา 2552 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้